

เอกสารประกอบการเรียนรู้

เพื่อทบทวนบทเรียนภาคฤดูร้อน

วิชา ภาษาไทย

ระดับชั้น ประถมศึกษาปีที่ ๖

Smart English

#####

วิชาภาษาไทย ป.6

Level 1

แบบทดสอบก่อนเรียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑

ฟัง พูด อ่าน เขียน

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

ตอนที่ ๑ เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

๑. “สัตว์ที่มีสีสนับฉูดฉาด มักเป็นสัตว์ที่มีพิษร้ายแรง” ข้อความนี้ไม่มีมาตราตัวสะกดแม่ใด

ก. แม่กบ – แม่กม	ข. แม่กน – แม่กบ
ค. แม่กด – แม่เกย	ง. แม่กง – แม่เกว
๒. “มนุษย์สุดประเสริฐเลิศเสมอ สูงกว่าชาติดิริจฉาน” ข้อความนี้มีมาตราตัวสะกด แม่กด กี่คำ

ก. ๔ คำ	ข. ๕ คำ
ค. ๖ คำ	ง. ๗ คำ
๓. “เกวียนหนึ่งเล่ม บรรทุกข้าวสารได้ร้อยถัง” ข้อความนี้ไม่มีตัวสะกดในมาตราใด

ก. แม่เกว – แม่กด	ข. แม่กด – แม่กบ
ค. แม่กด – แม่กง	ง. แม่กง – แม่กบ
๔. “รับสมัครพนักงานเสิร์ฟสาว” ข้อความนี้มีตัวสะกดในมาตราใดบ้าง

ก. แม่กบ แม่กก แม่เกย แม่กน	ข. แม่กบ แม่กง แม่เกว แม่กด
ค. แม่กบ แม่กน แม่กก แม่เกว	ง. แม่กบ แม่เกว แม่กก แม่กด
๕. ข้อความใด มีคำสะกดด้วยมาตรา แม่ กง มากที่สุด

ก. ร้าไฟไร่ัญจวนหวนละห้อย	ข. ถึงยามค้ำย้าห้องจะร้องไห้
ค. น้ำค้ำย้อยเย็นฉ่ำทิฉัมพร	ง. โอ้ยามดึกดาวเคลื่อนเดือนก็คล้อย

ตอนที่ ๒ เติมคำตอบลงในตาราง

๖. ประโยคต่อไปนี้มีเสียงวรรณยุกต์ใดบ้าง

๖.๑ “แม่ค้าขายผักหลายอย่าง”

สามัญ	เอก	โท	ตรี	จัตวา

๖.๒ “น้ำท่วมบ้านเรือนเสียหาย”

สามัญ	เอก	โท	ตรี	จัตวา

๖.๓ “ไก่อปาพาลูกค้ายี่เยียหากิน”

สามัญ	เอก	โท	ตรี	จัตวา

๗. เติมคำควบกล้ำในประโยคให้ถูกต้องและได้ใจความ

๗.๑ คุณแม่.....พระก่่อนนอน

๗.๒ สมพลเป็นลูกศิษย์คน.....ของคุณครู

๗.๓ ตำรวจยึดของ.....ได้จากผู้ต้องหา

๗.๔ เด็ก ๆ เล่นก่อกอง.....ที่ชายหาดอย่างสนุกสนาน

๗.๕ เขาเป็นคนมี.....สินอย่างมากมาย

ตอนที่ ๓ ตอบคำถามจากการฟัง โดยครูอ่านข้อความแล้วให้นักเรียนเขียนคำตอบลงในช่องว่าง

๑.....

๒.....

๓.....

๔.....

๕.....

ใบงานที่ ๐๑ คัดสวย เขียนถูก ด้วยมือเรา

คำชี้แจง คัดลายมือตัวบรรจงครึ่งบรรทัดตามรูปแบบกระทรวงศึกษาธิการ

มาตราตัวสะกดของไทย	รวบรวมไว้มีหลายมาตรา
มาตราแม่ ก กา	อย่าชักช้าจำให้ดี
คำที่ไม่มีตัวสะกด	อย่าละลด เช่น ปู เต่า ปลา
มาตราตัวสะกดแม่ กน	อีกแม่ กม และแม่กง
เกย เกอว อย่าไหลหลง	พวกเราจงจำให้มั่น
ห้าแม่นั้นสะกดต่างกัน	มาเร็วพลันจำให้ขึ้นใจ
มาตราแม่ กก กต กบ	รวมแล้วครบแปดแม่พอดี
มาตราทั้งสามแม่นี้	อย่ารอรี้มีเสียงสั้นสั้น
จำค่านั่นว่าเป็นคำตาย	เราทั้งหลายจำได้ไม่ลืม

[illegible]

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

ใบงานที่ ๐๒ ผั่นคล่อง เขียนสนุก

กิจกรรมที่ ๑ เติมคำ ๒ พยางค์ ที่ประสมด้วยพยัญชนะเดียวกัน เสียงวรรณยุกต์เหมือนกันแต่สระต่างกัน แล้วเขียนบอกรูปและเสียงวรรณยุกต์

สระที่กำหนด	คำ	รูปวรรณยุกต์	เสียงวรรณยุกต์
ตัวอย่าง อุ - อี	คน จู้จี้ แกง จู้จี้		
๑. ออ-แอ	ผู้คน เสียง		
๒. โอ-เอ	อย่ามัว กระท่อม.....		
๓. อี-อะ	พูด ท่าทาง		
๔. อุ-อิ	ทำ หม้อ		

กิจกรรมที่ ๒ อ่านประโยค แล้ววิเคราะห์ว่าคำที่พิมพ์ตัวหนาเขียนถูกหรือไม่ ถ้าเขียนถูกให้เขียนเครื่องหมาย ✓ ถ้าผิดให้เขียนเครื่องหมาย ✗ ที่หน้าประโยค และเขียนแก้ไขให้ถูกต้อง

.....	๑.ครูเขียนโน้ตเพลงบนกระดานดำ	
.....	๒.ฉันใช้แป็บชักผ้าเป็นประจำ	
.....	๓.พ่อชอบกินข้าวกับเต้าหู้ยี้	
.....	๔.แม่ข้าหนูปวดท้องคะ	
.....	๕.อย่ามาจู้จี้จุกจิกกวนใจฉันนะ	

ใบงานที่ ๐๓ อ่าน เขียน ถูก รู้ความหมาย

กิจกรรมที่ ๑ อ่านบทร้อยกรองที่กำหนด แล้วจำแนกคำที่มี ร ล เป็นพยัญชนะต้นและคำที่มี พยัญชนะต้นควบกล้ำ บันทึกลงในตารางและเขียนคำอ่าน

คำที่ ร เป็นพยัญชนะต้น

สีกวามธารละหานห้วย	ระรินรวนน้ำตกกระเซ็นไหล
ระเรื้อยเลาะเซาะหว่างกลางพงไพร	สายน้ำใสแลส่องท้องนที
เห็นกรวดทรายรายเรียงเคียงประดับ	สีสลับเลื่อมพรายหลากหลายสี
ระยิบระยับบัววารวามณี	รื่นฤดีธรรมชาติพิลาสเอย

คำที่ ร เป็นพยัญชนะต้น

คำศัพท์

คำอ่าน.....

คำศัพท์

คำอ่าน.....

คำศัพท์

คำที่ ล เป็นพยัญชนะต้น

คำศัพท์

คำอ่าน.....

คำศัพท์

คำอ่าน.....

คำศัพท์

คำที่มีพยัญชนะต้นควบกล้ำ

คำศัพท์

คำอ่าน.....

คำศัพท์

คำอ่าน.....

คำศัพท์

กิจกรรมที่ ๒ ให้นักเรียนเลือกคำจากกิจกรรมที่ ๑ หรือคิดเพิ่มเติมประเภทละ ๑ คำมาแต่งประโยค

ร

.....

ล

.....

ควบกล้ำ

.....

ใบความรู้สำหรับนักเรียน ข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น

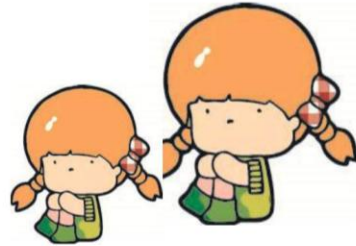
ลักษณะของข้อเท็จจริง

ข้อเท็จจริง หมายถึง ข้อความที่กล่าวถึงความจริงในโลกทางกายภาพ ที่มีลักษณะ ดังนี้

- ๑) เป็นความจริงตามธรรมชาติ
- ๒) มีความเป็นไปได้
- ๓) มีความสมเหตุสมผล

ตัวอย่าง

ตัวอย่าง

นายกรัฐมนตรีมีนโยบายปราบปรามยาเสพติดและผู้มีอิทธิพล

ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน

เราเห็นดวงดาวชัดเจนในคืนเดือนมืด

ไก่เป็นสัตว์จำพวกเดียวกับนก

รับประทานอาหารสุกๆ ดิบๆ อาจเป็นพยาธิได้

สำนักพยากรณ์อากาศรายงานสภาพอากาศว่าจะมีฝนตกชุกในภาคเหนือสัปดาห์นี้

ลักษณะของข้อคิดเห็น

ข้อคิดเห็น หมายถึง ข้อความที่แสดงทรรศนะ ความรู้สึก ความคิด ความเชื่อ แนวคิดของผู้เขียนหรือผู้พูดที่มีต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ซึ่งมีลักษณะดังนี้

- ๑) เป็นความคิดเห็นส่วนตัว
- ๒) เป็นข้อความที่แสดงความรู้สึก
- ๓) เป็นข้อความที่แสดงการคาดคะเนไม่แน่นอน
- ๔) เป็นข้อความที่แสดงความเปรียบเทียบอุปมาอุปไมย
- ๕) เป็นข้อความที่แสดงคำแนะนำหรือข้อเสนอแนะ

ตัวอย่าง

ชนกลุ่มน้อยช่องสุ่มกำลังแถบชายแดน รัฐบาลควรส่งทหารไปตรึงกำลังไว้

อากาศบนดอยอินทนนท์ สดชื่น เย็นสบาย น่าอิจฉาชาวเขาแถบนี้ละ

มานพหลงรักกาญจนา น่าสงสารนะเหมือนดอกฟ้ากับหมาวัด

ฝนตกหนักอย่างนี้พี่คงจะไปหาน้องไม่ได้

ฉันคิดว่าคุณไทรภพ เป็นพิธีกรที่ใช้ภาษาได้ดีมาก

ที่นั่งปวดท้องพี่คาดว่าต้องเป็นเพราะกินส้มตำแน้มๆ

ใบงานที่ ๐๔ อ่าน คิด พิจารณา

กิจกรรมที่ ๑ พิจารณาประโยคที่กำหนดให้ แล้วใส่เครื่องหมาย ✓ หน้าประโยคที่เป็นข้อเท็จจริง และใส่เครื่องหมาย ✗ หน้าประโยคที่เป็นข้อคิดเห็นลงใน

๑

เราทุกคนจะต้องรับประทานอาหารเช้าให้ครบ ๕ หมู่

๒

เด็ก ๆ ในวัยเรียนควรนอนอย่างน้อย วันละ ๘ - ๑๐ ชั่วโมง

๓

เดือนนี้มีลมพายุและฝนตกหนัก ควรใช้อุปกรณ์กันฝนเวลาออกจากบ้าน

๔

๑๒ สิงหาคม ทุกปีเป็นวันแม่แห่งชาติ

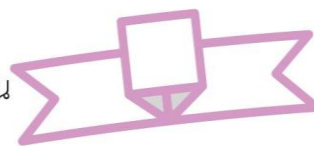

๕

เรามาชูช่วยกันคว่ำภาชนะที่มีน้ำขังเพื่อป้องกันโรคไข้เลือดออก

หมายเหตุ ตอบถูกได้ ๑ คะแนน ตอบผิดได้ ๐ คะแนน

กิจกรรมที่ ๒ พิจารณาข้อความที่กำหนดให้แล้วแยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น

การดำรงรักษาและสืบสานวัฒนธรรมไทยเป็นสิ่งที่คนไทยทุกคนต้องสำนึกว่าเป็นเรื่องสำคัญ และจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องร่วมมือร่วมใจกันทำ เพราะวัฒนธรรมของเราเป็นสิ่งที่สวยงาม น่า หวังแทน และน่าทะนุถนอมเป็นอย่างยิ่ง การที่จะปลูกจิตสำนึกให้คนไทยได้ระลึกถึงเรื่องนี้ให้ทั่วถึง จำเป็นต้องมีการรณรงค์อย่างต่อเนื่องกันโดยตลอด มิใช่เพียงแค่ทำกันเป็นปี ๆ และหยุดไป เราเคยได้ บทเรียนมาพอสมควรแล้วว่า วัฒนธรรมต่างชาติได้แพร่เข้ามาในบ้านเมืองเราหลายอย่าง และหลาย ทิศทาง เพราะฉะนั้นถ้าเราไม่พยายามปลูกสำนึกให้คนไทย โดยเฉพาะเยาวชนของเราได้ตระหนักถึง ความสำคัญในเรื่องนี้ ก็คงจะเป็นเรื่องที่น่าห่วง

พลเอกเปรม ติณสูลานนท์

จากคู่มือการเรียนการสอนภาษาไทย คิดและเขียนเชิงสร้างสรรค์ กระทรวงศึกษาธิการ

ข้อเท็จจริง

ข้อคิดเห็น

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ใบความรู้ เรื่อง การเขียนแผนภาพโครงเรื่อง

การเขียนแผนภาพโครงเรื่อง เป็นการเขียนเพื่อแสดงให้เห็นโครงเรื่องโดยรวม ทั้งเรื่องทำให้จับใจความสำคัญของเรื่องได้อ่านได้ดียิ่งขึ้น การเขียนแผนภาพโครงเรื่องต้องอาศัยการตั้งคำถามและตอบคำถามจากเรื่อง ที่อ่านว่าตัวละครมีใครบ้าง สถานที่เกิดเหตุคือที่ใด มีเหตุการณ์อะไรเกิดขึ้น และผลของเหตุการณ์นั้นคืออะไร แล้วจึงเขียนเป็นแผนภาพโครงเรื่อง

นิทานเรื่องหมากับเงา

หมาตัวหนึ่งชื่อโมโดยเชื้อชาติ
ข้ามสะพานแลลงในคงคา
ก่อนนอนน้ำนั้นดูยิ่งใหญ่
หมายจะแย่งขึ้นใหญ่จากหมาโซ
ในน้ำแล้วเนื้อเงาก็หายไป
คือของตัวและที่หวังตั้งจำนง

เข้าตลาดลักเนื้อวัววิ่งถลา
เกิดแก่ตาตนเห็นเป็นเงาโต
จึงสู้ทั้งขึ้นที่คาบด้วยยโส
ด้วยความโง่ครั้งทั้งก่อนเนื้อลง
จมน้ำใสทั้งสองสิ่งประสงค์
ทำลายลงเพราะโลกหลงมกมาย

แผนภาพโครงเรื่อง ของนิทานเรื่องหมากับเงา

ตัวละครในเรื่อง

หมาตัวหนึ่ง

สถานที่

บนสะพานข้ามแม่น้ำ

ผลของเหตุการณ์

เนื้อชิ้นที่หมาคาบมาจมนหายไปแม่น้ำ
และเงาของเนื้อก็จมนหายไป

เหตุการณ์ที่เกิด

หมาชื่อโมโดยตัวหนึ่งลักเนื้อวัวแล้ววิ่งข้ามสะพาน
เห็นเงาของเนื้อในน้ำก็สนใจใหญ่กว่าชิ้นที่มันคาบ
อยู่ จึงทั้งเนื้อที่คาบไว้ในปากลงไปในน้ำ

นิทานเรื่องนี้สอนให้รู้ว่า...

โลกนั้นมักหลอกหลอน
ควรพอใจในสิ่งที่ตนมี

สื่อสำหรับนักเรียน

ตัวอย่าง

เรื่อง ลูกแกะกับจระเข้

ลูกแกะตัวหนึ่งกระหายน้ำจัด มันจึงเดินไปที่ริมฝั่งน้ำเพื่อที่จะดื่มน้ำดับกระหาย แต่เมื่อไปถึงริมฝั่งแม่น้ำ ได้เห็นจระเข้ตัวหนึ่งนอนกอดานอยู่ใกล้กับริมฝั่ง ลูกแกะจึงลุ่มลึกความคิดที่จะกินน้ำ มันรีบหันหลังกลับทันที จระเข้จึงร้องถามว่า “อ้าว ! เจ้าแกะน้อย เจ้าจะมากินน้ำไม่ใช่หรือ ทำไมรีบตัวกลับเสียล่ะ” ลูกแกะเดินพลางตอบพลางไม่เหลียวหลังว่า “ช่างเถอะ ! การกินน้ำของข้าไม่สำคัญเท่ากับการรอดกินลูกแกะของท่านดอก”

นิทานอีสป ฉบับสอนเด็ก

ตัวอย่าง

เรื่อง ลูกแกะกับจระเข้

ตัวละคร	ลูกแกะ จระเข้
สถานที่	ริมฝั่งแม่น้ำแห่งหนึ่ง
เหตุการณ์	ลูกแกะกระหายน้ำ แต่เมื่อไปถึงแม่น้ำพบจระเข้เข่นอนรอเหยื่ออยู่ จึงยอมอดน้ำเพื่อรักษาชีวิตของตนไว้
ผลของเหตุการณ์	ลูกแกะรอดชีวิตจากการเป็นอาหารของจระเข้
ข้อคิด/คติสอนใจ	คนที่มีความฉลาดรอบคอบ ย่อมรู้จักพาดินให้พ้นภัยได้

ใบงานที่ ๐๕ นิทานดาวลูกไก่

กิจกรรมที่ ๑ อ่านนิทานพื้นบ้านเรื่องดาวลูกไก่ แล้วเขียนแผนภาพโครงเรื่อง

แผนภาพโครงเรื่องนิทานพื้นบ้าน

เรื่อง.....

ตัวละครในเรื่อง

.....

.....

.....

สถานที่

.....

.....

.....

เหตุการณ์

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ผลของเหตุการณ์

.....

.....

.....

.....

ข้อคิดที่ได้รับ

.....

.....

.....

.....

การนำข้อคิดไปใช้

.....

.....

.....

นิทานพื้นบ้านเรื่อง ดาวลูกไก่

ที่ชายป่าแห่งหนึ่ง มีตากับยายปลูกกระท่อมอาศัยอยู่กันตามลำพัง ตากับยายมีอาชีพเก็บผักและของป่าไปขายให้พ่อเลี้ยงชีพได้ ทั้งสองเลี้ยงไก่ตัวหนึ่งไว้กินไข่ ต่อมาแม่ไก่ออกไข่ แล้วฟักออกมาเป็นลูกไก่ตัวน้อย ๆ น่ารัก ๗ ตัว ตากับยายเลี้ยงดู รักและเมตตาให้อาหารแม่ไก่และลูกไก่ตามกำลัง แม่ไก่บอกลูกไก่ทั้ง ๗ ว่า “จำไว้นะลูกจำ ตากับยายเป็นผู้มีพระคุณ”

วันหนึ่ง มีเหยี่ยวตัวหนึ่งบินถลาลงมา หวังจะโฉบจับไก่ไปเป็นอาหาร แต่ตากับยายเห็นเข้า ควักไล่เหยี่ยวทันเวลา แม่ไก่และลูกไก่ปลอดภัย แม่ไก่และลูกไก่ต่างก็รู้สึกซาบซึ้งบุญคุณของตากับยายเป็นอย่างมากที่ช่วยชีวิตมันไว้ ให้รอดพ้นจากอันตราย

อยู่มาวันหนึ่ง ได้มีพระธุดงค์มาปักกลดอยู่ริมเชิงเขา ตากับยายจึงเข้าไปนมัสการ และตั้งใจว่าจะทำอาหารไปถวายพรุ่งนี้ แต่เมื่อค้นดูในเสบียงอาหารในครัว ก็ไม่มีอะไรเหลืออยู่เลย ตากับยายสงสารพระมาก..เกรงว่าจะอดอาหาร เพราะในละแวกนี้...มีบ้านของตากับยายเพียงหลังเดียว ตากับยายจึงปรึกษากันว่า อาจจะต้องฆ่าแม่ไก่แล้วทำอาหารถวายพระ ทั้งตากับยายรู้สึกเศร้าใจมากเพราะรักและสงสารแม่ไก่กับลูกไก่ที่ต้องกลายเป็นลูกกำพร้า

แม่ไก่ที่กำลังกกลูกไก่อนอนอยู่...ได้ยินดังนั้น จึงตัดสินใจอมสละชีวิตเพื่อตอบแทนบุญคุณของตากับยาย แม่ไก่จึงบอกลูกว่า “ลูกเอ๋ย วันรุ่งแม่ก็ต้องตายแล้ว แม่จะต้องตอบแทนบุญคุณตากับยาย ที่ซบเลี้ยงมาตั้งแต่ยังเป็นลูกเจี๊ยบ” ลูกไก่ทั้ง ๗ ได้ยินดังนั้น ก็ร้องให้ซบอกแม่แน่นขึ้น แม่ไก่สละเสียลูกต่อไปว่า “ลูก ๆ ทั้ง ๗ ตัว ต้องรักกัน สามัคคีกัน น่องจิวต้องเชื่อฟังพี่ใหญ่” แล้วแม่ไ่ก็กอดลูกน้อยร้องให้ทั้งคืน จนกระทั่งหลับไป

เช้ามีวันรุ่งขึ้น เมื่อตากับยายก่อไฟเตรียมประกอบอาหาร โดยเชือดแม่ไก่ไปทำแกง ทันใดนั้น ตากับยายก็ต้องตกตะลึงเมื่อเห็นลูกไก่ทั้ง ๗ ตัว กระโดดเข้ากองไฟตายตามแม่ไก่ไป

เทวดานางฟ้าต่างก็ซาบซึ้งในความกตัญญูของแม่ไก่และลูกไก่ จึงได้รับลูกไก่ทั้ง ๗ ตัว ไปอยู่บนฟากฟ้า เกิดเป็น “ดาวลูกไก่” หรือที่เรียกว่า กลุ่มดาวฤกษ์ ๗ ดวง ชื่อ “กัตติกา” บนท้องฟ้า เพื่อประกาศถึงความดี...ที่มีความรัก และความสามัคคีของลูกไก่พี่น้องทั้ง ๗ นั่นเอง

แบบทดสอบหลังเรียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑

ฟัง พูด อ่าน เขียน

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

ตอนที่ ๑ เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

๑. “สัตว์ที่มีสีสันฉูดฉาด มักเป็นสัตว์ที่มีพิษร้ายแรง” ข้อความนี้ไม่มีมาตราตัวสะกดแม่ใด

ก. แม่กบ – แม่กม	ข. แม่กน – แม่กบ
ค. แม่กด – แม่เกย	ง. แม่กง – แม่เกว
๒. “มนุษย์สุดประเสริฐเลิศเสมอ สูงกว่าชาติใดร้จฉาน” ข้อความนี้มีมาตราตัวสะกดแม่กด กี่คำ

ก. ๔ คำ	ข. ๕ คำ
ค. ๖ คำ	ง. ๗ คำ
๓. “เกวียนหนึ่งเล่ม บรรทุกข้าวสารได้ร้อยถัง” ข้อความนี้ไม่มีตัวสะกดในมาตราใด

ก. แม่เกว - แม่กด	ข. แม่กด - แม่กบ
ค. แม่กด - แม่กง	ง. แม่กง - แม่กบ
๔. “รับสมัครพนักงานเสิร์ฟสาว” ข้อความนี้มีตัวสะกดในมาตราใดบ้าง

ก. แม่กบ แม่กก แม่เกย แม่กน	ข. แม่กบ แม่กง แม่เกว แม่กด
ค. แม่กบ แม่กน แม่กก แม่เกว	ง. แม่กบ แม่เกว แม่กก แม่กด
๕. ข้อความใด มีคำสะกดด้วยมาตรา แม่กง มากที่สุด

ก. รำฟิโลรัฐจวนนวนละห้อย	ข. ถึงยามคำย่ำห้อยจะร้องไห้
ค. น้ำค้างย้อยเย็นฉ่ำที่หม่นพร	ง. โอ้ยามดึกดาวเคลื่อนเดือนก็คล้อย

ตอนที่ ๒ เติมคำตอบในลงในตาราง

๖. ประโยคต่อไปนี้ มีเสียงวรรณยุกต์ใดบ้าง

๖.๑ “แม่ค้าขายผักหลายอย่าง”

สามัญ	เอก	โท	ตรี	จัตวา

๖.๒ “น้ำท่วมบ้านเรือนเสียหาย”

สามัญ	เอก	โท	ตรี	จัตวา

๖.๓ “ไถ่ป่าพาลูกค้าเยี่ยหากิน”

สามัญ	เอก	โท	ตรี	จัตวา

๗. เติมคำควบกล้ำในประโยคให้ถูกต้องและได้ใจความ

๗.๑ คุณแม่.....พระก่อนนอน

๗.๒ สมพลเป็นลูกศิษย์คน.....ของคุณครู

๗.๓ ตำรวจยึดของ.....ได้จากผู้ต้องหา

๗.๔ เด็ก ๆ เล่นก่อกอง.....ที่ชายหาดอย่างสนุกสนาน

๗.๕ เขาเป็นคนมี.....สินอย่างมากมาย

ตอนที่ ๓ ตอบคำถามจากการฟัง โดยครูอ่านข้อความแล้วให้นักเรียนเขียนคำตอบลงในช่องว่าง

๑.....

๒.....

๓.....

๔.....

๕.....

แบบทดสอบก่อนเรียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒

ทำนองเสนาะไพเราะอาชยาน

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

คำชี้แจง ปฏิบัติกิจกรรมต่อไปนี้

๑. ชิดเส้นใต้ คำนาม คำสรพนาม ในประโยค แล้วเขียนคำลงในช่องว่าง

- เด็กๆ กำลังเล่นฟุตบอลอยู่ในสนามแล้วเหนื่อย แต่พวกเขาก็ไม่ยอมหยุดพัก

คำนาม ได้แก่..... คำสรพนาม ได้แก่.....

- คุณยายต้องสวมหมวกและนั่งสมาธิท่านถึงจะนอนหลับ

คำนาม ได้แก่..... คำสรพนาม ได้แก่.....

๒. เรียงคำที่กำหนดให้ถูกต้องตามลำดับพจนานุกรม

กระเป๋าก้าว ก้าว ก่อ ก่อ

๑).....

๒).....

๓).....

๔).....

๓. นำคำที่กำหนด จัดกลุ่ม คำเป็น คำตาย

ฉบับ

ความรู้

สัตว์

วังหน้า

หนังสือ

ดินสอ

โจทย์เลข

คอมพิวเตอร์

ผักสด

โต๊ะเหล็ก

คำเป็น

.....
.....

คำตาย

.....
.....

๔. ยกตัวอย่างคำที่มีตัวการ์ตูน ๕ คำ

๑).....๒).....๓).....

๔).....๕).....

๕. เขียนข้อคิดจากบทอาชยานที่กำหนดให้ต่อไปนี้

แม่รักลูกลูกก็รู้ยั่วรัก คนอื่นสักหมิ่นแสนไม่แมนเหมือน
จะกินนอนนอนว่าเมตตาเตือน จะจากเรือนร้างแม่ไปแต่ตัว

.....
.....
.....

ใบงานที่ ๐๑ คำนาม คำสรรพนาม

กลุ่ม..... ชั้นประถมศึกษาปีที่

คำชี้แจง ค้นหาคำนามและคำสรรพนามจากวรรณคดีเรื่อง **สังข์ทอง ตอนกำเนิดพระสังข์**

คำนาม

คำนาม

ชนิดของคำนาม

.....

.....

.....

.....

คำสรรพนาม

คำสรรพนาม

ชนิดของคำสรรพนาม

.....

.....

.....

.....

ใบงานที่ ๐๒ คำนาม คำสรรพนาม

ชื่อ.....นามสกุล..... ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

คำชี้แจง วิเคราะห์ประโยค เพื่อหา คำนาม คำสรรพนาม แล้วเขียนลงในตาราง

๑. ท้ายสวนมะพร้าวมีกระท่อม ๓ หลัง
๒. ผุ้จนวิงกรูเข้าไปเก็บเมล็ดพันธุ์ข้าวที่ลานพิธีแรกนาขวัญ
๓. อะไร ๆ เธอก็ไม่ชอบ
๔. คุณมีความคิดเห็นเหมือนเขาหรือไม่
๕. คนไม่เคยทำความเดือดร้อนให้ใครเลย
๖. คนไทยสมัยก่อนต่างรู้จักใช้ประโยชน์จากผ้าขาวม้า
๗. ปีใหม่ไม่มีความลับกับเพื่อน
๘. พวกเราทุกคนต้องมาทำงานวันอาทิตย์นะ
๙. นักเรียนถือหนังสือคนละ ๑ เล่ม
๑๐. คุณยายต้องสวดมนต์และนั่งสมาธิท่านถึงจะนอนหลับ

คำ

คำนาม	คำสรรพนาม

ใบงานที่ ๐๓ การใช้พจนานุกรม

กลุ่ม..... ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

กิจกรรมที่ ๑ อ่านกลอนดอกสร้อย “มวลดอกไม้” เลือกคำมาเรียงลำดับตามพจนานุกรมแล้วหาความหมาย

ดอกเอ๋ยดอกพิกุล	เหล่าตรุณเก็บสนุกทุกหนแห่ง
ร้อยมาลัยใส่ก็ได้ทั้งไม่แพง	เด็กแดงแดงเป็นผดใช้บรรดา
ดินสอพองเผาไฟแทรกไปด้วย	ทำให้ช่วยแก้คันแล้วบรรดา
หล่นไต้ต้นเกลื่อนกลาดดาษดา	เก็บแต่งกายาเล่นเย็นใจเอ๋ย

๑..... ความหมาย	๒..... ความหมาย	๓..... ความหมาย	
๔..... ความหมาย	๕..... ความหมาย	๖..... ความหมาย	๗..... ความหมาย
๘..... ความหมาย	๙..... ความหมาย	๑๐..... ความหมาย	

กิจกรรมที่ ๒ สรุปใจความสำคัญจากกลอนดอกสร้อย “มวลดอกไม้” ใจความสำคัญคือ

ใบงานที่ ๐๔/๑ คำเป็น คำตาย

คำชี้แจง เขียนคำเป็นและคำตายจากวรรณคดี ขุนช้างขุนแผน ตอนกำเนิดพลายงาม
อย่างละ ๑๐ คำ

คำเป็น

.....

.....

.....

.....

คำตาย

.....

.....

.....

.....

ใบงานที่ ๐๔/๒ คำเป็น คำตาย

คำชี้แจง ปฏิบัติกิจกรรมดังต่อไปนี้

ตอนที่ ๑ วิเคราะห์คำเป็นและคำตายจากชื่อของนักเรียนในห้องเรียน

ที่	ชื่อนักเรียน	คำอ่าน	วิเคราะห์คำเป็นและคำตาย
ตัวอย่าง	อภิษฐา	อะ - พิด - ชะ - ยา	คำตาย - คำตาย - คำตาย - คำเป็น
๑			
๒			
๓			

ตอนที่ ๑ วิเคราะห์คำเป็นและคำตายจากชื่อเล่นของนักเรียนในห้องเรียน

ที่	ชื่อนักเรียน	คำอ่าน	วิเคราะห์คำเป็นและคำตาย
ตัวอย่าง	ออมสิน	อม - สิน	คำเป็น - คำเป็น
๑			
๒			
๓			

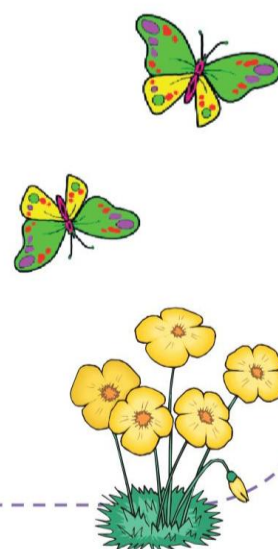

ใบงานที่ ๐๕ ตัวการ์ตูน

ชื่อ..... ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

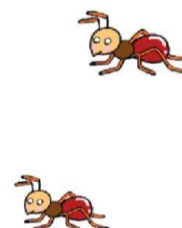
ตอนที่ ๑ เขียนคำอ่านต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

คำเขียน	คำอ่าน
๑. อารณ	
๒. เจ้าเล่ห์	
๓. อุตส่าห์	
๔. ศิษย์	
๕. สายัณห์	

ตอนที่ ๒ เขียนคำต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

คำอ่าน	คำเขียน
๑. อา - รณ	
๒. อั - บ - ปะ - ลัก	
๓. ปะ - หวัด - ตี - สาด	
๔. ปี - ตุ - รง	
๕. ราม - มะ - เกียน	

ใบความรู้สำหรับนักเรียน การอ่านออกเสียงบทร้อยกรอง

คำประพันธ์ประเภทร้อยกรอง

คำประพันธ์ประเภทร้อยกรองเป็นการนำคำคล้องจองมาร้อยเรียงตามลักษณะบังคับของคำประพันธ์รูปแบบต่างๆ ซึ่งกำหนดจำนวนคำ วรรค และสัมผัสที่แตกต่างกัน ร้อยกรองมีหลายประเภท ได้แก่ กาพย์ กลอน โคลง ฉันท์ ร่าย พบในวรรณคดีและวรรณกรรม เช่น กาพย์พระไชยสุริยา กลอนเสภา เรื่องขุนช้าง ขุนแผน โคลงโลกนิติ สามัคคีเภทคำฉันท์ ร่ายยาวมหาเวสสันดรชาดก

การอ่านคำประพันธ์ประเภทร้อยกรอง ต้องเข้าใจลักษณะของร้อยกรองแต่ละรูปแบบนั้น แบ่งจังหวะการอ่านให้ถูกต้อง ไพเราะ และมีลีลาอารมณ์ตามเรื่องที่อ่าน ทั้งการอ่านแบบธรรมดา และการอ่านแบบทำนองเสนาะ

วิธีการอ่านทำนองเสนาะจากคำประพันธ์

กลอนสุภาพ นิยมอ่านเสียงสูง ๒ วรรค และเสียงต่ำ ๒ วรรค

การแบ่งจังหวะวรรคในการอ่านมีดังนี้

กลอนหก	วรรคละ ๖ คำ อ่าน	๒/๒/๒	๐๐/๐๐/๐๐
กลอนแปด	วรรคละ ๗ คำ อ่าน	๒/๒/๓	๐๐/๐๐/๐๐๐
กลอนแปด	วรรคละ ๘ คำ อ่าน	๓/๒/๓	๐๐๐/๐๐/๐๐๐
กลอนแปด	วรรคละ ๙ คำ อ่าน	๓/๓/๓	๐๐๐/๐๐๐/๐๐๐

ใบความรู้สำหรับนักเรียน ประเภทของกลอน

ประเภทของกลอน

กลอนมีชื่อเรียกหลายชนิด มีชื่อเรียกต่าง ๆ กันถ้าเรียกชื่อตามจำนวนคำในวรรคก็มี เช่น กลอน ๔ กลอน ๖ กลอน ๘ ถ้าเรียกชื่อตามที่ใช้ขับร้องก็มี เช่น กลอนบทละคร กลอนสักวา กลอนเสภา กลอนดอกสร้อย ฯลฯ

กลอนสุภาพนั้นเรียกกันทั่วไปว่า กลอนตลาด บางตำราว่ากลอนสุภาพคือเฉพาะกลอน ๘

ตัวอย่างกลอน ๖

ลี้ว ลี้ว ลอยล่องท่องฟ้า	นภาเปิดทางกว้างใส
ผ่านเมฆปุยขาวเป็นใย	ขึ้นใจลมผ่านผิวกาย
มองไปเห็นทุ่งนากว้าง	เว้งว่างกระไรใจหาย
ขวามีมีแสงพรรณราย	คล้ายคล้ายร่างงามทรมวย

ตัวอย่างกลอน ๘

เห็นดอกไม้ในสวนล้วนงามยิ่ง	ราวกับสิ่งประดิษฐ์คิดเสกสรร
สีสวยสดแซมสลั้บจับกลุ่มกัน	เป็นข้อขึ้นห้อยระย้าช่างน่ามอง
ยื่นมือไปอยากจับก็กลัวแตก	กลับเจ้าหักก้านแยกกงหม่นหมอง
ขอแตะนิดตั้งใจหมายประคอง	กลับกลับนุ่มราวต้องดอกไม้จริง

ใบงานที่ ๐๖ การอ่านบทร้อยกรอง

คำชี้แจง อ่านบทร้อยกรองเป็นทำนองเสนาะ เรื่อง “ขุนช้างขุนแผน ตอนกำเนิดพลายงาม”

ขุนช้างขุนแผน ตอน กำเนิดพลายงาม

แม่รักลูกลูกก็รู้ยู่ว่ารัก
จะกินนอนนอนว่าเมตตาเตือน
แม่วันทองของลูกจงกลับบ้าน
จะก้มหน้าลาไปมิได้กลัว
นางกอดจูบลูบล้างแล้วสั่งสอน
พ่อไปตีศรีสวัสดิ์กำจัดภัย
ลูกผู้ชายลายมือนั้นคือยศ
แล้วพาลูกออกมาข้างท่าเกวียน
ลูกก็แลดูแม่แม่ดูลูก
สะอื้นร่ำอาลาด้วยอาลัย
เหลียวหลังยังเห็นแม่แลเขม้น
แต่เหลียวเหลียวเลี้ยวลับวับวิญญูณ์

คนอื่นสักหมิ่นแสนไม่แมนเหมือน
จะจากเรือนร้างแม่ไปแต่ตัว
เขาจะพาลว่ารุ่นแม่ทูนหัว
แม่อยามัวหมองนักจงหักใจ
อำนวยพรพลายน้อยละห้อยให้
จนเติบโตใหญ่ยิ่งยวดได้บวชเรียน
เจ้าจงอดส่ำห์ทำสมำเสมียน
จะจากเจียนใจขาดอนาใจ
ต่างพันผูกเพียงว่าเลือดตาไหล
แล้วแข็งใจจากนางตามทางมา
แม่อก็เห็นลูกน้อยละห้อยหา
โื้อ่เปล่าตาต่างสะอื้นย็นตะลึง

หนังสืออ่านเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย บทอาขยานภาษาไทย ช่วงชั้นที่ ๑ – ๔ หลักสูตรการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๔๔ กระทรวงศึกษาธิการ.

ใบความรู้สำหรับนักเรียน การหาข้อคิดจากเรื่องที่อ่าน

การหาข้อคิดจากเรื่องที่อ่าน

การหาข้อคิดจากเรื่องที่อ่าน จะช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจเรื่องที่อ่านได้ลึกซึ้งและเข้าใจความคิดของผู้เขียนที่แฝงไว้ในเรื่อง เช่น คติธรรม คำสอน มุมมองต่าง ๆ อันเป็นประโยชน์ต่อการนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต

การหาข้อคิดจากเรื่องที่อ่าน ผู้อ่านต้องอ่านเรื่องอย่างพิจารณา ต้องเข้าใจความหมายของคำ ประโยค และสำนวนภาษา วิเคราะห์เหตุการณ์ ข้อเท็จจริง ประเมินเหตุการณ์ โดยใช้การเขียนแผนภาพความคิด หรือแผนภาพโครงเรื่องมาลำดับความคิดได้

หนังสือเรียนรายวิชาภาษาไทย ชุดภาษาเพื่อชีวิต ภาษาพาที ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ กระทรวงศึกษาธิการ

แผนภาพโครงเรื่องจากผาแต้มสู่อียิปต์

ตัวละคร พ่อ แม่ อิน เอื้อง ฌัทร เพื่อนๆ นักเรียน

สถานที่ ผาแต้ม จังหวัดอุบลราชธานี ในห้องเรียน

เวลา เทศกาลทอดกฐิน เปิดภาคเรียน

เหตุการณ์ที่ ๑ พ่อ แม่ อิน และเอื้องไปทอดกฐินที่จังหวัดอุบลราชธานีและไปเที่ยวที่ผาแต้ม

การกระทำของตัวละคร : ทุกคนไปถวายผ้ากฐินที่วัด แล้วพากันไปเที่ยวสถานที่สำคัญและชมธรรมชาติที่ผาแต้ม

ผลของการกระทำ : ทุกคนตื่นตาตื่นใจ สนุกเพลิดเพลินกับการทำบุญและสถานที่ที่ได้ไปพบเห็น

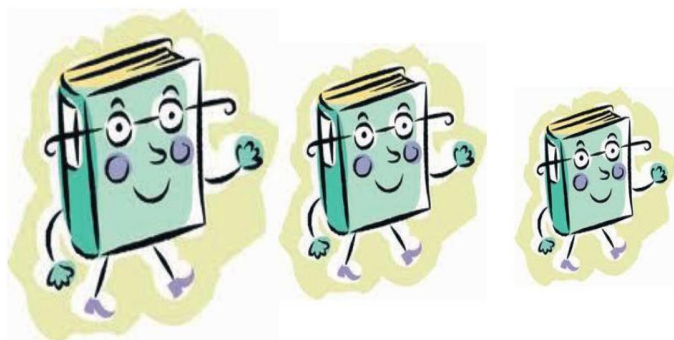
เหตุการณ์ที่ ๒ เปิดภาคเรียน อินเล่าเรื่องความมหัศจรรย์ของผาแต้มให้เพื่อนๆ ฟัง และฌัทรก็เล่าความมหัศจรรย์ของประเทศอียิปต์บ้าง

การกระทำของตัวละคร : อินและฌัทร เล่ารายละเอียดของผาแต้มและประเทศอียิปต์ให้เพื่อนฟังอย่างน่าสนใจ มีการสนทนาซักถามเปรียบเทียบซึ่งกันและกัน

ผลของการกระทำ : ทุกคนได้รับความรู้และประสบการณ์จากการฟังและรู้สึกประทับใจเกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวทั้งสองแห่ง

ผลสุดท้ายของเรื่อง ทุกคนประทับใจในความมหัศจรรย์ของสถานที่ทั้งสองแห่ง แม้จะอยู่ห่างไกลกัน แต่ก็มีคามคล้ายคลึงกัน

ข้อคิดที่ได้จากเรื่อง การรู้จักสังเกต จดจำ คิดเปรียบเทียบจากสิ่งที่พบเห็น จะทำให้ได้รับความรู้และประสบการณ์ที่เป็นประโยชน์

ใบงานที่ ๐๗ เขียนแผนภาพโครงเรื่องและสรุปข้อคิด

คำชี้แจง เขียนแผนภาพโครงเรื่องและสรุปข้อคิด

ชื่อเรื่อง

ตัวละคร

สถานที่

เหตุการณ์
ที่เกิดขึ้น

ผลของเหตุการณ์

ข้อคิด

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

บทอาขยานหลัก
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

ขุนช้างขุนแผน ตอน กำเนิดพลายงาม

แม่รักลูกลูกก็รู้ยั่วว่ารัก
จะกินนอนวอนว่าเมตตาเตือน
แม่วันทองของลูกจงกลับบ้าน
จะก้มหน้าลาไปมิได้กลัว
นางกอดจูบลูบหลังแล้วสั่งสอน
พ่อไปตีศรีสวัสดิ์กำจัดภัย
ลูกผู้ชายลายมือนั้นคือยศ
แล้วพาลูกออกมาข้างท่าเกวียน
ลูกก็แลดูแม่แม่ดูลูก
สะอื้นรำอำลาด้วยอาลัย
เหลียวหลังยังเห็นแม่แลเขม้น
แต่เหลียวเหลียวเลี้ยวลับวับวิญญูณ

คนอื่นสักหมิ่นแสนไม่แมนเหมือน
จะจากเรือนร้างแม่ไปแต่ตัว
เขาจะพาลว่ารุ่นแม่ทูนหัว
แม่อย่ามัวหมองนัยจงหักใจ
อำนวยพรพลายน้อยละห้อยให้
จนเติบโตใหญ่ยิ่งยวดได้บวชเรียน
เจ้าจงอดส่ำห้ำทำสม่าเสมียน
จะจากเจียนใจขาดอนาถใจ
ต่างพันผูกเพียงว่าเลือดตาไหล
แล้วแข็งใจจากนางตามทางมา
แม่อีกเห็นลูกน้อยละห้อยหา
โื้อ่เปล่าตาต่างสะอื้นย่นตะลึง

อ่านเพิ่มเติมความหมาย

ตอนที่ ๑ อ่านคำศัพท์และความหมาย

คำศัพท์	ความหมาย
สวัสดี (สะ – หวัด)	ความดี , ความงาม
ลายมือ	ฝีมือ , ความรู้ความสามารถ
อดส่ำห์ (อด – ส่ำ)	คือ อดส่ำห์ พยายาม
สม่ำเสมียน (สะ – หม่ำ – สะ – เหมียน)	สม่ำเสมอ
เขม้น (ชะ – เขม้น)	เพ่ง , จ้องดู
วับริญญณ์ (วับริ – วิน – ยา)	ใจหาย
เปล่าตา	มองไม่เห็น
เมตตา	ความรักและเอ็นดู
บวชเรียน	ถือเพศเป็นภิกษุสามเณรหรือนักพรตอื่นๆ
ยิ่งยวด	เยี่ยมที่สุด
อนาถใจ (อะ – หนาด – ใจ)	สงสาร , สิ้นเวช , สลดใจ

ตอนที่ ๒ อ่านคำที่กำหนด

คำที่สะกด แม่ กก รัก ลูก สัก นัก หัก ออก จาก ผูก

คำที่สะกด แม่ กต เมตตา กอด กำจัด ยิ่งยวด บวชเรียน ยศ อดส่ำห์ ขาด อนาถ เลือด

คำที่สะกด แม่ กบ กลับ จวบ ลูบ ลับ วับริ

ใบงานที่ ๐๘ การคัดลายมือ

คำชี้แจง คัดลายมือบทอาขยาน เรื่อง “ขุนช้างขุนแผน ตอนกำเนิดพลายงาม” ตัวบรรจง
ครึ่งบรรทัด

แบบทดสอบหลังเรียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒

ทำนองเสนาะไพเราะอาขยาน

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

คำชี้แจง ปฏิบัติกิจกรรมต่อไปนี้

๑. ขีดเส้นใต้ คำนาม คำสรรพนาม ในประโยค แล้วเขียนคำลงในช่องว่าง

- เด็กๆ กำลังเล่นฟุตบอลอยู่ในสนามแล้วเหนื่อย แต่พวกเขาก็ไม่ยอมหยุดพัก

คำนาม ได้แก่..... คำสรรพนาม ได้แก่.....

- คุณยายต้องสวดมนต์และนั่งสมาธิท่านถึงจะนอนหลับ

คำนาม ได้แก่..... คำสรรพนาม ได้แก่.....

๒. เรียงคำที่กำหนดให้ถูกต้องตามลำดับพจนานุกรม

กระเป๋

เก้าอี้

กล่อง

แก้ว

๑).....

๒).....

๓).....

๔).....

๓. นำคำที่กำหนด จัดกลุ่ม คำเป็น คำตาย

ฉบับ

ความรู้

สัตว์

วีนี

หนังสือ

ดินสอ

จอทย์เลข

คอมพิวเตอร์

ผักสด

โต๊ะเหล็ก

คำเป็น

.....
.....

คำตาย

.....
.....

๔. ยกตัวอย่างคำที่มีตัวการันต์ ๕ คำ

๑)..... ๒)..... ๓).....

๔)..... ๕).....

๕. เขียนข้อคิดจากบทอาขยานที่กำหนดให้ต่อไปนี้

แม่รักลูกลูกก็รู้ยั่วว่ารัก คนอื่นสักหมิ่นแสนไม่แมนเหมือน
จะกินนอนนอนว่าเมตตาเตือน จะจากเรือนร้างแม่ไปแต่ตัว

.....
.....
.....

A series of horizontal dotted lines for writing.

#####

วิชาภาษาไทย ป.6

Level 2

แบบทดสอบก่อนเรียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓

นิทานอ่านสนุก

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

คำชี้แจง ปฏิบัติกิจกรรมต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

๑. บอกคำเต็มของอักษรย่อจากประโยคต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

๑.๑ ข.ม. วิทยาศาสตร์ ครูจะให้นักเรียนเข้าห้องสมุด คำเต็มคือ.....

๑.๒ น้ำชายปลูกบ้านสองชั้นในพื้นที่ ๑๐๐ ตร.ว. คำเต็มคือ.....

๑.๓ คุณพ่อทำงานที่ อบต. ท่าทราย คำเต็มคือ.....

๑.๔ บ้านของเขายู่ จ. นครนายก คำเต็มคือ.....

๒. อ่านวันเดือนปีแบบไทยให้ถูกต้อง

๒.๑	๑๒ ๔ ๗ ๑๐	อ่านว่า.....
๒.๒	๕ ๗ ๒ ๒	อ่านว่า.....

๓. เขียนคำอักษรนำจากคำอ่านต่อไปนี้

๓.๑ สะ – เหมอ เขียนว่า.....

๓.๒ กะ – หนก เขียนว่า.....

๓.๓ ขะ – หยั่น เขียนว่า.....

๓.๔ จะ – หมุก เขียนว่า.....

๔. เขียนคำวิเศษณ์ลงในประโยคให้ถูกต้อง

๔.๑ นื่องนอน.....จึงตื่น.....

๔.๒ ดอกราตรีส่งกลิ่น.....ในเวลา.....

๕. เลือกคำวิเศษณ์มาแต่งประโยค ๒ ประโยค

เก่ง	เผ็ด	เร็ว	มากมาย
------	------	------	--------

๕.๑ ประโยค.....

๕.๒ ประโยค.....

๖. เขียนขั้นตอนการพูดรายงาน

๗. อ่านเรื่องที่กำหนดแล้วเขียนแผนภาพโครงเรื่อง

คิดได้ก็สายแล้ว

ครั้งหนึ่งมีพ่อค้า	จูงม้าลาไปค้าขาย
บรรจุกของมากมาย	บรรทุกไว้หลังม้าลา
เดินทางต่างหัวเมือง	เดินต่อเนื่องตามมรรคา
แต่หนุ่มจนชรา	ยังยึดอาชีพดั้งเดิม
วันหนึ่งซื้อสินค้า	บรรทุกมากมายเพิ่มเติม
หลังลำน้าหนักเพิ่ม	เริ่มอ่อนล้าเดินช้าลง
ก้าวขาเดินไม่มั่นคง	แข่งขาสันไม้มั่นคง
เรี่ยวแรงเริ่มถอยลง	มีอาการทรุดร่างกาย
จึงเอ่ยเตือนวาจา	ว่าพ่อม้าเพื่อนสหาย
ฉันมีอาการทรุดกาย	เรี่ยวแรงหายมลายไป
ช่วยด้วยเถิดเพื่อนรัก	พานักก็ได้
ช่วยถ่วงสินค้าไว้	บนหลังเพื่อนเพื่อผ่อนแรง
ม้าฟังแล้วได้ยิน	นึกดูหมิ่นคิดแอบแฝง
ช่วยโยให้หนักแรง	จึงทำแก้งไม่ได้ยิน
ลาร้องขอวิงวอน	ช่วยฉันก่อนอย่าตีดฉัน
ก่อนที่ฉันจะสิ้น	ล้มกลางดินสิ้นกำลัง
ม้าเดินห่างไปไกล	เบื่อเหลือใจไม่ยอมฟัง
เสียงลาล้มเสียงดัง	พ่อค้าร้องไห้หยุดเดิน
นำของและหนังลา	ใส่หลังม้าบรรทุกเกิน
เวรกรรมมาเผชิญ	จำใจเดินเผชิญกรรม
เพราะความเห็นแก่ตัว	จิตเมามัวมาหนุนนำ
ใจไม่ใส่ใจกระทำ	จึงชอกช้ำน้ำตาริน
หวนคิดถึงเพื่อนลา	เป็นเพื่อนม้าม้าอาจินต์
ชีวามาสู่ญลัน	ดับแต่ดินเพราะใจดำ
ถ้าช่วยตามร้องขอ	เพื่อนคงพอมิแรงคำ
เพราะเราใจจิตดำ	ทำให้เพื่อนต้องวางวาย
จึงต้องทรมาณ	ผินสังขารและร่างกาย
บรรทุกของมากมาย	มาคิดได้ก็สายแล้ว

ตัวละคร

.....

สถานที่

.....

ผลของเหตุการณ์

.....

ข้อคิดที่ได้รับ

.....

เหตุการณ์

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

นิทานเรื่องชายหนุ่มกับคนแจวเรือจ้าง

มีชายหนุ่มผู้คงแก่เรียนคนหนึ่ง ได้ว่าจ้างเรือแจวให้พาข้ามฟาก ในขณะที่ท้องฟ้าเต็มไปด้วยเมฆมืดครึ้ม และลมเริ่มพัดจนน้ำเกิดเป็นระลอกคลื่นเล็กๆ เรือแจวได้แล่นไปอย่างช้าๆ จนเมื่อเรือได้เข้าสู่กระแสน้ำอันเชี่ยวกราก คนแจวเรือจึงต้องใช้ความระมัดระวังเป็นอย่างมาก ฝ่ายชายหนุ่มนั่งก้มหน้าอ่านหนังสือเล่มใหญ่อยู่ในที่สุดชายหนุ่มได้เงยหน้าขึ้นแล้วมองไปยังคนแจวเรือ “ลุงๆ เคยอ่านหนังสือประวัติศาสตร์บ้างไหม” ชายหนุ่มเอ่ยถามขึ้น “ไม่เคยเลยครับ” คนแจวเรือจ้างตอบด้วยน้ำเสียงที่แผ่วเบา “ถ้าฉันลุงก็พลาดโอกาสเสียแล้วละ ในหนังสือประวัติศาสตร์นั้นลุง ได้เพิ่มไปด้วยเรื่องราวที่น่าอ่าน มีเรื่องของกษัตริย์และราชินีในสมัยอดีต รวมถึงเรื่องของสงคราม การต่อสู้ ทำให้เราสามารถรู้ว่าคุณในสมัยโบราณ ใช้ชีวิตกันแบบไหน แต่งกายกันอย่างไร ประวัติศาสตร์จะบอกให้เราได้รู้ถึงความเจริญและความเสื่อมของชนชาติต่างๆ ทำไมลุงไม่อ่านประวัติศาสตร์บ้างเล่า” “ผมไม่เคยเรียนหนังสือครับ” คนแจวเรือตอบ

คนแจวเรือก็ยังคงแจวเรือต่อไป ส่วนชายหนุ่มก็ก้มหน้าอ่านตำราต่อไป คงมีแต่เสียงใบแจวกระทบพื้นน้ำเท่านั้น ผ่านไปสักครู่หนึ่ง ชายหนุ่มก็เอ่ยถามคนแจวเรือขึ้นอีก “ภูมิศาสตร์เล่าลุง เคยอ่านบ้างไหม” “ไม่เคยเลยครับ” “ภูมิศาสตร์ เป็นวิชาที่สอนให้เราได้รู้จักกับโลกและประเทศต่างๆ และยังรวมถึงกระทั่งภูเขา แม่น้ำ ลม พายุ ฝน นก ลุง วิชาภูมิศาสตร์เป็นวิชาที่น่าสนใจมาก ลุงไม่รู้จักริชาตินี้เลยหรื” “ไม่เคยเลยครับ” คนแจวเรือตอบ ชายหนุ่มส่ายหน้า “ถ้าไม่รู้จักริชาตินี้ ชีวิตลุงก็เหมือนไม่มีค่าอะไรเลย” “วิทยาศาสตร์ละลุง เคยอ่านบ้างรึเปล่า” “ไม่เคยอีกแหละคุณ” “ลุงเนี่ยจะเป็นคนยังงั้นกันแน” “วิทยาศาสตร์ที่ช่วยอธิบายถึงเหตุและผลต่าง ๆ ลุงรู้มัยความก้าวหน้าของคนเราในทุกวันนี้ขึ้นอยู่กับวิทยาศาสตร์โดยตรงเลยนะ นักวิทยาศาสตร์เป็นคนที่สำคัญอย่างมากในโลกนี้เลยก็ว่าได้ แต่นี่อะไรลุงกลับไม่รู้เรื่องพวกนี้เอาเสียเลย ชีวิตของลุงช่างมีค่าน้อยเสียเหลือเกิน”

ชายหนุ่มปิดตำรา และนั่งเงียบไม่พูดอะไรขึ้นอีก ในช่วงเวลานั้นก่อนเมฆสีดำได้แผ่ขยายและปกคลุมเต็มไปทั่วทั้งท้องฟ้า ลมเริ่มพัดแรงขึ้น มีฟ้าแลบแปลบปลาบ เป็นเหตุบอกว่าพายุกำลังจะมาและเรือก็ยังเหลือระยะทางอีกกว่าครึ่งซึ่งไกลมากกว่าจะถึงฝั่ง

คนแจวเรือแหงนขึ้นมองท้องฟ้าด้วยสีหน้าที่หวาดหวั่น “ดูเมฆนั่นซิคุณ พายุคงจะมาถึงเราในไม่ช้า คุณวายน้าเป็นไหมครับ” ชายหนุ่มพูดขึ้นอย่างตื่นตกใจกลัว “วายน้า ผมวายน้าไม่เป็นหรอกลุง”

บัดนี้คนแจวเรือเป็นฝ่ายเลิกคิ้วยมองชายหนุ่มอย่างประหลาดใจบ้างแล้ว และพูดว่า “อะไรกัน นี่คุณวายน้าไม่เป็นหรอกหรื คุณมีความรอบรู้มากมายออกขนาดนี้ ประวัติศาสตร์เอ๋ย ภูมิศาสตร์เอ๋ย และวิชาวิทยาศาสตร์เอ๋ย คุณก็รู้ แต่ทำไมคุณถึงไม่ไปเรียนการวายน้าด้วยเล่า อีกสักประเดี๋ยวเถอะ คุณก็จะได้ว่าชีวิตของคุณไม่มีค่าเลย”

ลมพายุพัดแรงขึ้นเรื่อยๆ เรือแจวลำน้อยถูกคลื่นและลมโหมพัดพัดกระหน่ำใส่เข้ามา ไม่ช้าไม่นานเรือแจวก็ถูกคลื่นและพายุซัดจนเรือพลิกคว่ำ คนแจวเรือจ้างสามารถวายน้าขึ้นฝั่งมาได้อย่างปลอดภัย แต่ทว่าชายหนุ่มผู้นำสงสาร ได้จมหายไปในกระแสน้ำอันเชี่ยวกรากนั่นเอง

ใบงานที่ ๐๑ นิทานเรื่องใช้ทองซื้อความรู้

คำชี้แจง ตอนที่ ๑ ตอบคำถามและแสดงความคิดเห็นจากนิทานเรื่องใช้ทองซื้อความรู้

๑. นักเรียนแสดงความคิดเห็นว่า “ความรู้” สามารถซื้อขายกันได้หรือไม่

.....

๒. นักเรียนแสดงความคิดเห็นว่า “ชายผู้โง่เขลา” จากนิทานเรื่องนี้ โง่เขลาเบาปัญญาจริงหรือไม่

.....

๓. นักเรียนเขียนอธิบายการนำข้อคิดที่ได้จากเรื่องนี้ ไปใช้ในการดำเนินชีวิต

.....

ตอนที่ ๒ เลือกนิทานอีสป นิทานชาดก หรือนิทานพื้นบ้าน ที่นักเรียนสนใจ ๑ เรื่อง
 แล้วเขียนเรียบเรียงใหม่ด้วยสำนวนของนักเรียน และวาดภาพประกอบ

เรื่อง.....

.....

นิทานเรื่องใช้ทองซื้อความรู้

ชายผู้หนึ่ง โง่เขลาเบาปัญญา และมีฐานะยากจน วันหนึ่งด้วยโชควาสนาที่พอมืออยู่ ขณะที่เขากำลังซ่อมแซมรั้วในสวนหลังบ้านซึ่งพังลงมาเพราะพายุฝน ได้บังเอิญขุดพบทองคำก้อนโตที่ฝังอยู่ริมรั้ว จนทำให้เขากลายเป็นเศรษฐีในชั่วข้ามคืน แต่ด้วยความที่รู้ว่าสติปัญญาของตนเองค่อนข้างที่อืดทึบ จึงเกรงว่าอาจจะถูกผู้อื่นมาหลอกลวงเอาเงินทองไป เขาจึงนำเรื่องไปปรึกษากับครูเซน ครูเซนแนะนำว่า “ในเมื่อตอนนี้ท่านมีเงิน ส่วนผู้อื่นมีความรู้ เหตุใดไม่นำเงินของท่านไปแลกความรู้จากผู้อื่นเล่า” ชายผู้เป็นเศรษฐีใหม่ จึงได้นำคำแนะนำของครูเซน ไปหาพระที่ได้ชื่อว่าเป็นผู้ฉลาดปราดเปรื่องผู้หนึ่ง เขาเอ่ยถามว่า “ท่านสามารถขายความรู้ของท่านให้กับข้าได้หรือไม่” พระรูปนั้นตอบว่า “ความรู้ของเรามีราคาแพงมาก”

ชายผู้โง่เขลาจึงรีบตอบว่า “ขอเพียงสามารถซื้อความรู้มาประดับสมอง แพงเท่าไรข้าก็พร้อมยอมจ่าย” เมื่อได้ฟังดังนั้น พระจึงกล่าวว่า “อันว่าความรู้ นั้น คือเมื่อท่านประสบปัญหาใดก็ตาม อย่าใจเร็วด่วนได้ รีบร้อนแก้ไข จงค่อยๆ เดินหน้า ๓ ก้าว จากนั้นถอยหลัง ๓ ก้าว ทำเช่นนี้กลับไป กลับมาให้ครบ ๓ รอบ เมื่อนั้นความรู้จะเกิดขึ้น”

เมื่อชายผู้โง่เขลาฟังจบก็ได้แต่รำพึงในใจว่า “ที่แท้ ‘ความรู้’ ง่ายดายถึงเพียงนี้จริงหรือ” เขาเชื่อครึ่ง ไม่เชื่อครึ่ง ใจหนึ่งเกรงว่าจะโดนพระหลอกลวงเงินทอง ส่วนพระรูปนั้น เมื่อมองตาของชายผู้โง่เขลา ก็ล่วงรู้ถึงจิตเจตนาของอีกฝ่าย จึงได้กล่าวว่า “ท่านยังไม่จำเป็นต้องเชื่อเราตอนนี้ จงกลับไปก่อน หากทบทวนดูแล้ว คิดว่าความรู้ของเราไม่คุ้มกับเงินทองก็จงอย่าได้กลับมา แต่หากคิดว่าคุ้มค่าก็ค่อยนำเงินมามอบให้เรา”

เศรษฐีใหม่ผู้โง่เขลา กลับถึงบ้านยามค่ำ มองเห็นผู้เป็นภรรยา กำลังนอนอยู่ กับคนอีกผู้หนึ่งบนเตียงของตน แต่ในความมืดสลัวไม่ทราบว่าเป็นใคร เมื่อเห็นดังนั้นเขาจึงบันดาลโทสะ เพราะเข้าใจว่าภรรยานอกใจ ฉวยมีดพร้าหวังบันคอคคนผู้นั้น แต่ยังไม่ทันได้ลงมือ พลันนึกถึงคำกล่าวของพระที่ขายความรู้ให้กับเขา เมื่อตอนกลางวัน จึงได้ก้าวเดินไปข้างหน้า ๓ ก้าว จากนั้นถอยหลัง ๓ ก้าว กลับไป กลับมา ๓ รอบ พอดีกับที่บุคคลที่นอนอยู่บนเตียงเดียวกับภรรยาของเขาตื่นขึ้นมา และร้องถามว่า “ลูกเอ๋ย ดึกตื่นปานนี้ เจ้าเดินทำอะไรอยู่” เมื่อได้ยิน เศรษฐีใหม่ผู้โง่เขลาจึงทราบบว่า ที่แท้ผู้ที่นอนอยู่บนเตียงกับภรรยาของเขาก็คือ มารดาบังเกิดเกล้าของเขาเอง ในใจจึงได้คิดว่า “หากข้าไม่ซื้อความรู้มาเมื่อกลางวัน วันนี้คงได้สังหารมารดาของตนเองเป็นแน่”

เช้าวันรุ่งขึ้น เศรษฐีใหม่จึงนำเงินค่าความรู้ไปถวายพระด้วยความยอมรับนับถือ

ใบความรู้ การเขียนแผนภาพโครงเรื่อง

การเขียนแผนภาพโครงเรื่อง เป็นการเขียนเพื่อแสดงให้เห็นโครงเรื่องโดยรวมทั้งเรื่อง ทำให้จับใจความสำคัญของเรื่องได้อ่านได้ดียิ่งขึ้น การเขียนแผนภาพโครงเรื่องต้องอาศัยการตั้งคำถามและตอบคำถามจากเรื่องที่อ่านว่าตัวละครมีใครบ้าง สถานที่เกิดเหตุคือที่ใด มีเหตุการณ์อะไรเกิดขึ้น และผลของเหตุการณ์นั้นคืออะไร แล้วจึงเขียนเป็นแผนภาพโครงเรื่อง

นิทานเรื่องหมากับเงา

หมาตัวหนึ่ง มันขโมยก่อนเนื้อวัวจากร้านค้าในตลาดสด มันคาบก่อนเนื้อวิ่งขึ้นสะพานข้ามแม่น้ำแห่งหนึ่ง ขณะอยู่บนสะพาน มันมองลงไปใต้น้ำเห็นเงาของมันเองและก่อนเนื้อที่มีขนาดใหญ่กว่าก่อนเนื้อที่มันคาบ ด้วยความโลภ มันจึงคายก่อนเนื้อก่อนที่มันคาบ โดยตั้งใจจะแย่งก่อนเนื้อที่ใหญ่กว่านั้น ทั้งก่อนเนื้อทั้งเงาก็จมหายไปพร้อมกันทันที หมาตัวนั้นจึงอดทั้งชิ้นเนื้อที่คาบมาและก่อนเนื้อที่ใหญ่กว่า

แผนภาพโครงเรื่อง นิทานเรื่องหมากับเงา

ตัวละคร	หมากับเงา
สถานที่	บนสะพานข้ามแม่น้ำ
เหตุการณ์	หมาขโมยเนื้อตัวหนึ่งลักเนื้อวัวแล้ววิ่งข้ามสะพาน มันเห็นเงาของก่อนเนื้อใต้น้ำก่อนใหญ่กว่าก่อนเนื้อที่มันคาบอยู่ จึงทิ้งก่อนเนื้อที่คาบไว้ลงไปในน้ำ
ผลของเหตุการณ์	ก่อนชิ้นเนื้อที่หมาคาบมาจมหายไปใต้น้ำและเงาของก่อนเนื้อก็จมหายไป
ข้อคิด	โลภนักรมักลาภหาย ควรพอใจในสิ่งที่ตนมี

ใบงานที่ ๐๒ แผนภาพโครงเรื่องนิทานเรื่องใช้ทองซื้อความรู้

คำชี้แจง เขียนแผนภาพโครงเรื่องจากนิทานเรื่องใช้ทองซื้อความรู้

The diagram is a story arc template with the following components:

- ตัวละคร (Character):** A green arrow pointing right to a blue rectangular box with horizontal dotted lines.
- สถานที่ (Location):** A green arrow pointing left to a red rectangular box with horizontal dotted lines.
- เหตุการณ์ (Cause):** A purple arrow pointing right to a large purple rounded rectangle with horizontal dotted lines.
- ผลของเหตุการณ์ (Effect):** A purple arrow pointing left to a red rounded rectangle with horizontal dotted lines.
- ข้อคิด (Conclusion):** A dashed purple arrow pointing right to a purple rounded rectangle with horizontal dotted lines.

ใบความรู้ การใช้เครื่องหมายวรรคตอนในภาษาไทย

เครื่องหมายวรรคตอน คือ เครื่องหมายที่ใช้เขียนกำกับคำ กลุ่มคำ ประโยค หรือข้อความให้เด่นชัดเพื่อให้อ่านได้ถูกต้อง และช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจความหมายได้ชัดเจนขึ้น

มหัพภาค .

- ใช้เขียนไว้หลังตัวอักษร เพื่อแสดงว่าเป็นอักษรย่อ เช่น ม.ค. คำเต็มว่า มกราคม
- ใช้เขียนไว้ข้างหลังตัวอักษรหรือตัวเลขที่บอกลำดับข้อ เช่น ๑. ก. หรือ ข. ๒.

ในกรณีที่มีหัวข้อย่อย ให้ใส่ลำดับข้อย่อยไว้หลังจุด เช่น

๑.๑ อ่านว่า หนึ่งจุดหนึ่ง ๑.๑๐ อ่านว่า หนึ่งจุดสิบ

๔.๑.๑๒ อ่านว่า สี่จุดหนึ่งจุดสิบสอง

- ใช้คั่นระหว่างชั่วโมงกับนาทีเพื่อบอกเวลา เช่น

๙.๓๐ น. อ่านว่า เก้านาฬิกาสามสิบนาที

- ใช้เป็นจุดทศนิยม แล้วจุดทศนิยมให้อ่านตัวเลขเรียงกันไป เช่น

๒.๓๔๕ อ่านว่า สองจุดสามสี่ห้า ๑๐.๗๕ วินาที อ่านว่า สิบจุดเจ็ดห้าวินาที

๔.๕๖๗ เมตร อ่านว่า สี่จุดห้าหกเจ็ดเมตร

เสมอภาค =

ใช้เขียนคั่นกลาง เพื่อแสดงความข้างหน้ากับข้างหลังว่ามีส่วนเท่ากัน เช่น $๒ + ๒ = ๔$

จุลภาค ,

- ใช้คั่นจำนวนเลขนับจากหลักหน่วยไปที่ละ ๓ หลัก เช่น ๑,๕๐๐ อ่านว่า หนึ่งพันห้าร้อย
- ๒,๓๕๐,๐๐๐ อ่านว่า สองล้านสามแสนห้าหมื่น
- ใช้ในหนังสือประเภทพจนานุกรมเพื่อกั้นความหมายของคำที่มีความหมายหลาย ๆ อย่าง เช่น
บรรเทา ก. ทุเลาหรือทำให้ทุเลา, ผ่อนคลายหรือทำให้ผ่อนคลายลง

วงเล็บ หรือ นชลิขิต ()

- ใช้กันข้อความที่ขยายหรืออธิบายไว้เป็นพิเศษ เพื่อช่วยให้เข้าใจข้อความนั้นได้แจ่มแจ้งขึ้น เช่น มนุษย์ได้สร้างโลหะ (ความโลภ) โทสะ (ความโกรธ) และโมหะ (ความหลงผิด) ให้เกิดขึ้นในใจของตัวเอง
- ใช้กันข้อความที่บอกที่มาของคำหรือข้อความ เช่น ชลี (กลอน) ก. อัญชลี, ไหว้
- ใช้กับหัวข้อที่เป็นตัวอักษรหรือตัวเลข ซึ่งอาจจะใช้เพียงเครื่องหมายวงเล็บปิดก็ได้ เช่น (ก) หรือ ก) (๑) หรือ ๑)
- ใช้กับนามเต็มที่เขียนได้ลายมือชื่อ เช่น ธัญติยา พรหมประเสริฐ
(นางธัญติยา พรหมประเสริฐ)

ยติภังค์ -

- ใช้แยกพยางค์เพื่อบอกคำอ่าน โดยเขียนไว้ระหว่างพยางค์แต่ละพยางค์ เช่น เสมา อ่านว่า เส-มา
- ใช้ในความหมายว่า “ถึง” เพื่อแสดงช่วงเวลา จำนวน สถานที่
- เวลา ๙.๐๐ – ๑๐.๓๐ น. อ่านว่า เวลาเก้านาฬิกาถึงสิบนาฬิกาสิบนาฬิกา
- มีผู้ชมประมาณ ๑๐ - ๒๐ คน อ่านว่า มีผู้ชมประมาณสิบถึงยี่สิบคน
- ระยะเวลา นครนายก – จันทบุรี อ่านว่า ระยะทางนครนายกถึงจันทบุรี
- ใช้เขียนแสดงลำดับย่อยของรายการที่ไม่ต้องใส่ตัวอักษร มีรายการคร่าว ๆ ดังนี้
 - พิธีเปิดงาน – รำอวยพร
 - ดนตรีบรรเลง – ปิดงาน

อัญประกาศ “ ”

- ใช้เพื่อแสดงว่าคำหรือข้อความนั้น เป็นคำพูดหรือความนึกคิด “ขอให้ทุกคนตั้งใจจริง แล้วจะประสบความสำเร็จ”
- ใช้เพื่อบ่งชี้คำหรือข้อความนั้นให้เด่นชัดขึ้น เช่น คำว่า “ตะโก” พจนานุกรมฉบับบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๔๒ ได้ให้ความหมายไว้ว่าหมายถึง “ชื่อขนมชนิดหนึ่งทำด้วยแป้งข้าวเจ้ากวนเข้ากับน้ำตาล ใส่หัวหรือข้าวโพดเป็นต้นก็ได้ หยอดหน้าด้วยกะทิกวนกับแป้ง”

ปรัศนี ?

- ใช้เมื่อสิ้นสุดความหรือประโยคที่เป็นคำถาม เช่น ทำไมเธอถึงมาโรงเรียนสาย ?

อัศเจรีย์ !

- ใช้เขียนหลังคำ วลี หรือประโยคที่เป็นคำอุทาน เช่น อื้อฮือ ! มากจังเลย
- ใช้เขียนหลังคำเลียนเสียงธรรมชาติ เพื่อให้ผู้อ่านทำเสียงได้เหมาะสมกับเหตุการณ์ในเรื่งนั้น ๆ เช่น โครม !

ไม้ยมก หรือ ยมก ๆ

- ใช้เขียนหลังคำ วลี หรือประโยค เพื่อให้อ่านซ้ำคำ วลี หรือประโยค อีกครั้งหนึ่ง เช่น
 ๑. เด็กเล็ก ๆ อ่านว่า เด็กเล็กเล็ก
 ๒. ในวันหนึ่ง ๆ อ่านว่า ในวันหนึ่งวันหนึ่ง
 ๓. แต่ละวัน ๆ อ่านว่า แต่ละวันแต่ละวัน

ไปยาลน้อย ๆ

- ใช้ละคำที่รู้กันดีแล้ว โดยละส่วนท้ายไว้เหลือแต่ส่วนหน้าของคำพอเป็นที่เข้าใจ เช่น
กรุงเทพฯ คำเต็มคือ กรุงเทพมหานคร

ไปยาลใหญ่ ๆ ล ๆ

ใช้สำหรับละข้อความข้างท้ายที่อยู่ในประเภทเดียวกันซึ่งยังมีอีกมาก แต่ไม่ได้นำมาแสดงไว้ เช่น สิ่งของที่ซื้อขายกันในตลาดมี เนื้อสัตว์ ผัก น้ำตาล น้ำปลา ฯลฯ

สัญญาประกาศ ____

ใช้ขีดไว้ใต้คำหรือข้อความที่สำคัญ เพื่อเน้นให้ผู้อ่านสังเกตเป็นพิเศษ เช่น หลักการอ่านตัวเลขมีดีพิมพ์รวมอยู่ในหนังสืออ่านอย่างไร-เขียนอย่างไร

บุพสัญญา ”

ใช้แทนคำหรือข้อความที่อยู่บรรทัดบนเพื่อไม่ต้องเขียนซ้ำอีก

ทับ /

ใช้ขีดหลังจำนวนเลข เพื่อแบ่งจำนวนย่อยออกจากจำนวนใหม่ เช่น บ้านเลขที่ ๕๖/๓๔๒ อ่านว่า บ้าน - เลข - ที่ ห้า - สิบ - หก ทับ สาม - สี่ - สอง

ใบความรู้ คำย่อ หรืออักษรย่อ

คำย่อ หรืออักษรย่อ ช่วยให้ถ้อยคำสั้นลง จึงนิยมใช้เพราะสะดวกในการสื่อสาร การอ่าน ต้องอ่านเต็มคำ การเขียนอักษรย่อให้ใช้เครื่องหมายมหัพภาค (.) ตามหลังอักษรย่อแต่ละตัวหรือคำ

ตัวอย่างอักษรย่อ

อักษรย่อ	คำเต็ม	อักษรย่อ	คำเต็ม
อ.	อาจารย์, วันอังคาร, อำเภอ	บ.	บาท
ต.	ตำบล	ม.	มหาวิทยาลัย,มัธยม,เมตร,หมู่บ้าน
จ.	จังหวัด, วันจันทร์	น.	ทิศเหนือ, นาฬิกา
ถ.	ถนน	จ.ม.	จดหมาย
ม.ค.	มกราคม	รพ.	โรงพยาบาล
ก.พ.	กุมภาพันธ์	รร.	โรงเรียน, โรงแรม
มี.ค.	มีนาคม	สต.	สตางค์
เม.ย.	เมษายน	ด.ช.	เด็กชาย
พ.ค.	พฤษภาคม	ด.ญ.	เด็กหญิง
มิ.ย.	มิถุนายน	น.ส.	นางสาว
ก.ค.	กรกฎาคม	พญ.	แพทย์หญิง

อักษรย่อ	คำเต็ม	อักษรย่อ	คำเต็ม
ส.ค.	สิงหาคม	กรม.	คณะรัฐมนตรี
ก.ย.	กันยายน	ส.ส.	สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
ต.ค.	ตุลาคม	พ.ศ.	พุทธศักราช
พ.ย.	พฤศจิกายน	นสพ.	หนังสือพิมพ์
ธ.ค.	ธันวาคม	พญ.	แพทย์หญิง
ตร.	ตำรวจ	ผอ.	ผู้อำนวยการ
ททท.	การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย	ตร.ว.	ตารางวา
อบต.	องค์การบริหารส่วนตำบล	ตร.ม.	ตารางเมตร
อบจ.	องค์การบริหารส่วนจังหวัด	ททท.	การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
ผวจ.	ผู้ว่าราชการจังหวัด	พ.ร.บ.	พระราชบัญญัติ
รร.จปร.	โรงเรียนนายร้อย พระจุลจอมเกล้า	ว/ด/ป , ว.ด.ป.	วัน เดือน ปี
ส.ค.ส.	ส่งความสุข	ทูลเกล้าฯ	ทูลเกล้าทูลกระหม่อม
โปรดเกล้าฯ	โปรดเกล้าโปรดกระหม่อม	น้อมเกล้าฯ	น้อมเกล้าฯน้อมกระหม่อม

ใบงานที่ ๐๓ ใช้ถูก อ่านถูก

คำชี้แจง ตอนที่ ๑ จับคู่ชื่อกับเครื่องหมายวรรคตอนให้ตรงกัน โดยเติมตัวอักษรหน้าหัวข้อ

- _____ ๑. ”
- _____ ๒. _____
- _____ ๓. .
- _____ ๔. ()
- _____ ๕. “ ”
- _____ ๖. ,
- _____ ๗. ?
- _____ ๘. !
- _____ ๙. -
- _____ ๑๐. =

- ก. มหัพภาค ใช้เขียนข้างหลังตัวอักษรย่อ ตัวเลข
- ข. นชลิขิต ใช้กำกับตัวเลข ตัวหนังสือ หรือข้อความที่กินไว้เป็นพิเศษ
- ค. อัญประกาศ ใช้เขียนคร่อมข้อความที่ต้องการให้สังเกตหรือคำสนทนา
- ง. สัญประกาศ ใช้ขีดใต้ข้อความที่เห็นว่า สำคัญเพื่อให้สังเกตเป็นพิเศษ
- จ. บุพสัญญา ใช้แทนคำในบรรทัดบนที่อยู่ตรงกัน
- ฉ. ยัติกัณฑ์ ใช้เขียนระหว่างคำที่เขียนแยกพยางค์กัน
- ช. จุลภาค ใช้คั่นคำหลาย ๆ คำ ที่เรียงติดกันไป
- ซ. เสมอภาค ใช้เขียนคั่นกลาง เพื่อแสดงความข้างหน้ากับข้างหลังว่ามีส่วนเท่ากัน
- ณ. ปรักณี ใช้เขียนไว้หลังข้อความที่เป็นคำถาม
- ญ. อัศเจรีย์ ใช้เขียนไว้หลังคำอุทาน

ตอนที่ ๒ อ่านวันเดือนปีแบบไทยต่อไปนี้

๓ ๑ ๔
๔
๑๒
๔ ๑ ๑
๗ ๑ ๑๒
๑๔
๑
๑ ๑ ๖
๕ ๑ ๒
๒
๑๕
๖ ๑ ๘

อ่านว่า

อ่านว่า

อ่านว่า

อ่านว่า

อ่านว่า

อ่านว่า

วันอังคาร แรมเก้าค่ำ เดือนสี่

ตอนที่ ๓ เขียนคำเต็มของอักษรย่อจากประโยคต่อไปนี้

๑. แม่ให้ฉันไปซื้อน้ำตาลทราย ๒ กก.

.....

๒. ช.ม.วิทยาศาสตร์วันนี้ ครูจะให้นักเรียนเข้าห้องสมุด

.....

๓. พี่ชายของฉันเรียนที่ รร. จปร. จ.นครนายก

.....

๔. ปี พ.ศ. ๒๕๕๖ ตรงกับ ค.ศ. ๒๐๑๓

.....

๕. กรม. ชุมนุมตั้งใจทำงานเพื่อความเจริญของบ้านเมือง

.....

๖. นายปลูกบ้านสองชั้นในพื้นที่ ๗๘ ตร.ว.

.....

๗. คุณพ่อของเขาทำงานที่ อบต. ท่าช้าง

.....

๘. เราขับรถเลยป้อม ตร.ทล. มาแล้ว

.....

ใบความรู้ การอ่านอักษรนำ

การอ่านคำที่มีอักษรสูงนำ เช่น

ขณะ	ชนบ	ชนม	ขนาด
เฉลี่ยว	ฉลาด	ไฉน	ฉงน
ถล้า	ถวาย	ถนัด	ถน
สนาน	สลับ	สนอง	สมอง

การอ่านคำที่มีอักษรกลางนำ เช่น

ตวาด	จุมุก	จิริต	จรัส
ตบ	ตวัด	ตลก	ตลาด
อร่าม	อรร้อย	อเนก	อนาถ
ตลอด	ตวาด	จรวด	จิริต

ข้อสังเกตคำที่มีอักษรสูงนำและคำที่มีอักษรกลางนำ

๑. คำข้างต้น พยางค์ ๑ ออกเสียงพยัญชนะตัวหน้าประสมกับสระอะ (ออกเสียง อะ เพียงครึ่งเสียง) พยางค์ที่ ๒ ออกเสียงพยัญชนะตัวที่ ๒ ประสมกับสระและพยัญชนะสะกดตามที่ปรากฏ โดยออกเสียงวรรณยุกต์ตามเสียงพยัญชนะตัวหน้า คล้ายมี **ห** นำ

๒. คำอักษรนำซึ่งพยัญชนะตัวหน้า เป็นอักษรสูง หรือเป็นอักษรกลางนำ **พยัญชนะตัวหลัง** เป็นอักษรต่ำเดี่ยว คือ **ง ฦ น ม ย ร ล ว** และออกเสียงพยางค์ที่ ๒ คล้ายมี **ห** นำ เช่น

ผลิต	อ่านว่า ผะ – หลิด	ฝรั้ง	อ่านว่า ผะ – หรั้ง
เศวต	อ่านว่า สะ – เหวด	สยาม	อ่านว่า สะ – หยาม
สวัสดี	อ่านว่า สะ – หวัด	กนก	อ่านว่า กะ – หนก
ตวาด	อ่านว่า ตะ – หวาด	จุมุก	อ่านว่า จะ – หมุก
อรร้อย	อ่านว่า อะ – หร้อย	จิริต	อ่านว่า จะ – หริด

คำบางคำแม้มีลักษณะเช่น ข้อ ๑ และข้อ ๒ แต่ไม่นิยมอ่านพยางค์ที่ ๒ เหมือนมี **ห** นำ

ขนิษฐา	ชะ - นิด - เถา	ขมา	ชะ - มา
ศรัณยู	สะ - รัน - ยู	สมัญญา	สะ - มั่น - ยา
สมาทาน	สะ - มา - ทาน	สมาธิ	สะ - มา - ทิ
กนิษฐา	กะ - นิด - เถา	อนัตตา	อะ - นัต - ตา

คำที่มี **ห** นำ

หยุมหยิม	หนักหนา	หรุหรา	หญิงใหญ่
แหงนหงาย	หลังไหล่	ห้วนไหว	หมักหมม

คำที่มีพยัญชนะต้นเป็น **ห** นำพยัญชนะตัวหลัง คือ **ง ญ น ม ย ร ล ว**

ไม่ออกเสียงตัว **ห** แต่ออกเสียงพยัญชนะตัวหลังให้มีเสียงวรรณยุกต์ตามตัว **ห**

คำที่มี **อ** นำ

อย่า อยู่อย่างอยากได้	ของเขา
อยู่ อย่างคนตัวเบา	สุขล้ำ
อย่าง อยากอยู่อย่าเอา	แต่ได้
อยาก อยู่อย่างอย่าอย่า	เหล่านี้ อ นำ

คำที่มีพยัญชนะตัวหน้าเป็น **อ** นำ **ย** ไม่ออกเสียง **อ** แต่เสียงวรรณยุกต์ของพยางค์ออกเสียงตามพยัญชนะ **อ** มี ๔ คำ ได้แก่ **อย่า อยู่ อย่าง อยาก**

หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐานภาษาไทย ชุดภาษาเพื่อชีวิต ภาษาพาที ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

ใบงานที่ ๐๔ อ่าน คิด เขียนอักษรนำ

คำชี้แจง ตอนที่ ๑ เขียนคำใหม่จากคำอ่านที่กำหนดให้

สะ - หนิด =

๖๕ - หยั่น =

จะ - หมวก =

๒๕ - หนึ่ง =

๗๕ - หนูน =

๒๕ - ขนาด =

สะ - หนอง =

ตะ - หลาด =

อะ - ร้อย =

๓๕ - หนูน =

๙๕ - หมุด =

๖ - หมี =

สะ - หม้าย =

ชนะ - หลาด =

ตะ - หลอด =

๔๕ - หมูน =

ชนะ - หลอก =

สะ - เหมอ =

อะ - หงุ่น =

กะ - หนก =

ตะ - หลก =

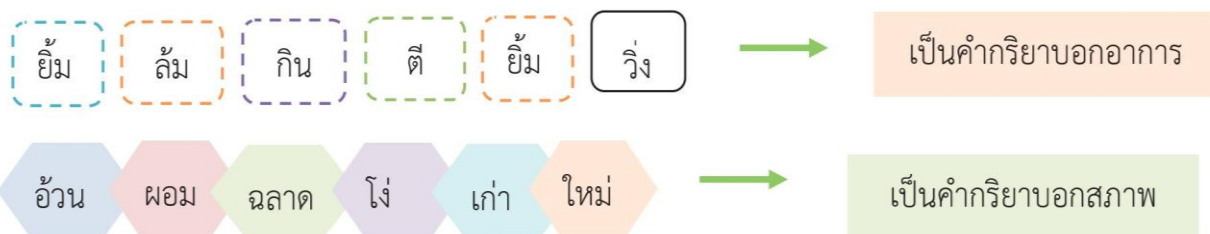
๒๕ - หนาน =

ตอนที่ ๒ คัดเลือกคำอักษรนำจากตอนที่ ๑ อย่างน้อย ๕ คำ เขียนเรื่องสั้น ๆ

[illegible]

ใบความรู้ คำกริยา

คำกริยา เป็นคำที่บอกอาการ หรือบอกสภาพของคน สัตว์ พืช สิ่งของ เครื่องใช้ เช่น

อ่านและพิจารณาประโยคต่อไปนี้

ภูเขา**ถล่ม**เมื่อวานนี้

รถกระบะ**วิ่ง**ล้นหายไป

คำว่า **ถล่ม** **วิ่ง** ไม่ต้องมีกรรมตามหลังก็ได้ใจความ คำกริยาประเภทนี้เรียกว่า คำกริยาอาการ

คุณยาย**เย็บ**กระดุม

ช่าง**สลัก**ภาพกล้วยให้เป็นลวดลาย

คำว่า **เย็บ** **สลัก** ต้องมีกรรม คือ คำ **กระดุม** **ภาพกล้วย** (คำที่พิมพ์ตัวเอนหนา) ตามหลังจึงจะได้ใจความสมบูรณ์ คำกริยาประเภทนี้เรียกว่า คำกริยากรรม

เขา**เหมือน**ฉัน

ข้าว**เป็น**อาหารของคนไทย

ผลกล้วยตานีแตกต่างจากผลกล้วยชนิดอื่น คือ มีเมล็ดมาก

คำว่า **เหมือน** **ของ** **เป็น** เป็นคำกริยาที่ต้องมีคำนาม หรือคำสรรพนาม ซึ่งทำหน้าที่เป็นส่วนเติมเต็มตามหลังเสมอ เรียกว่า คำกริยาต้องเติมเต็ม คำกริยาประเภทนี้ยังมีอีก นักเรียนควรศึกษาเพิ่มเติม

หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐานภาษาไทย ชุดภาษาเพื่อชีวิต ภาษาพาที ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

ใบความรู้ คำวิเศษณ์

คำวิเศษณ์ คือ คำที่ทำหน้าที่ขยายคำนาม คำสรรพนาม คำกริยา หรือ คำวิเศษณ์ด้วยกัน เพื่อให้เนื้อความชัดเจนขึ้น คำวิเศษณ์มักอยู่หลังคำที่นำมาขยาย

อ่านและพิจารณา

ประโยค	คำวิเศษณ์	ชนิดของคำวิเศษณ์
๑. พราหมณ์ เฒ่า เป็นคน เจ้าปัญญา ๒. นักเรียนกำลังสนใจคอมพิวเตอร์ เครื่องใหม่	เฒ่า เจ้าปัญญา เครื่องใหม่	ขยายคำนาม (พราหมณ์ คน) ขยายคำนาม (คอมพิวเตอร์)
๓. ฉัน เอง เป็นคนทำ ๔. เราไม่อยากนึกถึงใคร คนนั้น อีกแล้ว	เอง คนนั้น	ขยายคำสรรพนาม (ฉัน) ขยายคำสรรพนาม (ใคร)
๕. เด็ก ๆ พุดจา ไฟเราะ ๖. ข้อมูลในอินเทอร์เน็ตมีประโยชน์ มากมาย	ไฟเราะ มากมาย	ขยายคำกริยา (พุดจา) ขยายคำกริยา (มี)
๗. น้ำในคลองเหลือน้อย จริง ๆ ๘. ข้อมูลในอินเทอร์เน็ตมีประโยชน์ มากมายมหาศาล	จริง ๆ มหาศาล	ขยายคำวิเศษณ์ (น้อย) ขยายคำวิเศษณ์ (มากมาย)

อ่านและพิจารณาประโยคต่อไปนี้

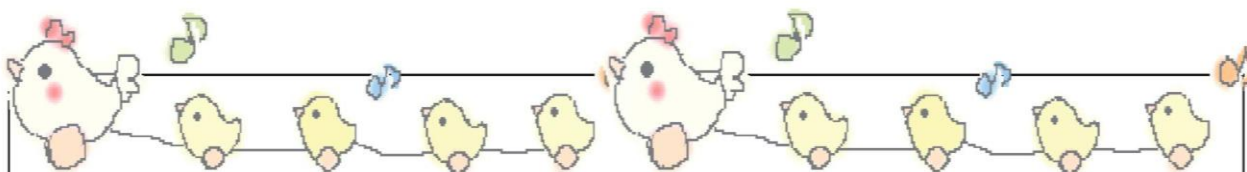
ประโยค (คำที่พิมพ์ตัวหนาเป็นคำวิเศษณ์)	ทำหน้าที่
๑. เสาธงหน้าโรงเรียนสูง ปรี๊ด	ปรี๊ด ขยายกริยา สูง
๒. เครื่องปรับอากาศเงียบ สนิท	สนิท ขยายกริยา เงียบ
๓. น้องฉันทวาดรูป เก่ง	เก่ง ขยายกริยา สกรรม วาด
๔. ทุกคนลุกขึ้นยืนตรง อย่างสงบ	อย่างสงบ ขยายกริยา ลุกขึ้นยืนตรง
๕. แสงสว่างในโรงละครพอเห็นได้ ราง ๆ	ราง ๆ ขยายกริยา สกรรม เห็น
๖. เราจะจัดคอนเสิร์ตกัน เมื่อไร	เมื่อไร ขยายกริยา (จะ) จัด แสดงคำถาม จะ เป็นคำช่วยกริยา
๗. เพราะเหตุใด วิทยุรุ่นไม่ชอบชมการแสดงนาฏศิลป์ไทย	เพราะเหตุใด ขยายกริยา (ไม่) ชอบชม (แสดงคำถาม) ไม่ เป็นคำช่วยกริยา

หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐานภาษาไทย ชุดภาษาเพื่อชีวิต ภาษาพาที ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๔๔

ใบงาน ๐๕ เพลิดเพลินคำกริยา หารรหาคำพิเศษ

คำชี้แจง ตอนที่ ๑ อ่านข้อความต่อไปนี้ คัดเลือกคำกริยา เขียนบอกว่าเป็นคำกริยาชนิดใด และแต่งประโยคให้ถูกต้องตามชนิดของคำกริยานั้น อย่างน้อย ๕ ประโยค

ตอนพักเที่ยง หลังจากรับประทานอาหารกลางวันแล้ว เด็ก ๆ ในโรงเรียนต่างมีความสุข บ้างก็เข้าไปห้องสมุดเพื่ออ่านหนังสือ บ้างก็วิ่งเล่นกันอย่างสนุกสนาน บางกลุ่มซื้อขนมนั่งรับประทานและพูดคุยกัน เด็กชายสมหวังนักเรียนชั้น ป. ๕ เดินไปพบครูประจำชั้น เพื่อขออนุญาตกลับบ้าน เนื่องจากวันนี้ยายป่วย แม่บอกว่ายายเป็นลม เพราะอากาศร้อนมาก แม่ให้เขาไปตัดข้าวต้ม ขณะที่แม่เข็ดตัวให้ยาย จากนั้นเขาป้อนข้าวต้มยาย ยายบอกว่าดีใจที่มีหลานเป็นคนดีมีน้ำใจ สามารถดูแลคนแก่อย่างปู่ ย่า ตา ยายได้ สมหวังบอกว่าเขาจะเป็นคนดีตลอดไป

ตัวอย่าง นั่ง (กริยากรรม) นักเรียนนั่งกันอย่างเป็นระเบียบในห้องประชุม

ตอนที่ ๒ เลือกคำวิเศษณ์ที่กำหนดต่อไปนี้ คนละ ๕ คำ แต่งประโยคตามหน้าที่

หรรษา (ประกอบคำกริยา)	เกลี้ยเกลสา (ประกอบคำนาม)
เกินไป (ประกอบคำวิเศษณ์)	เก่ง (ประกอบคำกริยา)
อ่อย (ประกอบคำกริยา)	ตูป้อง (ประกอบคำกริยา)
เผ็ด (ประกอบคำนาม)	เหลือเกิน (ประกอบคำวิเศษณ์)
ทุกคน (ประกอบคำสรรพนาม)	เร็ว (ประกอบคำนาม)

แต่งประโยค

๑.....
๒.....
๓.....
๔.....
๕.....

ใบความรู้ การพูดรายงาน

หลังจากได้ความรู้ ความคิดจากการค้นคว้าและมีการจดบันทึก หรือเขียนรายงานเรียบร้อยแล้ว จึงนำเสนอให้ครูและเพื่อนฟัง มีข้อควรปฏิบัติดังนี้

๑. เตรียมตัวพูดรายงาน เช่น

- กำหนดหัวข้อที่จะพูด เรียงลำดับ ความสำคัญเพื่อให้เข้าใจง่าย
- กำหนดสื่อที่ใช้ประกอบ และควร ทดลองสื่อก่อน เพื่อไม่ให้เกิดปัญหา
- กำหนดวิธีการนำเสนอ เช่น พูดอย่างเดียว พูดโดยใช้สื่อประกอบ แสดง หรือสาธิตประกอบ ฯลฯ

๒. แบ่งเวลาให้เหมาะสมกับความสำคัญของเรื่อง มีเวลาสำหรับเกริ่นนำ เสนอเนื้อหาที่เป็นสาระสำคัญ เสนอข้อคิดที่เป็นประโยชน์ สรุป ความรู้ทั้งหมดที่ได้และมีเวลาให้ผู้ฟังซักถาม

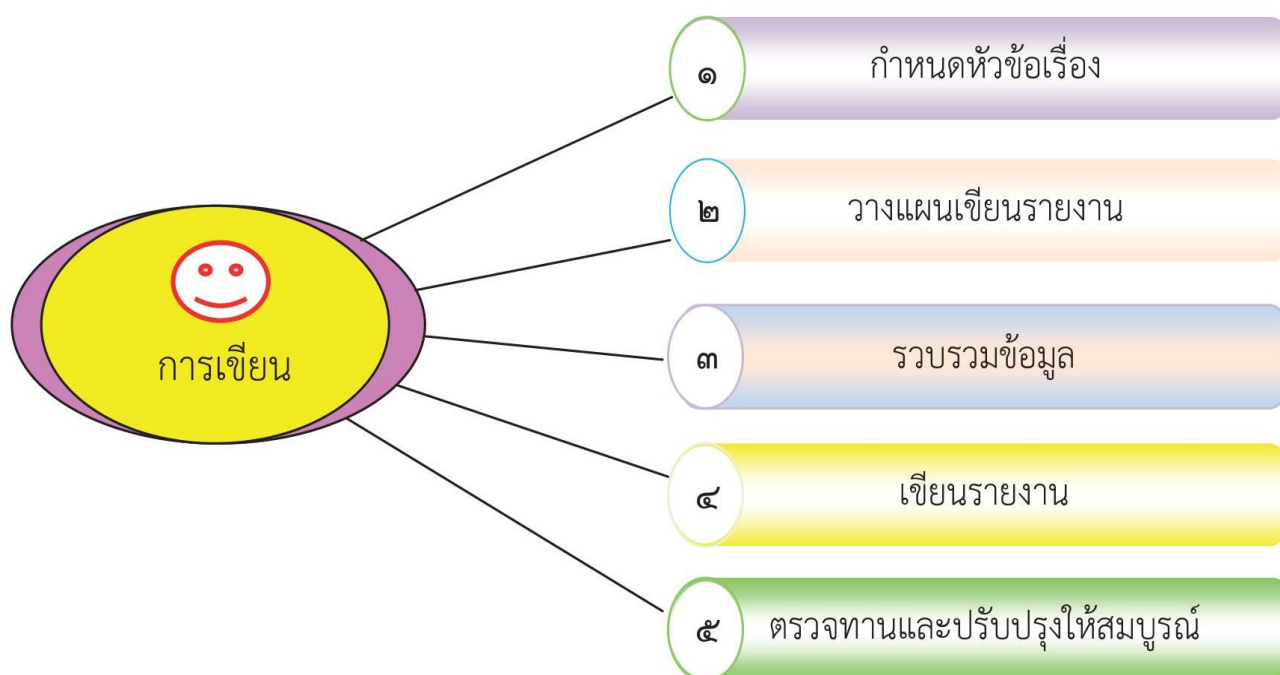
๓. เปิดโอกาสให้ผู้ฟังมีส่วนร่วมตามความเหมาะสม เช่น การซักถาม การแสดงประกอบ การทดลอง ฯลฯ

๔. ใช้ภาษาพูดให้ถูกต้อง ชัดเจน และสุภาพ พยายามเน้นจุดสำคัญ เพื่อให้ผู้ฟังตื่นตัว ติดตามและประทับใจ

ใบความรู้ การเขียนรายงาน

การเขียนรายงาน เป็นการเสนอผลงานการศึกษาค้นคว้า ผลการทดลอง หรือผลการปฏิบัติงานต่าง ๆ เสนอต่อครู เพื่อนนักเรียนหรือผู้อื่น เพื่อให้มีความรู้กว้างขวางยิ่งขึ้น หรือให้ผู้อื่นทราบผลการปฏิบัติงานของเรา

การเขียนรายงานที่ดีควรปฏิบัติดังนี้

๑ กำหนดหัวข้อเรื่อง

ควรกำหนดเรื่องที่ผู้รายงานสนใจต้องการจะรู้ หรือคาดว่าคนส่วนใหญ่สนใจ เช่น สารพิษในชีวิตประจำวัน กระจกชนิดนี้มีที่มา ฯลฯ

นอกจากกำหนดหัวข้อเรื่องได้แล้ว ควรกำหนดหัวข้อย่อย ๆ ด้วยเพื่อความสะดวกในการค้นคว้า เช่น เรื่อง กระจกชนิดนี้มีที่มา

😊 ที่มาของกระจก

😊 คุณค่าของกระจก

😊 การทำกระจก

😊 การใช้กระจก

๒ วางแผนเขียนรายงาน

- 😊 กำหนดระยะเวลาปฏิบัติงาน เช่น จะเขียนให้เสร็จภายใน ๒ สัปดาห์ ฯลฯ
- 😊 กำหนดสถานที่ที่จะไปค้นคว้า เช่น ห้องสมุด อินเทอร์เน็ต สถานประกอบการหน่วยงานต่าง ๆ ฯลฯ
- 😊 กำหนดผู้ร่วมงาน (ถ้าทำงานกลุ่ม) และแบ่งหน้าที่กันให้ชัดเจน
- 😊 กำหนดวันเขียนรายงาน วันตรวจทาน ปรับปรุง แก้ไข
- 😊 กำหนดวันส่ง
 ฯลฯ

๓ รวบรวมข้อมูล

ค้นคว้าหาข้อมูลจากแหล่งความรู้ต่าง ๆ แล้วรวบรวมข้อมูลอย่างเป็นหมวดหมู่ หรือตามหัวข้อย่อยที่กำหนด

๔ เขียนรายงาน

๔.๑ นำข้อมูลที่รวบรวมได้มาเขียนเรียบเรียงเป็นภาษาของตนเองให้อ่านเข้าใจง่าย ประกอบด้วย ๓ ส่วน มีการลำดับความสำคัญ มีสาระความรู้ มีข้อคิดที่เป็นประโยชน์ และมีเหตุผลประกอบ ฯลฯ ข้อสำคัญไม่ควรลอกข้อความจากหนังสืออื่น หรือตัดต่อข้อความจนดูเสมือนเป็นส่วนหนึ่งของตนเอง แต่ถ้าจำเป็นต้องลอกข้อความสำคัญ ต้องบอกว่ามาจากหนังสืออะไร และถือเป็นมารยาทที่จะต้องระบุชื่อผู้แต่งเสมอ

๔.๒ ทำรูปเล่มรายงานให้สมบูรณ์ ซึ่งมีส่วนประกอบ ดังนี้

๔.๒.๑ หน้าปก ควรมีรายละเอียดดังตัวอย่าง

รายงานวิชาภาษาไทย

เรื่อง กระดาษนี้มีที่มา

.....

ผู้เขียนรายงาน

เด็กชายพลิต กระดาษสา

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

เสนอคุณครูละเอียด วงศ์แสนดี

ส่งรายงานวันที่ ๒๐ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๖

๔.๒.๒ คำนำ การเขียนคำนำอาจกล่าวถึงสาระต่าง ๆ เช่น ที่มา จุดประสงค์ของการเขียนรายงาน วิธีการค้นคว้า ผู้ร่วมงาน ผู้มีอุปการคุณ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากรายงาน ฯลฯ

ตัวอย่างการเขียนคำนำ

คำนำ

รายงานเรื่องเครื่องหมายวรรคตอนฉบับนี้ คณะผู้จัดทำได้พยายามค้นคว้า และรวบรวมตัวอย่างไว้มากมาย เพื่อให้ผู้สนใจใช้สำหรับค้นคว้า แต่ละเครื่องหมาย ได้นำประโยคที่มักใส่เครื่องหมายผิดมายกเป็นตัวอย่างไว้ด้วย

คณะผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่า รายงานฉบับนี้คงจะเป็นประโยชน์สำหรับ ผู้อ่านได้ตามต้องการ

คณะผู้จัดทำ

๑๖ มกราคม ๒๕๕๖

๔.๒.๓ สารบัญ ระบุเรื่องแต่ละเรื่องที่เสนอและเลขหน้าของเรื่องนั้น ๆ

ตัวอย่างสารบัญ

สารบัญ	
คำนำ	หน้า
การใช้เครื่องหมายวรรคตอน	๑
เครื่องหมายจุลภาค	๓
เครื่องหมายมหัพภาค	๔
เครื่องหมายปริศนี	๖
เครื่องหมายอัศเจรีย์	๗
เครื่องหมายนลิขิต	๘
เครื่องหมายอัญประกาศ	๑๐
บรรณานุกรม	๑๑

๔.๒.๔ เนื้อเรื่อง คือส่วนที่ค้นคว้าเรื่องมาเรียบเรียง ซึ่งเป็นส่วนสำคัญของเรื่อง ตามข้อ ๔.๑

๔.๒.๕ รายชื่อหนังสือที่ใช้ค้นคว้า หรือบรรณานุกรม มีวิธีเขียนดังตัวอย่าง

บรรณานุกรม
กระทรวงศึกษาธิการ. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, ๒๕๕๑.
วิชาการ, กรม, กระทรวงศึกษาธิการ. หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐานภาษาไทย ชุดภาษา เพื่อชีวิต ภาษาพาที ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖. กรุงเทพมหานคร : องค์การคำ คุรุสภา, ๒๕๕๕.

๕ ตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์

นำรายงานมาตรวจทานอีกครั้ง พิจารณาความต่อเนื่องและตรวจการเขียนตัวสะกดการันต์
แล้วแก้ไขให้ถูกต้อง

ใบงานที่ ๐๖ การเขียนรายงาน

คำชี้แจง ปฏิบัติกิจกรรมดังต่อไปนี้

แบ่งกลุ่มนักเรียน

ทำรายงานเรื่องที่สนใจ

นักเรียนแต่ละกลุ่มรายงานหน้าชั้นเรียน

แบบทดสอบหลังเรียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ นิทานอ่านสนุก ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

คำชี้แจง ปฏิบัติกิจกรรมต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

๑. บอกคำเต็มของอักษรย่อจากประโยคต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

- ๑.๑ ข.ม.วิทยาศาสตร์ ครูจะให้นักเรียนเข้าห้องสมุด คำเต็มคือ.....
- ๑.๒ น้ำชายปลูกบ้านสองชั้นในพื้นที่ ๑๐๐ ตร.ว. คำเต็มคือ.....
- ๑.๓ คุณพ่อทำงานที่ อบต.ท่าทราย คำเต็มคือ.....
- ๑.๔ บ้านของเขายู่ จ. นครนายก คำเต็มคือ.....

๒. อ่านวันเดือนปีแบบไทยให้ถูกต้อง

๒.๑	๑๒ ๔ ๗ ๑๐	อ่านว่า.....
๒.๒	๕ ๗ ๒ ๒	อ่านว่า.....

๓. เขียนคำอักษรนำจากคำอ่านต่อไปนี้

- ๓.๑ สะ – เหมอ เขียนว่า.....
- ๓.๒ กะ – หนก เขียนว่า.....
- ๓.๓ ขะ – หยั่น เขียนว่า.....
- ๓.๔ จะ – หมุก เขียนว่า.....

๔. เขียนคำวิเศษณ์ลงในประโยคให้ถูกต้อง

- ๔.๑ นื่องนอน.....จึงตื่น.....
- ๔.๒ ดอกราตรีส่งกลิ่น.....ในเวลา.....

๕. เลือกคำวิเศษณ์มาแต่งประโยค ๒ ประโยค

เก่ง	เผ็ด	เร็ว	มากมาย
------	------	------	--------

- ๕.๑ ประโยค.....
- ๕.๒ ประโยค.....

๖. เขียนขั้นตอนการพูดรายงาน

๗. อ่านเรื่องที่กำหนดแล้วเขียนแผนภาพโครงเรื่อง

คิดได้ก็สายแล้ว

ครั้งหนึ่งมีพ่อค้า	จูงม้าลาไปค้าขาย
บรรจุน้ำของมากมาย	บรรทุกไว้หลังม้าลา
เดินทางต่างหัวเมือง	เดินต่อเนื่องตามมรรคา
แต่หนุ่มจนชรา	ยังยึดอาชีพดั้งเดิม
วันหนึ่งซื้อสินค้า	บรรทุกลามากเพิ่มเติม
หลังลำน้าหนักเพิ่ม	เริ่มอ่อนล้าเดินช้าลง
ก้าวขาเดินไม่มั่นคง	แข่งขาสันไม่มั่นคง
เรี่ยวแรงเริ่มถอยลง	มีอาจตรงขึ้นร่างกาย
จึงเอ่ยเอื่อนวจา	ว่าพ่อม้าเพื่อนสหาย
ฉันมีอาจทรงกาย	เรี่ยวแรงหายมลายไป
ช่วยด้วยเถิดเพื่อนรัก	พานักก็มีได้
ช่วยถ่วงสินค้าน้ำไว้	บนหลังเพื่อนเพื่อผ่อนแรง
ม้าฟังแล้วได้ยิน	นึกดูหมิ่นคิดแอบแฝง
ช่วยโยให้หนักแรง	จึงทำแก้งไม่ได้ยิน
ลาร้องขอวิงวอน	ช่วยฉันก่อนอย่าติฉิน
ก่อนที่ฉันจะสิ้น	ล้มกลางดินสิ้นกำลัง
ม้าเดินห่างไปไกล	เบื่อเหลือใจไม่อย่ากฟัง
เสียงลาล้มเสียงดัง	พ่อค้าร้องให้หยุดเดิน
นำของและหนังลา	ใส่หลังม้าบรรทุกเกิน
เวอร์กรรมมาเผชิญ	จำใจเดินเผชิญกรรม
เพราะความเห็นแก่ตัว	จิตเมามัวมาหนุนนำ
ใจไม่ไ่ระกำ	จึงชอกช้ำน้ำตาริน
หวนคิดถึงเพื่อนลา	เป็นเพื่อม้ามาอาจินต์
ชีวามาสูญเสีย	ดับแต่ต้นเพราะใจดำ
ถ้าช่วยตามร้องขอ	เพื่อนคงพอมิแรงค้ำ
เพราะเราใจจิตดำ	ทำให้เพื่อนต้องวางวาย
จึงต้องทรมาณ	ผินสังขารและร่างกาย
บรรทุกของมากมาย	มาคิดได้ก็สายแล้ว

ตัวละคร

สถานที่

ผลของเหตุการณ์

ข้อคิดที่ได้รับ

เหตุการณ์

A series of horizontal dotted lines for writing.

#####

วิชาภาษาไทย ป.6

Level 3

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔

แบบทดสอบก่อนเรียน การใช้ภาษาเพื่อสื่อสาร

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

คำชี้แจง เขียนเครื่องหมาย × ทับอักษรหน้าคำตอบที่ถูกต้องที่สุด

๑. ข้อใดมีคำสรรพนามถาม

- ก. คำถามและคำตอบต้องสัมพันธ์กัน
- ข. อะไร ๆ ก็เกิดขึ้นได้เสมอไม่ควรประมาท
- ค. ใครใครก็ต้องการมีสุขภาพที่แข็งแรงทั้งนั้น
- ง. การปลูกพืชผักสวนครัวควรใช้ปุ๋ยชนิดใดจึงจะปลอดภัย

๒. ประโยคใดใช้คำเชื่อมถูกต้องที่สุด

- ก. เงินทองเป็นของหายาก
- ข. ผมชอบอ่านหนังสือบ้างเป็นบางครั้ง
- ค. เธอไม่ชอบออกไปท่องเที่ยวต่างจังหวัด
- ง. พี่สาวและน้องชายชอบเรียนวิชาศิลปะ

๓. “แสวงหาผลประโยชน์โดยตัวเองไม่ลงทุน” ตรงกับสำนวนข้อใด

- ก. จับปูใส่กระดิ่ง
- ข. จับแพะชนแกะ
- ค. จับเสือมือเปล่า
- ง. จับปลาสองมือ

๔. “จับได้ในขณะทำความผิด” ตรงกับสำนวนใด

- ก. สู้จนยิบตา
- ข. คาหนังคาเขา
- ค. สุนัขจันทรวอก
- ง. คาบลูกคาบดอก

๕. ในการเขียนจดหมายต้องระวังเรื่องใดมากที่สุด

- ก. การเขียน วัน เดือน ปี
- ข. การใช้ภาษาให้สุภาพ
- ค. การใช้ของจดหมายให้ถูกขนาด
- ง. การผนึกดวงตราไปรษณียากร

๖. จดหมายลาครูจะ**ไม่**สมบูรณ์ถ้าขาดส่วนใด

ก. วันที่ลา

ข. สาเหตุที่ลา

ค. สถานที่เขียน

ง. คำรับรองจากผู้ปกครอง

๗. ข้อใดใช้คำบุรุษสรรพนาม**ไม่**ถูกต้อง

ก. พวกเขาเป็นสัตว์เลี้ยงที่อยู่ใกล้ชิดคนมาก

ข. คุณพ่อคุณแม่ท่านรักและห่วงใยลูกๆ เสมอ

ค. เธอเป็นผู้หญิงที่สวยงามและเก่งจึงมีคนชื่นชมมาก

ง. ประชาชนนับถือหลวงพ่อก็เพราะท่านอยู่ในพระธรรมวินัย

๘. ประโยคใดใช้คำกริยาอาการ **ได้**ถูกต้องที่สุด

ก. นักเรียนอ่านทุกวันจนคล่องแคล่วและเก่งขึ้น

ข. ฝนตกมากในภาคใต้และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ค. นักกีฬาทุกคนต้องเล่นกีฬาอย่างมีน้ำใจเป็นนักกีฬา

ง. แผ่นดินไทยเป็นแผ่นดินทองในน้ำมีปลาในนามีข้าว

๙. ข้อใดใช้คำที่มีความหมายเชิงอุปมา

ก. ทางแคบเดินจะหลีกกันไม่พ้น

ข. กางเกงเธอคับจนตะเข็บปริแล้ว

ค. ซอยนี้แคบคงกลับรถไม่สะดวก

ง. ภาวะเศรษฐกิจตกต่ำทำให้คนใจคอคับแคบ

๑๐. ข้อใดเป็นคำบุพบทบอกความเป็นเจ้าของ

ก. บ้านฉันอยู่ใกล้โรงเรียน

ข. หนังสือเล่มนี้เป็นของฉัน

ค. รถคันนั้นวิ่งเร็วกว่ารถคันนี้

ง. สวนน้ำเป็นสวนสาธารณะสำหรับประชาชน

.....

ใบความรู้ สำนวนโวหารในภาษาไทย

สำนวนโวหารในภาษาไทย แบ่งออกเป็น ๕ แบบ คือ

๑. บรรยายโวหาร คือ การอธิบาย
๒. พรรณนาโวหาร คือ ทำให้เห็นภาพ
๓. เทศนาโวหาร คือ การสั่งสอน
๔. สาธกโวหาร คือ การยกตัวอย่าง
๕. อุปมาโวหาร คือ การเปรียบเทียบ

๑. บรรยายโวหาร

คือการเล่าเรื่องหรืออธิบายเรื่องราวต่างๆตามลำดับเหตุการณ์ เขียนตรงไปตรงมา รวบรัด ได้แก่ การเขียนอธิบายประเภทต่างๆ เช่น บทความ การเขียนเล่าเรื่อง บันทึก ข่าว เป็นต้น

ตัวอย่างบรรยายโวหาร

“พ่อเดินเข้าหากอไผ่ป่า เลือกตัดลำเท่าขามาสองปล้อง ทำเป็นกระบोक คัดเห็ดดอกใหญ่ ไปล้างในลำห้วยจนสะอาด บรรจูลงในกระบอกไม้ไผ่จนแน่น ไม่ต้องใส่น้ำ เติมเกลือและ เติมน้ำพริกกลงไปพอเหมาะ ก่อไฟเผากระบอกไม้ไผ่นั้น ไม่นานนักเห็ดก็ซึบน้ำออกมาเดือดปุดๆ”

๒. พรรณนาโวหาร

มุ่งให้ความแจ่มแจ้ง ละเอียดยลลอ เพื่อให้ผู้อ่านเกิดอารมณ์ซาบซึ้งเพลิดเพลินไปกับ ข้อความนั้น การเขียนพรรณนาโวหารจึงยาวกว่าบรรยายโวหารมาก มุ่งให้ภาพ และอารมณ์ จึงมักใช้การเล่นคำ เล่นเสียง ให้ภาพพจน์ เติมด้วยสำนวนโวหารที่ไพเราะ อ่านได้รสชาติ

ตัวอย่างพรรณนาโวหาร

“วันเพ็ญ พระจันทร์สีนวลจาส่องแสงอยู่วงศ์มีสีขาว น้ำขึ้นเต็มฝั่ง ฝั่งไม่กระดุกกระดิก แต่เป็นเงาแวววาวเหมือนลาดเงินใบใหญ่ที่ขัดมัน ทางฝั่งขวาของแม่น้ำเจ้าพระยาตอนหนึ่ง มีต้นลำพูต้นใหญ่”

๓. เทศนาโวหาร

คือโวหารที่ผู้เขียนมุ่งจะสั่งสอนคุณธรรมหรือจรรโลงใจผู้อ่าน หรือปลุกใจ จูงใจให้ผู้อ่าน คล้อยตาม

ตัวอย่างเทศนาโวหาร

ทำอะไรก็อย่าทำด้วยความอยากมืออยากเป็น อยากได้นั้นอยากได้นี้ แต่เราทำไปตามหน้าที่ของเรา เรามีหน้าที่อะไรก็ทำหน้าที่นั้นให้สมบูรณ์ ให้เรียบร้อย ไม่ต้องมีความอยากจะได้ อยากจะเป็นก็ทำได้ ทำเพราะสำนึกในหน้าที่ มันเป็นเหตุให้กระตุ้นเตือนให้กระทำ เพราะความสำนึกว่าเราเกิดเพื่อหน้าที่ หรือคำพูดที่เคยพูดบ่อยๆ ว่า “งานคือชีวิต ชีวิตคืองานบันดาลสุข ทำงานให้สนุก เป็นสุขขณะทำงาน”

๔. สาธกโวหาร

คือโวหารที่มุ่งให้ความชัดเจน โดยการยกตัวอย่างเพื่ออธิบายหรือสนับสนุนความคิดเห็นให้หนักแน่น น่าเชื่อถือ

ตัวอย่างสาธกโวหาร

โยคีเทศนาทหารทัพลังกาและเมืองผลึกในเรื่องพระอภัยมณี

คือรูปรศกลืนเสียงไม่เที่ยงแท้	ย่อมเฒ่าแก่เกิดโรคโศกสงสาร
ความตายหนึ่งพึงให้เห็นเป็นประธาน	หวังนิพพานพ้นทุกข์สนุกสบาย
ซึ่งบ้านเมืองเคื่องเข็ดถึงเช่นนี้	เพราะโลกีย์ตัณหาพาฉิบหาย
อันศีลห้าว่าอย่าทำให้จำตาย	จะตกอบายภูมิขุมนรก

๕. อุปมาโวหาร

คือโวหารเปรียบเทียบ โดยยกตัวอย่าง สิ่งที่คล้ายคลึงกันมาเปรียบเพื่อให้เกิดความชัดเจน ด้านความหมายด้านภาพและเกิดอารมณ์ ความรู้สึกมากยิ่งขึ้น อุปมาโวหารมักจะปรากฏพร้อมกับพรรณนาโวหารเสมอ

ก. เปรียบเทียบสิ่งที่เหมือนกันสองสิ่ง มักมีคำว่า เหมือน ดุจ คล้าย เป็นตัวเชื่อม คำอุปมาอุปไมยให้สอดคล้องกัน เช่น ดีใจเหมือนได้แก้ว

ข. เปรียบเทียบโดยการโยงความคิดจากสิ่งหนึ่งไปยังสิ่งหนึ่ง เป็นการเปรียบโดยนัย ต้องอาศัยการตีความประกอบ เช่น ครูเหมือนเรือจ้าง ชาวนาเป็นกระดูกสันหลังของชาติ

ค. เปรียบเทียบโดยการซ้ำคำ เช่น จะมารักเหากว่าผม จะมารักลมกว่าน้ำ
จะมารักถ้ากว่าเรือน จะมารักเดือนยิ่งกว่าตะวัน จะมารักตัวออกเฒ่ายิ่งกว่า

ง. เปรียบเทียบโดยการยกตัวอย่างประกอบ เช่น พระราชา ๑ หญิง ๑ ไม่เลื่อย ๑
ย่อมรักผู้คนและสิ่งที่อยู่ใกล้ๆ

จ. เปรียบความขัดแย้งหรือเปรียบสิ่งที่อยู่ตรงกันข้าม เช่น น้ำกับไฟ รักยาว
ให้สั้น รักสั้นให้ต่อ

ฉ. เปรียบเทียบโดยใช้ชื่อเทียบเคียง เช่น ปากกามีอำนาจกว่าคมดาบ
จากเปลไปถึงหลุมฝังศพ

<https://www.facebook.com>

ใบความรู้ สำนวนที่เกิดขึ้นใหม่

สำนวนที่เกิดขึ้นใหม่

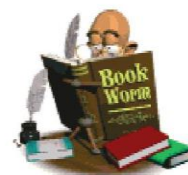
๑. สำนวนที่เกิดจากวงการสื่อมวลชน เช่น ไปไม่ถึงดวงดาว (ไม่สำเร็จ ไม่บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่คิดไว้) มองต่างมุม (แสดงความคิดเห็นที่แตกต่างออกไป) เป็นต้น
๒. สำนวนที่เกิดจากวงการเมือง เช่น โปรงใส (ชัดเจน ไม่มีลับลมคนใน) นี้อตหลุด (ยังไม่อยู่พูดโพล่งออกมา หรือแสดงอารมณ์อย่างไม่สมควร) เป็นต้น
๓. สำนวนที่เกิดจากวงการโฆษณา เช่น ภาษาดอกไม้ (คำพูดที่ไพเราะ รื่นหู พูดไปทางที่ดี) มีระดับ (คุณภาพดีมีมาตรฐานสูง) เป็นต้น
๔. สำนวนที่เกิดจากวงการบันเทิง เช่น แจ้งเกิด (เริ่มมีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักหรือเป็นที่ยอมรับในวงการนั้น ๆ) คู่กัด (คู่ที่ไม่ถูกกัน) เป็นต้น
๕. สำนวนที่แปลมาจากภาษาต่างประเทศ เช่น แกะดำ (back sheep หมายถึง คนชั่วในกลุ่มคนดี)แขวนอยู่บนเส้นด้าย (hang by a thread หมายถึง ตกอยู่ในสถานการณ์ที่หมิ่นเหม่ต่ออันตราย) ลื่นเหมือนปลาไหล (slippery as eel หมายถึง (คน) ที่เชื่อถือได้ยาก เพราะเป็นคนตลบตะแลง พลิกแพลงกลับกลอก หรือหลบเลี่ยงไปมาได้คล่องแคล่ว) ล้างมือ (wash one's hand of หมายถึง ปฏิเสธที่จะเกี่ยวข้อง หรือรับผิดชอบหรือเลิกเกี่ยวข้อง) สร้างวิมานในอากาศ (build castles in the air หมายถึง ฝันหรือหวังในสิ่งที่ไม่สามารถจะเป็นความจริงได้)
๖. สำนวนเกิดใหม่ที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์รายวัน
 - สำนวนสร้างใหม่ เช่น ขบเหลี่ยม (ไม่ลงรอยกัน ขัดกัน หักล้างกัน) ไทยเหลือ (พระที่ประพฤติตนไม่เหมาะสม)
 - สำนวนดัดแปลง เช่น กิ้งก่าฟาดหาง (อาการตะเพิดเพื่อทำร้ายฝ่ายตรงข้าม ดัดแปลงจากชื่อท่ามวยไทยจะเข้ฟาดหาง) นักกินเมือง (นักการเมืองที่มุ่งแต่จะหาประโยชน์เข้าตัวเอง ดัดแปลงจากคำว่า นักการเมือง)

- **สำนวนที่เปลี่ยนบริบทการใช้** เช่น ชิงสุกก่อนห่าม (ตกรอบไปก่อนเวลาอันสมควร
ปรกติใช้กับการที่หนุ่มสาวลักลอบได้เสียกันก่อนแต่งงาน แต่นำมาใช้ในบริบทใหม่ทางการกีฬา)
อุ่ม (ลักพาตัวไป เพื่อนำไปฆ่า เปลี่ยนความหมายจากเดิมที่หมายถึง โอบ ยกขึ้น หรือให้ความ
อุปถัมภ์ช่วยเหลือ)

- **สำนวนที่มาจากภาษาต่างประเทศ** เช่น ฮั้ว (สมยอมกันในการประมูลงาน โดย
บริษัทหนึ่งจะนัดบริษัทอื่น ๆ ที่สนใจในการประมูลงานใดงานหนึ่งมาตกลงกัน บริษัทนั้นจะ
จ่ายเงินจำนวนหนึ่งให้บริษัทอื่น ๆ เพื่อให้บริษัทเหล่านั้นหลีกเลี่ยงให้บริษัทตนเป็นผู้ประมูลได้
มาจากคำว่าฮั้ว ในภาษาจีน)

จุไรรัตน์ ลักษณะศิริ , บาหยัน อิมสำราญ

ใบงานที่ ๐๑
การอ่านออกเสียง

คำชี้แจง ตอนที่ ๑ อ่านออกเสียงบทร้อยกรองสำนวนโวหาร แล้วเขียนอธิบายความเป็นร้อยแก้ว

อุปมาโวหารเป็นการเล่า

แล้วหยิบเอาสำนวนมาเฉลย

สุภาพิตคำคมมาเปรียบเปรย

แล้วเอื้อนเอ่ยกล่าวอ้างหวังเตือนใจ

ว่ารักยาวให้บันสนให้ต่อ

เด็กเหลือขอใครหรืออยากปราศรัย

น้ำพึ่งเรือเสือพึ่งป่าพึ่งไพร

เหมือนลูกไม้ยามหล่นไม่พังกอ

บทร้อยกรองนี้กล่าวถึง

.....

.....

สมนึก ธนการ

เทศนาโวหารการสั่งสอน

ชี้แนะก่อนมิใช่ให้เหลือขอ

ยกเหตุผลมาพรัย้าให้พอ

อย่านะพ่อลูกอย่าด้วยปราณี

ชี้ถูกผิดให้คิดให้วิเคราะห์

เพื่อบ่มเพาะให้หยิ่งเรื่องศักดิ์ศรี

คอยเข้มงวดกวาดขันถึงเขี่ยนตี

ให้รู้ดีรู้ชั่วรู้ตัวตน

บทร้อยกรองนี้กล่าวถึง

.....

.....

สมนึก ธนการ

ตอนที่ ๒ อ่านสำนวนโวหาร แล้วเติมประเภทของโวหารตามกลวิธีในการเขียน

สำนวนโวหารประเภท

“รับประทานกันไปพลางปรึกษากันพลาง ถึงกระนั้นวิชัยก็มีเวลาพินิจดูหญิงสาวที่นั่งอยู่ตรงหน้าโดยละเอียดลออ สิ่งแรกที่เห็นได้โดยง่ายและสะดวกรเพราะดูได้เต็มตา คือลำแขนซ้ายที่ทอดรับน้ำหนักตัวอยู่นั้นขาวผ่องทั้งกลมและเรียวอ่อน มือขวาจับช้อนตักอาหารมีผิวละเอียดขาวเช่นกันกับแขน ประกอบด้วยหลังมืออวบูนูน นิ้วเล็กเรียว หลังเล็บมีสีดังกลีบบัวหลวงเมื่อแรกบาน ปลายเล็บขาวสะอาดเป็นมัน”

ดอกไม้สด

สำนวนโวหารประเภท

“ฉันยืนต้นอยู่ในป่าลึก ฉันมีลำต้นสูงใหญ่ กิ่งก้านใบแน่นหนาและแผ่กว้าง แสงอาทิตย์ไม่อาจส่องลอดได้ เบื้องล่างจึงร่มรื่น ลำธารน้อย ๆ ไหลผ่านใกล้ลำต้นฉันไป น้ำในลำธารใสจนเห็นกรวดทราย ท้องธารและปลาว่ายเวียน ทุกวันจะมีสัตว์ป่านานาชนิดมากินน้ำ ที่ลำธารสายนี้ บางตัวจะอาศัยไถ่ร่มใบของฉันนอนหลับอย่างมีความสุข”

ไมตรี ลิ้มปิชาติ

สำนวนโวหารประเภท

“ศิลปินหรือผู้สร้างศิลปะก็คือหน่วยหนึ่งของสังคม ที่สำคัญได้แก่กลไกทางการเมืองและทางเศรษฐกิจ การต่อสู้กับอิทธิพลดังกล่าวเป็นเรื่องซับซ้อนใหญ่โต เป็นต้นว่าศิลปินและนักเขียนมีขอบข่ายแห่งเสรีภาพได้แค่ไหน เมื่อผู้ผลิตงานศิลปะจำเป็นต้องยังชีพจากผลงานของเขาด้วย เขามีทางแก้ปัญหามากี่อย่างของตัวเองอย่างไร โดยเฉพาะในสังคมแบบทุนนิยม”

ณรงค์ จันทรเรือง

สำนวนโวหารประเภท

“รูปร่างงามหาตำหนิมิได้ ผมดำราวกับแมลงผึ้ง หน้าเป่งปลั่งดังดวงจันทร์ เนตรประหนึ่งตากวาง จมูกม้วน ดอกงา ฟันเทียบไข่มุก ริมฝีปากเพียงผลตำลึงสุก เสียงหวาน ปานนกโกกิลลา ขาคือล่ำกล้วย เอวเหมาะเจาะไม่อ้วนเกิน เวลาเดินแคล่วคล่องมีสง่าเสมอ ช่างทรง เพราะฉะนั้นเจ้าจะหาทางตำหนิขัดข้องมิได้เลย”

เสถียรโกเศศ

สำนวนโวหารประเภท

“ถ้าเธอไม่ยอมอยู่กับฉันจริงจัง ยินยอมทุกสิ่ง ให้เธอทิ้งไป ฉันขอแค่เพียงให้เวลา หน่อยได้ไหม อยากเล่นนิทานให้ฟัง ชวนาคนหนึ่งมีชีวิตล่ำพัง ไปเจองูเห่ากำลังไถ่ตายสงสาร จึงเก็บเอามาเลี้ยงโดยไม่รู้สุดท้ายจะเป็นอย่างไร คอยดูแลด้วยความจริงใจ ห่วงใยและคอยให้ ความรักเป็นกังวลว่ามันจะตาย เผื่อคอยเอาใจทุกอย่าง แต่สุดท้ายชวนาผู้ใจดี ด้วยความที่เข่า ไวใจ น่าเสียดายกลับต้องตายด้วยพิษงู นิทานมันบอกให้ยอมรับความจริง ว่ามีบางสิ่งไม่ควรไวใจ อะไรบางอย่างที่ทำให้ชักแค่นั้น ไม่เชื่อ ไม่รัก ไม่จริง”

สีฟ้า

สำนวนโวหารประเภท

“...เราโชคดีที่มีภาษาของตนเองแต่โบราณกาล จึงสมควรอย่างยิ่งที่จะรักษาไว้ ปัญหาเฉพาะในด้านการรักษาภาษานี้ก็มีหลายประการ อย่างหนึ่งต้องรักษาให้บริสุทธิ์ในทาง การออกเสียง คือ ให้ออกเสียงให้ถูกต้องชัดเจน อีกอย่างหนึ่งต้องรักษาให้บริสุทธิ์ในวิธีการใช้ หมายความว่า วิธีใช้คำมาประกอบเป็นประโยคนับเป็นปัญหาที่สำคัญ ปัญหาที่สาม คือ ความร่ำรวยในคำของภาษาไทย ซึ่งพวกเรานึกว่าไม่ร่ำรวยพอ จึงต้องมีการบัญญัติศัพท์ ใหม่มาใช้...”

พระราชดำรัสในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

ใบงานที่ ๐๒ การอ่านออกเสียง

คำชี้แจง ตอนที่ ๑ อ่านออกเสียงสำนวนที่เกิดขึ้นใหม่

สำนวนที่เกิดขึ้นใหม่

๑. สำนวนที่เกิดจากวงการสื่อมวลชน เช่น ไปไม่ถึงดวงดาว มองต่างมุม
๒. สำนวนที่เกิดจากวงการเมือง เช่น โปรงไส้ นี้อตหลุด
๓. สำนวนที่เกิดจากวงการโฆษณา เช่น ภาษาดอกไม้ มีระดับ
๔. สำนวนที่เกิดจากวงการบันเทิง เช่น แจ้งเกิด คู่กัด
๕. สำนวนที่แปลมาจากภาษาต่างประเทศ เช่น แกะดำ แขนอยู่บนเส้นด้าย
๖. สำนวนเกิดใหม่ที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์รายวัน
 - สำนวนสร้างใหม่ เช่น ขบเหลี่ยม ไทยเหลือ
 - สำนวนดัดแปลง เช่น กิ้งก่าพาดหาง นักกินเมือง
 - สำนวนที่เปลี่ยนบริบทการใช้ เช่น ชิงสุกก่อนห่าม อุ่ม
 - สำนวนที่มาจากภาษาต่างประเทศ เช่น ฮั้ว

ตอนที่ ๒ จับคู่สำนวนและความหมายโดยนำตัวอักษร ก – ญ มาวางไว้หน้าข้อ ๑ – ๑๐

ตัวอักษร	ข้อ	สำนวน	ตัวอักษร	ความหมาย
.....	๑	โปรงใส	ก	ไม่ลงรอยกันขัดกันหักล้างกัน
.....	๒	นื้อตหลุด	ข	แสดงความคิดเห็นที่แตกต่างออกไป
.....	๓	ขบเหลิยม	ค	อาการเตะเพื่อทำร้ายฝ่ายตรงข้าม
.....	๔	เกาะดำ	ง	ชัดเจน ไม่มีลับลมคนใน
.....	๕	มีระดับ	จ	ยังไม่อยู่พูดโพล่งออกมาหรือแสดงอารมณ์ที่ไม่สมควร
.....	๖	มองต่างมุม	ฉ	คำพูดที่ไพเราะ รื่นหูพูดไปทางที่ดี
.....	๗	กึ่งกำฟาดหาง	ช	ลักพาตัวไป เพื่อนำไปฆ่า
.....	๘	อุ่ม	ซ	คนชั่วในกลุ่มคนดี
.....	๙	แจ้งเกิด	ณ	คุณภาพดีมีมาตรฐานสูง
.....	๑๐	ภาษาดอกไม้	ญ	เริ่มมีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักหรือเป็นที่ยอมรับในวงการนั้นๆ

ใบความรู้ การคัดลายมือ

การคัดลายมือ เป็นการฝึกเขียนตัวอักษรไทยให้ถูกต้องตามหลักการเขียนคำไทย ซึ่งจะต้องคำนึงถึงความถูกต้องของตัวอักษรไทย เขียนให้อ่านง่าย มีช่องไฟ มีวรรคตอน ตัวอักษรเสมอกัน วางพยัญชนะ สระและวรรณยุกต์ให้ถูกต้อง ตัวสะกดการันต์ถูกต้อง และลายมือสวยงาม การคัดลายมือ มีแบบการคัดหลายแบบดังนี้

ประเภทตัวเหลี่ยม มีลักษณะเด่น คือ เส้นตัวอักษรส่วนใหญ่เป็นเส้นตรง ตัวอักษรแบบเหลี่ยม เช่น ตัวอักษรแบบอาลักษณ์ของแผนกอาลักษณ์ กองประกาศิต สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีใช้เป็นแบบตัวอักษรที่สวยงาม ใช้ในงานเขียนเกี่ยวกับพระมหากษัตริย์ การเขียนทางราชการ การเขียนกฎหมายหรือใช้เขียนเพื่อการเกียรติยศหรือในเอกสารพิเศษต่าง ๆ เช่น ประกาศนียบัตร ปริญญาบัตร เป็นต้น

ประเภทตัวกลมหรือตัวมน มีลักษณะเด่น คือ ลักษณะตัวอักษรมีเส้นโค้งประกอบอยู่ เช่น ตัวอักษรแบบกระทรวงศึกษาธิการ เป็นแบบตัวอักษรที่กระทรวงธรรมการ หรือกระทรวงศึกษาธิการ ในอดีตได้ดัดแปลงรูปแบบตัวอักษรของ ขุนสัสมฤทธิ์วรรณการ เพื่อทำเป็นแบบฝึกหัดคัดลายมือ สำหรับใช้กับนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษาทั่วประเทศ

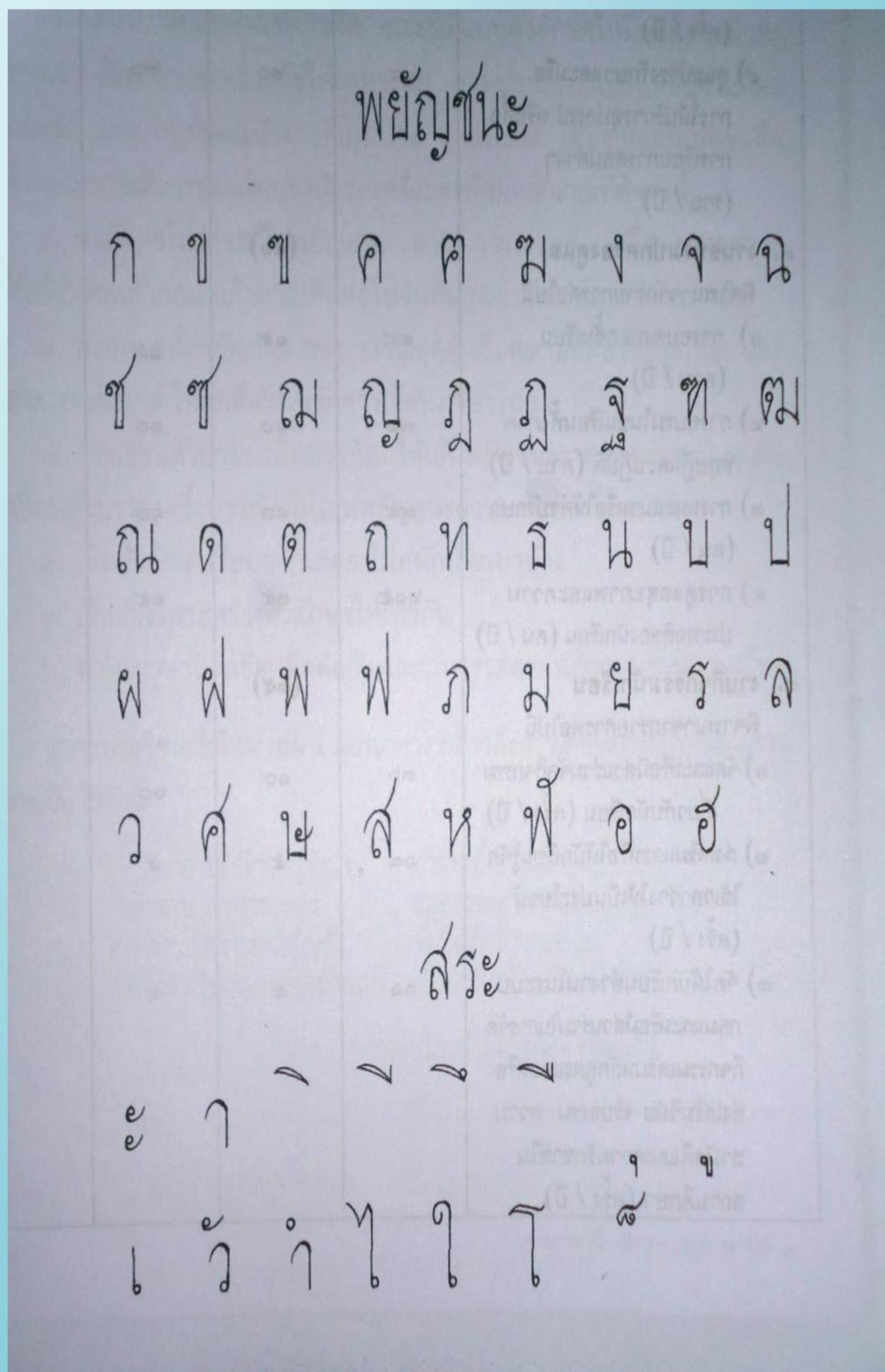
ลักษณะของการคัดลายมือ การคัดลายมือ มี ๓ ลักษณะ คือ

๑. การคัดลายมือตัวบรรจงเต็มบรรทัด นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ และ ๒ ควรฝึกคัดลายมือตัวบรรจงเต็มบรรทัด เนื่องจากเป็นช่วงที่กล้ามเนื้อมือ และการประสานระหว่างตา กับมือยังพัฒนาไม่เต็มที่

๒. การคัดลายมือตัวบรรจงครึ่งบรรทัดนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ และ ๔ จะมีการประสานระหว่างกล้ามเนื้อมือและตาเพิ่มมากขึ้น จึงควรฝึกคัดลายมือตัวบรรจงครึ่งบรรทัด แต่ขณะเดียวกันก็ยังต้องฝึกคัดลายมือตัวบรรจงเต็มบรรทัดด้วย

๓. การคัดลายมือหวัดแกมบรรจง เป็นการคัดลายมือแบบหวัด แต่ให้อ่านออก การเขียนลายมือหวัดแกมบรรจงเป็นการเขียนที่ใช้ในชีวิตประจำวัน ซึ่งผู้เขียนจะต้องเขียนให้อ่านง่าย มีช่องไฟ เว้นวรรคตอนถูกต้อง และเขียนด้วยลายมือที่สวยงามนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ และ ๖ ควรหัดคัดลายมือลายมือหวัดแกมบรรจง โดยคัดให้รวดเร็ว สวยงาม ถูกต้องและน่าอ่าน โดยมีการฝึกคัดลายมือ ตัวบรรจงเต็มบรรทัดและครึ่งบรรทัดเป็นครั้งคราว

ตัวอย่างอักษรประเภตตัวกลมหรือตัวมน เช่น ตัวอักษรแบบกระทรวงศึกษาธิการ

หลักการคัดลายมือ

๑. นั่งตัวตรง เขียนด้วยมือขวา ส่วนมือซ้ายวางบนกระดาษที่จะเขียน เพื่อมิให้กระดาษเลื่อนไปมา ข้อศอกขวาวางบนโต๊ะ ขณะที่เขียนสายตาห่างจากกระดาษ ที่เขียนประมาณ ๑ ฟุต

๒. จับดินสอหรือปากกาให้ถูก โดยดินสอหรือปากกาจะอยู่ที่นิ้วหัวแม่มือกับนิ้วชี้ และนิ้วกลาง ส่วนนิ้วนางกับนิ้วก้อยงอไว้ในฝ่ามือ

๓. การเขียนตัวอักษรให้เขียนให้ถูกส่วน ตัวอักษรตั้งตรง การเขียนพยัญชนะ ไทยทุกตัวต้องเริ่มเขียนหัวก่อน ยกเส้น ตัว ก และ ฅ ซึ่งไม่มีหัว เว้นช่องไฟและวรรคตอน ให้พองาม วางเครื่องหมายต่าง ๆ ให้ถูกต้องตามตำแหน่ง

๔. การวางพยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์ สระทุกตัวมีตำแหน่งซึ่งสัมพันธ์กับ พยัญชนะ เช่น

๔.๑ สระที่อยู่หน้าพยัญชนะได้แก่ แ - แ - โ - ใ - ไ -

๔.๒ สระที่อยู่หลังพยัญชนะได้แก่ - ะ - ๑

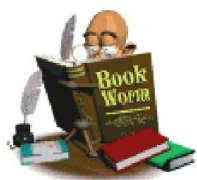
๔.๓ สระที่อยู่เหนือพยัญชนะได้แก่ - ิ - ี - ึ - ุ

๔.๔ ไม่หันอากาศ (-) ไม่ไต่คู้ (-) นิคหิต (- °) จะวางเหนือ

พยัญชนะตรงกลาง

๔.๕ สระที่อยู่ใต้พยัญชนะได้แก่ - ๐ - ๑

ปรับปรุงมาจาก www.st.ac.th

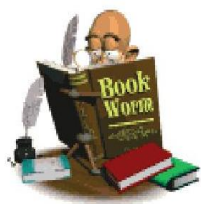
ใบความรู้ มารยาทในการเขียนและการสร้างนิสัยรักการเขียน

มารยาทในการเขียน

๑. ใช้ถ้อยคำสุภาพ หลีกเลี่ยงคำหยาบ ไม่ใช้อารมณ์ ความรู้สึกส่วนตัวหรืออคติ วิจารณ์ผู้อื่นอย่างปราศจากเหตุผล จนทำให้เกิดความเดือดร้อนเสียหายและสังคมแตกแยก
๒. เขียนข้อความหรืองานเขียนที่เป็นจริง โดยศึกษาค้นคว้าและตรวจสอบว่าถูกต้องแล้ว ถ้าเป็นเรื่องส่วนตัวต้องได้รับอนุญาตจากเจ้าของเสียก่อน
๓. เขียนให้ถูกต้องตามอักขรวิธี ใช้สระ พยัญชนะ และวรรณยุกต์ให้ถูกต้อง ใช้ถ้อยคำที่เหมาะสมกับเนื้อหา กาลเทศะและสถานะบุคคล
๔. เขียนสิ่งที่มีคุณค่าอันจะก่อให้เกิดความสุข ไม่เขียนเรื่องที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติหรือสถาบันเบื้องสูง
๕. บอกแหล่งที่มาของข้อมูลเดิมเสมอ เพื่อให้เกียรติเจ้าของข้อมูลนั้นๆ ทุกครั้ง ไม่คัดลอกงานเขียนของผู้อื่น โดยอ้างว่าเป็นผลงานของตนเอง

การสร้างนิสัยรักการเขียน

๑. ศึกษา ค้นคว้า จดบันทึกเรื่องราวต่างๆ จากการอ่าน การฟัง การพบเห็นอย่างสม่ำเสมอ
๒. มีความกระตือรือร้นในการเขียน
๓. มีใจรักและมีความสุขในการเขียน

ใบงานที่ ๐๓ การคัดลายมือ

คำชี้แจง อ่านออกเสียงบทร้อยกรองสำนวนโวหาร แล้วคัดตัวบรรจงเต็มบรรทัด ๑ จบ

อุปมาโวหารเป็นการเล่า

แล้วหยิบเอาสำนวนมาเฉลย

สุภาชิตคำคมมาเปรียบเปรย

แล้วเอื้อนเอ่ยกล่าวอ้างหวังเตือนใจ

ว่ารักยาวให้บันสนให้ต่อ

เด็กเหลือขอใครหรืออยากปราศรัย

น้ำพึ่งเรือเสือพึ่งป่าพงไพร

เหมือนลูกไม้ยามหล่นไม่พังกอ

เทศนาโวหารการสั่งสอน

ชี้แนะก่อนมิใช่ให้เหลือขอ

ยกเหตุผลมาพรั้งย้ำให้พอ

อย่านะพ่อลูกอย่าด้วยปราณี

ชี้ถูกผิดให้คิดให้วิเคราะห์

เพื่อบ่มเพาะให้หยิ่งเรื่องศักดิ์ศรี

คอยเข้มงวดกวาดจนถึงเข็ญติ

ให้รู้ดีรู้ชั่วรู้ตัวตน

สมนึก ธนการ

A blank sheet of lined paper with horizontal ruling lines and a dashed midline, enclosed in an orange border. The page is designed for handwriting practice, featuring 20 rows of lines. Each row consists of a solid top line, a dashed midline, and a solid bottom line. The lines are evenly spaced and extend across the width of the page.

ใบงานที่ ๐๔
การคัดลายมือ

คำชี้แจง อ่านออกเสียงบทร้อยกรอง แล้วคัดลายมือตัวบรรจงครึ่งบรรทัด ๑ จบ

เจ้างามพักร่มมองเพียงบุหลันหงาย

เจ้างามเนตรประหนึ่งนัยนาทราย

เจ้างามขนงก่งละม้ายคันศรทรง

เจ้างามนาสายลดังกลขอ

เจ้างามศอเหมือนคอสุวรรณหงส์

เจ้างามกรรมกลกลับบุษบง

เจ้างามวงวิลาสเรียบระเปียบไร

เจ้างามปรางเปล่งปลั่งเปรมปราโมทย์

เจ้างามโอษฐ์ยิ้มยวนจิตน่าพิสมัย

เจ้างามทนต์กลนิลช่างเจียรระไน

เจ้างามเกศดำประไพเพียงภูมริน

เจ้างามปีกัดทรงมงกุฎกษัตริย์

เจ้างามทัดกรเจียกผสมพักร่มสิ้น

เจ้างามไรไม่แข่งคดหมดมลทิน

เจ้างามประทีนกลิ่นเกศขจายจร

เจ้างามเบื่องปฤษฎางค์ฟ้างพิศวง

เจ้างามทรงสมทรงอนงค์สมร

เจ้างามถันเทียบเทพกนิษฐ

เจ้างามกรอ่อนดั่งวงเอราวัณ

เจ้างามน้วนขาน่ารักหรร

เจ้างามล่อเอวบางเหมือนนางสวรรค์

เจ้างามเพลาหลักทลีพรรณ

เจ้างามบาทจรจรลจจริตงาม

พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว

A blank sheet of lined paper with horizontal dotted lines and a solid orange border. The page is oriented vertically and contains 25 horizontal dotted lines for writing. The orange border is approximately 10 pixels thick and frames the entire page.

ใบความรู้ การเขียนจดหมาย

ในปัจจุบัน โลกมีการพัฒนาการสื่อสารทางโทรคมนาคมได้สะดวก และรวดเร็วแต่การสื่อสารอีกชนิดที่ยังมีความสำคัญอย่างยิ่งก็คือ การเขียนจดหมาย เพราะสามารถเขียนได้ตลอดเวลาทุกโอกาส เก็บไว้เป็นหลักฐานทางประวัติศาสตร์ได้

หลักการเขียนจดหมาย

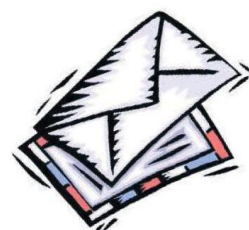
การเขียนจดหมาย เป็นการสื่อสารชนิดหนึ่ง มีลักษณะเป็นความเรียงที่มีรูปแบบโดยเฉพาะ ผู้เขียนต้องใช้ถ้อยคำที่สั้น กระชับ ตรงตามวัตถุประสงค์

การเขียนจดหมาย แบ่งออกเป็น ๔ ชนิด ดังนี้

๑. จดหมายส่วนตัว เป็นจดหมายที่เขียนติดต่อกันระหว่างบุคคลที่คุ้นเคยกัน เช่น ญาติสนิท ครู - อาจารย์ เพื่อไต่ถามทุกข์สุขส่วนตัว
๒. จดหมายกิจธุระ เป็นจดหมายที่เกี่ยวข้องกับธุระการงาน เป็นจดหมายระหว่างบุคคลถึงบุคคล บุคคลถึงบริษัทห้างร้าน หรือเป็นจดหมายของบุคคลถึงส่วนราชการ การใช้สำนวนภาษาต้องสุภาพและให้ความสำคัญกับผู้รับจดหมาย
๓. จดหมายธุรกิจ เป็นจดหมายที่ใช้ติดต่อกันในวงธุรกิจ มีจุดประสงค์ในการดำเนินธุรกิจ เช่น เสนอขายสินค้า หรือบริการสั่งซื้อสินค้า และตอบรับการสั่งซื้อ ติดตามหนี้ เป็นต้น มีรูปแบบและการใช้ภาษาเป็นทางการหรือค่อนข้างเป็นทางการ
๔. จดหมายราชการ เป็นจดหมายที่เขียนติดต่อกันระหว่างส่วนราชการต่าง ๆ หรือบุคคลเขียนไปถึงส่วนราชการ หรือส่วนราชการมีไปถึงส่วนราชการด้วยตนเอง ตลอดจนส่วนราชการนั้นเขียนจดหมายไปถึงตัวบุคคล

วิธีการเขียนจดหมาย

๑. เขียนข้อความให้ชัดเจน ใช้ถ้อยคำสุภาพ กระชับ สละสลวย
๒. เขียนด้วยลายมือชัดเจน อ่านง่าย
๓. ใช้ภาษาถูกต้องตามลักษณะการใช้ภาษา
๔. เขียนตามรูปแบบจดหมายที่ถูกต้อง

รูปแบบการเขียนจดหมายที่ถูกต้อง

๑. การวางรูปแบบจดหมาย ควรจัดวางให้มีสัดส่วนพอเหมาะกับหน้ากระดาษ โดยเว้นด้านหน้าประมาณหนึ่งนิ้ว และเว้นด้านหลังประมาณครึ่งนิ้ว
๒. ที่อยู่ของผู้เขียน อยู่ตรงมุมบนขวาของหน้ากระดาษ
๓. วันเดือนปี เขียนกึ่งกลางหน้ากระดาษ
๔. คำขึ้นต้น อยู่ด้านซ้ายห่างจากขอบกระดาษประมาณ ๑ นิ้ว และต้องเขียนให้เหมาะสมแก่ฐานะและตำแหน่งหน้าที่
๕. เนื้อความ เริ่มเขียนโดยย่อหน้าเล็กน้อย และควรขึ้นย่อหน้าใหม่เมื่อขึ้นเนื้อความใหม่สำนวนภาษาที่ใช้ในการเขียน ต้องคำนึงถึงคุณภาพ เขียนถูกต้องเหมาะสมแก่ฐานะ และความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล เว้นวรรคตอนให้ถูกต้อง ถ้าต้องการอวยพรให้ญาติผู้ใหญ่ในตอนท้ายของจดหมาย ควรอ้างถึงสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ส่วนการอวยพรให้เพื่อนจะอ้างถึงสิ่งศักดิ์สิทธิ์หรือไม่ก็ได้
๖. คำลงท้าย อยู่ตรงกับวัน เดือน ปีที่เขียน และต้องเขียนให้ถูกต้อง เหมาะแก่ฐานะและบุคคล
๗. ชื่อผู้เขียน เยื้องลงมาทางขวามือ ถ้าเขียนจดหมายถึงบุคคลที่ไม่คุ้นเคย ควรวงเล็บชื่อที่เขียนเป็นตัวบรรจง ถ้าเป็นจดหมายราชการต้องบอกยศตำแหน่งของผู้ส่งด้วย

มารยาทในการเขียนจดหมาย

๑. ใช้กระดาษสีขาว สีส่อนหรือสีสุภาพ ไม่มีรอยยับหรือรอยฉีกขาด ขนาดได้มาตรฐาน ไม่ควรใช้กระดาษที่มีตราของทางราชการเขียนจดหมายส่วนตัว
๒. เขียนด้วยหมึกสีดำ สีน้ำเงิน ไม่ควรใช้ดินสอ หมึกแดง หรือหมึกสีฉูดฉาด เพราะไม่สุภาพ ควรเขียนตัวอักษรหรือตัวเลขให้ชัดเจน ไม่ชู้ด ลบ ชีด ขำ หรือเขียนทับลงไป
๓. ไม่ใช่ซองที่มีลวดลายหรือสีเข้มมาก
๔. ไม่สอดธนบัตรหรือสิ่งของมีค่าลงในซองจดหมาย อาจหายได้
๕. จดหมายที่ส่งทางไปรษณีย์ ต้องผนึกดวงตราไปรษณียากรตามอัตราที่การสื่อสารกำหนดไว้ที่มุมบนด้านขวามือ
๖. เรียงลำดับเนื้อหาสาระเหมาะสม ใช้ภาษาถูกต้องตามหลักภาษา ไม่ใช่ภาษาพูดในการเขียนจดหมาย
๗. ถ้าต้องการเขียนข้อความเพิ่มเติมหลังเขียนจดหมายจบแล้ว ต้องเขียนคำว่า ป.ล. (ปัจฉิมลิขิต) ก่อน
๘. ควรเขียนคำนำหน้าชื่อผู้รับบนหน้าซองให้ถูกต้อง เช่น คุณ นายแพทย์ อาจารย์ หรือ ยศทางทหาร

รูปแบบของคำขึ้นต้น สรรพนาม คำลงท้าย

ในการเขียนจดหมายต้องคำนึงถึงการเขียนคำขึ้นต้น คำลงท้าย และสรรพนามให้ถูกต้อง

ผู้รับ คุณพ่อ, คุณแม่

คำขึ้นต้น กราบเท้า...ที่เคารพอย่างสูง

สรรพนาม (ผู้เขียน) ลูก, หลาน, ผม, กระผม, ดิฉัน หรือใช้ชื่อเล่นแทน

สรรพนาม (ผู้รับ) คุณพ่อ คุณแม่

คำลงท้าย ด้วยความเคารพอย่างสูง

ผู้รับ ญาติผู้ใหญ่

คำขึ้นต้น กราบเท้า...ที่เคารพอย่างสูง หรือ กราบเรียน...ที่เคารพอย่างสูง

สรรพนาม (ผู้เขียน) หลาน, ผม, กระผม, ดิฉัน, หลาน, หรือใช้ชื่อเล่นแทน

สรรพนาม (ผู้รับ) คุณปู่, คุณย่า, คุณตา, คุณยาย, คุณลุง, คุณป้า, คุณน้า, คุณอา

คำลงท้าย ด้วยความเคารพอย่างสูง

ผู้รับ พี่หรือเพื่อนที่อาวุโสกว่า

คำขึ้นต้น เรียนคุณพี่ที่เคารพ หรือ กราบ...ที่เคารพ

สรรพนาม (ผู้เขียน) น้อง, ผม, ดิฉัน, หลาน, หรืออาจใช้ชื่อเล่นแทน

สรรพนาม (ผู้รับ) คุณพี่, คุณ ...

คำลงท้าย ด้วยความเคารพ, ด้วยความเคารพรัก

ผู้รับ น้อง หรือเพื่อน

คำขึ้นต้น ...น้องรัก หรือ คุณ ... ที่รัก หรือ (ชื่อเล่น) ที่รัก

สรรพนาม (ผู้เขียน) ฉัน, พี่

สรรพนาม (ผู้รับ) เธอ, คุณ, น้อง

คำลงท้าย ด้วยความรัก, ด้วยความรักยิ่ง, รักและคิดถึง

ผู้รับ บุคคลทั่วไป

คำขึ้นต้น เรียนคุณ...ที่นับถือ หรือ เรียนผู้จัดการบริษัท ... จำกัด

สรรพนาม (ผู้เขียน) ผม, ดิฉัน

สรรพนาม (ผู้รับ) คุณ, ท่าน

คำลงท้าย ขอแสดงความนับถือ

ผู้รับ พระภิกษุทั่วไป

คำขึ้นต้น นมัสการ...

สรรพนาม (ผู้เขียน) ผม, กระผม, ดิฉัน

สรรพนาม (ผู้รับ) ท่าน, พระคุณท่าน, ไต่เท้า, พระคุณเจ้า

คำลงท้าย ขอนมัสการมาด้วยความเคารพอย่างสูง

ส่วนประกอบของจดหมาย

๑. สถานที่เขียน ควรบอกให้ชัดเจน จากหน่วยย่อยไปหาหน่วยใหญ่ เช่น ๕/๒ หมู่ ๔ ตำบลลองครักษ์ อำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดอ่างทอง ๑๔๑๒๐
๒. วัน เดือน ปี ใช้แบบจดหมายราชการ ดังนี้ ๒๐ สิงหาคม ๒๕๕๕
๓. คำขึ้นต้น ใช้ให้เหมาะสมกับบุคคล
๔. ใจความหรือเนื้อความ ถ้ามีเรื่องจะต้องเขียนมากควรแบ่งเป็นตอนๆ ถ้าจะเขียนเรื่องใหม่ก็ขึ้นบรรทัดใหม่ ไม่ควรเขียนติดต่อกันเพียงย่อหน้าเดียว
๕. คำลงท้าย ต้องใช้ให้สัมพันธ์กับคำขึ้นต้นและใช้ให้ถูกต้องตามฐานะของบุคคล
๖. ชื่อผู้เขียน ถ้าใช้ลายเซ็นต้องวงเล็บชื่อ-นามสกุลไว้ใต้ลายเซ็นด้วยลายมือที่อ่านง่ายชัดเจนหากมีตำแหน่งหน้าที่การงานให้บอกตำแหน่งหน้าที่นั้นด้วย

ขนาดของซอง

การใช้ซองขนาดมาตรฐาน ปัจจุบันที่ทำการไปรษณีย์ทุกแห่งจะมีซองจดหมายจำหน่ายเป็นซองที่มีขนาดเหมาะสม โดยทั่วไปมี ๒ แบบ ดังนี้

๑. ซองสั้น มีขนาด ๓.๕ x ๖ นิ้ว ถึง ๔.๕ x ๗ นิ้ว
๒. ซองยาว มีขนาด ๔.๒๕ x ๙ นิ้ว

การจำหน่ายของ

การจำหน่ายของ มีหลักการ ดังนี้

๑. ที่อยู่ของผู้รับ ต้องเรียงลำดับจากส่วนย่อยไปหาส่วนใหญ่ ได้แก่

- ชื่อ-นามสกุลของผู้รับ ถ้าเป็นจดหมายสำคัญ เช่น มีธนาคัตติสอดอยู่ด้วย

ต้องระบุค่านำหน้าชื่อผู้รับ

- บ้านเลขที่ ซอย หรือตำบล
- ถนนที่ตั้ง
- ตำบลหรือแขวง
- อำเภอหรือเขต
- จังหวัด
- รหัสไปรษณีย์

๒. ที่อยู่ของผู้ส่ง เรียงลำดับเช่นเดียวกับผู้รับ จะเขียนไว้ด้านบนซ้ายของตนเอง

๓. คำขึ้นต้น

- ถ้าเป็นจดหมายส่วนตัว อาจใช้คำว่า "กรุณาส่ง" หรือ "นามผู้รับ"
- ถ้าเป็นจดหมายราชการหรือจดหมายธุรกิจนิยมใช้ "เรียน"
- จดหมายถึงพระสงฆ์ทั่วไปใช้ "นมัสการ"

๔. แสตมป์ ต้องติดแสตมป์ตามราคาที่กรมไปรษณีย์ฯ กำหนด เพราะถ้าติดไม่ครบ ผู้รับจะถูกปรับเป็น ๒ เท่าของราคาแสตมป์ที่ขาดไป

การวางรูปแบบของจดหมาย

ที่อยู่.....

.....

.....

วันที่.....

คำขึ้นต้น.....

เนื้อความ

.....

.....

เนื้อความ

.....

.....

คำลงท้าย.....

ลายมือชื่อผู้เขียนจดหมาย

ขอรับรองว่าเป็นความจริง

ลายมือชื่อ

(.....)

ตำแหน่ง/สถานะ

ตัวอย่าง จดหมายถึงญาติผู้ใหญ่

๑๕/๑ หมู่ที่ ๕ ตำบลอ่างแก้ว
อำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดอ่างทอง
๑๔๑๒๐

๒๖ กรกฎาคม ๒๕๕๗

กราบเท้า คุณพ่อคุณแม่ ที่เคารพรักอย่างสูง

ผมได้รับเงิน ๕๐๐ บาท ที่คุณพ่อคุณแม่กรุณาส่งมาให้แล้วครับ ผมจะนำไปซื้อ
กางเกงกีฬา ๑ ตัว และสมุด ๓ เล่ม เหลือเงินอีก ๓๐๐ บาท ผมนำมารวมไว้ในค่าใช้จ่าย
ประจำวันครับ

โรงเรียนจัดกิจกรรมแข่งขันกีฬา เพื่อคัดเลือกตัวแทนนักกีฬาแต่ละประเภท
เข้าร่วมการแข่งขันในระดับจังหวัด ผมได้รับคัดเลือกเป็นตัวแทนนักกีฬาฟุตบอล และวิ่ง
๑๐๐ เมตร ผมดีใจมากและจะพยายามฝึกซ้อม เพื่อนำรางวัลมาฝากคุณพ่อคุณแม่ครับ

ผมจะเล่าเรื่องดีให้คุณพ่อคุณแม่ฟังครับ ในงานแข่งขันกีฬาของโรงเรียนมีผู้ใหญ่
จากจังหวัดมาร่วมงาน เขาลืมกระเป๋าถือไว้หน้าห้องน้ำ ผมจึงเก็บไปให้ครูประกาศหาเจ้าของ
เขารับกระเป๋าคืนด้วยความดีใจ เขาประกาศ ชมเชยโดยประกาศชื่อคุณพ่อคุณแม่ด้วยครับ
ส่วนคุณครูให้ผมเป็นเด็กดีที่เป็นตัวอย่างครับ ผมดีใจและยังปลื้มไม่หายเลยครับ จึงเขียนจดหมาย
มาเล่าเรื่องให้คุณพ่อคุณแม่ทราบ ตอนนี้ผมขอทำการบ้านก่อนนะครับ

สุดท้ายนี้ ขออำนาจคุณพระศรีรัตนตรัย ค้ำครองคุณพ่อคุณแม่ให้มีความสุข
มีสุขภาพแข็งแรงและปลอดภัยครับ

ด้วยความเคารพอย่างสูง
ภูวดล สุวรรณภูมิ

ใบงานที่ ๐๕
การเขียนจดหมาย

คำชี้แจง เติมคำขึ้นต้นและคำลงท้ายจดหมายสำหรับบุคคลทั่วไป ในตารางที่กำหนดให้เหมาะสม

บุคคลที่ติดต่อ	คำขึ้นต้น	คำลงท้าย
คุณพ่อ คุณแม่		
ญาติผู้ใหญ่ เช่น ปู่ ย่า ตา ยาย ลุง ป้า น้า อา		
พี่หรือญาติชั้นพี่		
บุคคลทั่วไป		
พระภิกษุทั่วไป		

คำชี้แจง เขียนจดหมายถึงญาติโดยคิดสถานการณ์ได้ตามต้องการ พร้อมจำหน่ายซอง
ส่งทางไปรษณีย์

This image shows a single sheet of white paper with horizontal blue ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There is a vertical margin line on the left side, creating a narrow left margin. The paper appears to be from a notebook or a standard ruled sheet of paper.

ชื่อและที่อยู่ผู้ฝาก

.....
.....
.....
.....

☐ ☐ ☐ ☐ ☐

ชื่อและที่อยู่ผู้รับ

.....
.....
.....
.....

☐ ☐ ☐ ☐ ☐

ใบความรู้ การกรอกแบบรายการ

การกรอกแบบรายการ หมายถึงการเขียนกรอรายละเอียดต่างๆ ลงในแบบรายการ ซึ่งเป็นเอกสารที่จัดทำขึ้นโดยเว้นช่องว่างไว้สำหรับเขียนข้อความ เพื่อให้เอกสารนั้นสมบูรณ์ และถูกต้อง แบบรายการแบ่งออกเป็น ๔ ชนิด ได้แก่

๑. แบบรายการที่ใช้ในการติดต่อกับหน่วยงานทั้งภาครัฐบาลและเอกชน แบบรายการชนิดนี้หน่วยงานเป็นผู้จัดทำขึ้นเพื่อความสะดวกแก่ผู้มาติดต่อ นอกจากนี้ยังทำให้จัดเก็บเป็นระเบียบเรียบร้อย เช่น แบบรายการสมัครงาน แบบรายการสมัครเข้าศึกษาต่อใบฝากเงิน และถอนเงินของธนาคาร

๒. แบบรายการที่ใช้ภายในองค์กรต่าง ๆ ในปัจจุบันนี้มีระบบรวบรวมเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับบุคลากรภายในหน่วยงานของตน ด้วยวิธีให้กรอกแบบรายละเอียด เช่น กรอกแบบรายการใบลา

การกรอกแบบรายการ ควรปฏิบัติ ดังนี้

๑. อ่านคำชี้แจงในการกรอกแบบรายการนั้น ๆ ให้เข้าใจก่อน แต่ถ้าแบบรายการนั้น ไม่มีคำชี้แจง ควรอ่านแบบรายการนั้นอย่างผ่าน ๆ ๑ รอบ เพื่อให้ทราบว่าควรเขียนหรือกรอกข้อความใด ๆ ลงในแบบรายการนั้น ๆ บ้าง

๒. เขียนหรือกรอกข้อความต่าง ๆ ลงในช่องว่างของแบบรายการ ซึ่งแบบรายการบางลักษณะ จะชี้แจงให้เขียนหรือกรอกเครื่องหมายต่าง ๆ

๓. ไม่ควรขีดฆ่า หรือ ลบข้อความ เพราะแบบรายการบางชนิดเป็นเอกสารที่มีผลผูกพันทางกฎหมาย ถ้ามีรอยลบหรือขีดฆ่า อาจทำให้แบบรายการนั้น ๆ ใช้อ้างอิงไม่ได้ เพราะขาดความน่าเชื่อถือ

๔. อ่านทบทวนที่เขียนหรือกรอกอีกครั้งหนึ่ง เพื่อตรวจสอบว่ากรอกข้อมูลครบถ้วนและถูกต้อง ถ้ามีข้อผิดพลาดให้แก้ไขให้ถูกต้องและสมบูรณ์

กรอกแบบฝากธนาณัติและใบรับฝากบริการ

คำชี้แจง กรอกแบบฝากธนาณัติและใบรับฝากบริการไปรษณีย์

ใบฝากธนาณัติในประเทศ		ธ.บ.1
☐ ธรรมดา ☐ ด่วนพิเศษ (EMS) เลขที่ _____ เลขที่ ธ.บ.31 _____ ☐ ออนไลน์ (☐ รอจ่าย ☐ นำจ่าย) ส่ง SMS ☐ ถึงผู้รับ ☐ ถึงผู้ฝาก วันที่ฝากส่ง _____		
จำนวนเงิน (ตัวเลข) _____	(ตัวหนังสือ) _____	
เพื่อจ่ายเงินผู้รับ ณ ที่ทำการ ไปรษณีย์ _____		
ชื่อผู้รับเงิน/ชื่อบัญชี (นาย/นาง/นางสาว) _____ หมายเลขโทรศัพท์มือถือ _____		
ที่อยู่ผู้รับเงิน/เลขที่บัญชี _____ รหัสไปรษณีย์ _____		
ชื่อผู้ฝากเงิน (นาย/นาง/นางสาว) _____ หมายเลขโทรศัพท์มือถือ _____		
ที่อยู่ผู้ฝากเงิน _____ รหัสไปรษณีย์ _____		
ข้อความที่ต้องการฝากส่งถึงผู้รับพร้อมกับธนาณัติออนไลน์ (ถ้ามี) โดยชำระค่าบริการเพิ่ม _____		
ลงลายมือชื่อ ☐ ผู้ฝากเงิน _____	ลงชื่อ _____	เจ้าหน้าที่รับฝาก
☐ ผู้ฝากแทน _____	ลงชื่อ _____	ผู้ตรวจสอบ
		ตราประจำวัน

ใบรับฝากบริการไปรษณีย์ในประเทศ		ป. 211
ลูกค้ากรอก	วันที่ฝากส่ง _____ ที่ทำการฝากส่ง _____	
	ชื่อที่อยู่ผู้รับ _____	

	_____ รหัสไปรษณีย์ _____	
เจ้าหน้าที่กรอก	☐ EMS ☐ พัสดุ ☐ ลงทะเบียน ☐ รับรอง ☐ รับประกัน	
	จำนวนเงินรับประกัน (ตัวอักษร) _____ (ตัวเลข) _____ บาท	
	☐ จดหมาย ☐ ของตีพิมพ์ ☐ อื่น ๆ _____ ☐ ตอบรับ ☐ นำจ่ายด่วน	
	EMS ☐ ในพื้นที่เขตจ่าย นำจ่ายผู้รับภายใน _____ ☐ นอกพื้นที่เขตจ่ายถึงปลายทาง	
	วันที่ _____ ☐ 12.00 น. ☐ 16.30 น. ภายในวันที่ _____	
	เลขที่สิ่งของ _____	น้ำหนัก (กรัม) _____
	ค่าบริการ (บาท) _____	เจ้าหน้าที่ _____
	☐ เงินสด ☐ ตราไปรษณีย์ ☐ เงินเชื่อ ☐ เครื่องประทับฯ ☐ ในธุรกิจ ปลูก	

ใบงานที่ ๐๘
กรอกแบบฝากส่งพัสดุ

คำชี้แจง กรอกแบบฝากส่งพัสดุไปรษณีย์ภัณฑ์ ต่อไปนี้

ชื่อและที่อยู่ของผู้รับ

ชื่อ.....

ที่อยู่.....

..... รหัสไปรษณีย์

ฝากส่ง ณ ที่ทำการไปรษณีย์.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

๑.

ตราประจำวัน
ของที่ทำการไปรษณีย์

คำตอบรับของผู้รับ ได้รับสิ่งของตามที่แจ้งไว้ข้างต้น

เรียบร้อยแล้ว

เมื่อวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

เวลา.....น.

ลงชื่อผู้รับหรือผู้รับแทน.....

ผู้รับแทนชื่อ.....

เกี่ยวข้องกับผู้รับโดยเป็น.....

ลงชื่อเจ้าหน้าที่ผู้นำจ่าย.....

ช่องนี้สำหรับเจ้าหน้าที่
เลขที่ของสิ่งของ
ที่ขอใบตอบรับ
.....

๒.

ตราประจำวัน
ของที่ทำการที่ส่งคืนผู้ฝาก

การกรอกแบบรายการกรอกแบบฝากส่งพัสดุไปรษณีย์ภัณฑ์ ควรกรอกข้อมูลให้สมบูรณ์
ถูกต้อง โดยใช้ลายมือที่สวยงามเป็นระเบียบเรียบร้อย และเขียนให้สะอาดอ่านง่าย

ใบงานที่ ๐๙
กรอกแบบใบสมัครเข้าเรียน

คำชี้แจง กรอกใบสมัครเข้าเรียนต่อระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ต่อไปนี้

ใบสมัครเข้าเรียนต่อระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

ติดรูปถ่าย

๑ ข้อมูลส่วนตัว

ชื่อ-นามสกุล เพศ.....
วัน/เดือน/ปีเกิด..... อายุ..... ที่อยู่..... หมู่ที่.....

โทรศัพท์..... บิดาชื่อ..... นามสกุล..... อายุ.....
อาชีพ..... มารดาชื่อ..... นามสกุล..... อายุ.....
อาชีพ.....

๒ ข้อมูลด้านการศึกษา

จบการศึกษาระดับชั้น	จากโรงเรียน	เกรดเฉลี่ย

ขอรับรองว่าข้อมูลที่ข้าพเจ้ากรอกนี้เป็นความจริง

ลงชื่อ

(.....) ผู้สมัคร

...../...../.....

ใบความรู้ ชนิดของคำ

การเลือกใช้คำให้ถูกต้องตามชนิดและหน้าที่ จะช่วยให้สื่อสารทำความเข้าใจได้ตรงตามความต้องการและรวดเร็ว คำในภาษาไทยมีหลายชนิดที่ควรทราบในระดับชั้นนี้ คือ คำนาม คำสรรพนาม คำกริยา คำวิเศษณ์ คำบุพบท คำเชื่อม คำอุทาน

คำนาม

คำที่ใช้เรียกชื่อคน สัตว์ สิ่งของ สภาพธรรมชาติ สถานที่ต่าง ๆ ทั้งที่เป็นสิ่งมีชีวิต และไม่มีชีวิต ทั้งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม เรียก **คำนาม**

อ่านและพิจารณาประโยคต่อไปนี้

๑. พ่อ แม่ ลูกช่วยกันใส่บาตร
๒. หลายประเทศในโลกมีเศรษฐกิจดีขึ้น
๓. กล้วยเป็นต้นไม้สารพัดประโยชน์
๔. กล้วยตานีมีลำต้นตรง ใบยาวสีเขียวเข้ม
๕. คุณยายชอบรับประทานมะม่วงกับข้าวสวย
๖. มะม่วงเขียวเสวยมีรสชาติอร่อย
๗. นกกำลังบินกลับรัง
๘. น้องอยากเลี้ยงนกขุนทอง

คำที่พิมพ์ตัวหนาในประโยคตัวอย่างข้างต้น เป็นคำนามทั่วไป เรียกว่า **คำนามสามัญ** อ่านและพิจารณาประโยคต่อไปนี้

๑. นักท่องเที่ยวชอบไปชม **วัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม**
๒. กล้วยตานีมีถิ่นกำเนิดมาจากทางตอนใต้ของ **ประเทศอินเดีย**
๓. **วันอาทิตย์**หน้าเราจะปลูกกล้วยในสวน
๔. ลูกสาวของ**หทัย**ชื่อ**หอม**

พระเชตุพนวิมลมังคลาราม อินเดีย อาทิตย์ หทัย หอม เป็นคำที่ตั้งขึ้นเพื่อเป็นชื่อเฉพาะของคน สัตว์ สิ่งของ และสถานที่ เรียกว่า **คำนามวิสามัญ** **คำนามวิสามัญ**ส่วนใหญ่ เมื่อใช้มักจะ มีคำนามสามัญ เช่น วัด ประเทศ วัน (คำที่พิมพ์ตัวหนาเอน) อยู่ข้างหน้าด้วย

อ่านและพิจารณาประโยคต่อไปนี้

๑. ท้ายสวนกล้วยมี**บ้าน** ๕ หลัง
๒. **ผู้หญิง** ๒ คนนั้นหน้าตาคล้ายกันราวกับฝาแฝด
๓. **ฝูงชน**วิ่งกรูเข้าไปเก็บเมล็ดพันธุ์ข้าวที่ลานพิธีแรกนาขวัญ
๔. **กรรมการคณะนี้** กำลังประชุมพิจารณาผลการสอบของนักเรียน

คำที่พิมพ์ตัวหนา คือ **หลัง คน ฝูง คณะ** เป็น **คำลักษณนาม** บอกลักษณะของคำนาม
สามัญ คือ **บ้าน ผู้หญิง ชน กรรมการ**

ตัวอย่างคำลักษณนามอื่น ๆ เช่น คน เล่ม อัน ชัน สาย แท่ง กระบอก ชี กลุ่ม
โหล่ง หมู่ กอง ชุด พวก เหล่า ทะลาย ฯลฯ

อ่านและพิจารณาประโยคต่อไปนี้

๑. การสลัก**กาบกล้วย**เป็นงานฝีมือของคนไทย
๒. กล้วยหอมไม่**มีความลับ**กับเพื่อนรัก

คำที่พิมพ์**ตัวหนา** ในประโยคตัวอย่างข้าง เป็นคำนามที่เกิดจากการแปลงคำกริยา
ให้เป็นคำนาม มักมีคำว่า **การ หรือ ความ** นำหน้า เช่น การพูด การเขียน ความรัก
ความเมตตา ฯลฯ เรียกว่า **คำอาการนาม**

คำสรรพนาม

คำที่ใช้แทนคำนาม เรียกว่า **คำสรรพนาม** ซึ่งในการพูดหรือเขียน เมื่อใช้คำนามคำใด
คำหนึ่ง และจะกล่าวถึงคำนั้น ๆ ในโอกาสต่อไป มักนำคำสรรพนามมาใช้แทน

อ่านและพิจารณาประโยคต่อไปนี้

๑. วันนี้คุณยายไม่สอน**ฉัน**เย็บกระถาง เพราะ**ท่าน**ไม่สบาย
๒. **คุณ**มีความเห็นเหมือน**เขา**หรือไม่

คำว่า **ฉัน ท่าน คุณ เขา** เป็นคำสรรพนามใช้แทนผู้พูด ผู้ฟังและผู้ที่ถูกกล่าวถึง เรียกว่า
คำสรรพนามแทนบุคคล หรือ คำบุรุษสรรพนาม มีคำอื่น ๆ อีก เช่น

- ดิฉัน ผม อาตมา ข้าพเจ้า ฯลฯ แทนผู้พูด
พระองค์ โยม เธอ ท่าน แก ฯลฯ แทนผู้ฟัง
เขา เธอ มัน ท่าน ใคร ฯลฯ แทนผู้ที่ถูกกล่าวถึง
๑. **นั่น**ต้นอะไร

คำว่า **นั่น** เป็นคำสรรพนามที่บอกความหมาย เฉพาะเจาะจง เรียกว่า **คำสรรพนาม**
ชี้เฉพาะ มีคำอื่น ๆ อีก คือ **นี้ โน่น นู่น นี่ นั้น โน้น นู่น**

๒. เขาไม่เคยทำความเดือดร้อนให้**ใคร**เลย

คำว่า **ใคร** เป็นสรรพนามที่มีความหมายทั่ว ๆ ไป ไม่เฉพาะเจาะจง เรียกว่า
คำสรรพนามไม่ชี้เฉพาะ มีคำอื่น ๆ อีก เช่น **อะไร ไหน ผู้หนึ่งผู้ใด**

๓. ใครเอาต้นกล้วยมาโยนทิ้ง

คำว่า **ใคร** เป็นสรรพนามที่ใช้เป็นคำถามที่ต้องการคำตอบ เรียกว่า **คำสรรพนามถาม** มีคำอื่น ๆ อีก เช่น อะไร ไหน

๔. คนไทยสมัยก่อนต่างก็รู้จักใช้ประโยชน์จากต้นกล้วย

คำว่า **ต่าง** เป็นคำสรรพนามใช้เพื่อแยกคำนามออกเป็นส่วน ๆ เรียกว่า **คำสรรพนามแยกฝ่าย** มีคำอื่น ๆ อีก คือ บ้าง กัน

คำกริยา

คำกริยาเป็นคำที่บอกอาการ หรือบอกสภาพของคน สัตว์ พืช สิ่งของ เครื่องใช้ เช่น ยิ้ม วิ่ง ล้ม กิน ตี เป็นคำกริยาบอกอาการ อ้วน ผอม ฉลาด โง่ เก๋ ใหม เป็นคำกริยาบอกสภาพ

อ่านและพิจารณาประโยคต่อไปนี้

๑. ภูเขาถล่มเมื่อวานนี้

๒. รถกระบะวิ่งลั่นท้ายไป

คำว่า **ถล่ม วิ่ง** ไม่ต้องมีกรรมตามหลังก็ได้ใจความ คำกริยาประเภทนี้ เรียกว่า

คำกริยาอาการ

๑. คุณยายเย็บกระดก

๒. ช่างสลักกาบกล้วยให้เป็นลวดลาย

คำว่า **เย็บ สลัก** ต้องมีกรรม คือ คำ **กระดก กาบกล้วย** จึงจะได้ใจความสมบูรณ์ คำกริยาประเภทนี้เรียกว่า **คำกริยากรรม**

๑. เขาเหมือนฉัน

๒. ข้าวเป็นอาหารของคนไทย

๓. ผลกล้วยตานีแตกต่างจากผลกล้วยชนิดอื่นคือ เมล็ดมาก

คำว่า **เหมือน เป็น คือ** เป็นคำกริยาที่ต้องมีคำนาม หรือสรรพนาม ซึ่งทำหน้าที่เป็นส่วนเติมเต็มตามหลังเสมอ เรียกว่า **คำกริยาเติมเต็ม** คำกริยาประเภทนี้ยังมีอีกนักเรียนควรศึกษาเพิ่มเติม

ใบความรู้ คำบุพบท

คำบุพบท คือ คำที่เชื่อมคำหรือกลุ่มคำให้สัมพันธ์กันและเมื่อเชื่อมแล้ว ทำให้ทราบว่า คำหรือกลุ่มคำที่เชื่อมกันนั้นมีความสัมพันธ์กันอย่างไร ได้แก่ ใน แก่ จน ของ ด้วย โดย ฯลฯ
หน้าที่ในการแสดงความสัมพันธ์ของคำบุพบท

๑. แสดงความสัมพันธ์เกี่ยวกับสถานที่ เช่น คนในเมือง
๒. แสดงความสัมพันธ์เกี่ยวกับเวลา เช่น เขาเปิดไฟจนสว่าง
๓. แสดงความสัมพันธ์เกี่ยวกับการเป็นเจ้าของ เช่น แหวนวงนี้เป็นของฉัน
๔. แสดงความสัมพันธ์เกี่ยวกับเจตนาหรือสิ่งที่มุ่งหวัง เช่น เขาทำเพื่อลูก
๕. แสดงความสัมพันธ์เกี่ยวกับอาการ เช่น เราเดินไปตามถนน

ชนิดของคำบุพบท คำบุพบทแบ่งเป็น ๒ ชนิด

๑. คำบุพบทที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างคำต่อคำ เช่น ความสัมพันธ์ระหว่าง คำนามกับคำนาม คำนามกับคำสรรพนาม คำนามกับคำกริยา คำสรรพนามกับคำสรรพนาม คำสรรพนามกับคำกริยา คำกริยากับคำนาม คำกริยากับคำสรรพนาม คำกริยากับคำกริยา เพื่อบอกสถานการณ์ให้ชัดเจน ดังต่อไปนี้

- บอกสถานภาพความเป็นเจ้าของ เช่น ฉันซื้อสวนของนายสมชาย (นามกับนาม) บ้านของเขาใหญ่โตแท้ ๆ (นามกับสรรพนาม) อะไรของเธอยู่นี่ (สรรพนามกับสรรพนาม)

- บอกความเกี่ยวข้อง เช่น เธอต้องการมะม่วงในจาน (นามกับนาม) พ่อเห็นแก่แม่ (กริยากับนาม) ฉันไปกับเขา (กริยากับสรรพนาม)

- บอกการให้และบอกความประสงค์ เช่น แกงหม้อนี้เป็นของสำหรับใส่บาตร (นามกับกริยา) พ่อให้รางวัลแก่ฉัน (นามกับสรรพนาม)

- บอกเวลา เช่น เขามาตั้งแต่เช้า (กริยากับนาม) เขาอยู่เมืองนอกเมื่อปีที่แล้ว (นามกับนาม)

- บอกสถานที่ เช่น เธอมาจากหัวเมือง (กริยากับนาม)

- บอกความเปรียบเทียบ เช่น เขาหนักกว่าฉัน (กริยากับนาม) เขาสูงกว่าพ่อ (กริยากับนาม)

๒. คำบุพบทที่ไม่มีความสัมพันธ์กับคำอื่น ส่วนมากจะอยู่ต้นประโยค ใช้เป็นการทักทาย มักใช้ในคำประพันธ์ เช่น ดูกร ดูก่อน ดูรา ข้าแต่ คำเหล่านี้ใช้นำหน้าคำนามหรือสรรพนาม

ดูกร ท่านพราหมณ์ ท่าจงสาธยายมนต์บูชาพระผู้เป็นเจ้าด้วย
ดูก่อน ภิกษุทั้งหลาย การเจริญวิปัสสนาเป็นการปฏิบัติธรรมของท่าน
ดูรา สหายเอ๋ย ท่านจงทำตามคำที่เราบอกท่านเถิด
ข้าแต่ ท่านทั้งหลาย ข้าพเจ้ายินดีมากที่ท่านมาร่วมงานในวันนี้ หลักการใช้คำ

บุพบทบางคำ

“กับ” ใช้แสดงอาการกระชับ อาการร่วม อาการเทียบกันและแสดงระดับ เช่น

ฉันเห็นกับตา

“แก่” ใช้นำหน้าคำที่เป็นฝ่ายรับอาการ เช่น ครูให้รางวัลแก่นักเรียน
“แต่” ใช้แทนคำว่า “แก่” ในที่เคารพ เช่น นักเรียนมอบพวงมาลัยแต่ครู
“แต่” ใช้ในความหมายว่า จาก ตั้งแต่ เฉพาะ เช่น เขามาแต่บ้าน
“ต่อ” ใช้นำหน้าแสดงความเกี่ยวข้องกัน ติดต่อกัน เทียบจำนวน เช่น เขายืน

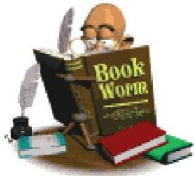
คำร้องต่อศาล

๓. คำบุพบท เป็นคำที่ใช้นำหน้าคำนาม คำสรรพนาม หรือคำกริยาสภาวะมาลาเพื่อแสดงความสัมพันธ์ของคำและประโยคที่อยู่หลังคำบุพบทว่ามีความเกี่ยวข้องกับคำหรือประโยคที่อยู่ข้างหน้าอย่างไร เช่น

ลูกชายของนายแดงเรียนหนังสือไม่เก่งแต่ลูกสาวของนายดำเรียนเก่ง
ครูทำงานเพื่อนักเรียน
เขาเลี้ยงนกเขาสำหรับฟังเสียงขัน

ตำแหน่งของคำบุพบท เป็นคำที่ใช้นำหน้าคำอื่นหรือประโยค เพื่อให้รู้ว่าคำหรือประโยคที่อยู่หลังคำบุพบทมีความสัมพันธ์กับคำหรือประโยคข้างหน้า ดังนั้นคำบุพบทจะอยู่หน้าคำต่าง ๆ คือ

๑. นำหน้าคำนาม เช่น เขาเขียนจดหมายด้วยปากกา เขาอยู่ที่บ้านของฉัน
๒. นำหน้าคำสรรพนาม เช่น เขาอยู่กับฉันตลอดเวลา เขาพูดกับท่านเมื่อคืนนี้แล้ว
๓. นำหน้าคำกริยา เช่น เขาเห็นแก่กิน โต๊ะตัวนี้จัดสำหรับอภิปรายคืนนี้
๔. นำหน้าคำวิเศษณ์ เช่น เขาวิ่งมาโดยเร็ว

ใบความรู้ คำเชื่อม

คำเชื่อม คือคำที่ทำหน้าที่เชื่อมคำกับคำ เชื่อมประโยคกับประโยค เชื่อมข้อความกับข้อความ หรือข้อความให้สละสลวย คำเชื่อม มี ๔ ชนิด คือ

๑. เชื่อมใจความที่คล้ายตามกัน ได้แก่คำว่า กับ และ , ทั้ง...และ , ทั้ง...ก็ , ครั้น...ก็ , ครั้น...จึง , พอ...ก็ ตัวอย่างเช่น พออ่านหนังสือเสร็จก็เข้านอน พ่อและแม่ทำงานเพื่อลูก ฉันชอบทั้งทะเลและน้ำตก ครั้นได้เวลาเธอก็ไปขึ้นเครื่องบิน

๒. เชื่อมใจความที่ขัดแย้งกัน ได้แก่คำว่า แต่ , แต่ว่า , ถึง...ก็ , กว่า...ก็ ตัวอย่างเช่น กว่าตำรวจจะมากคนร้ายก็หนีไปแล้ว เขาอยากมีเงินแต่ไม่ทำงาน ถึงเขาจะโกรธแต่ฉันก็ไม่กลัว เธอไม่สวยแต่ว่านิสัยดี

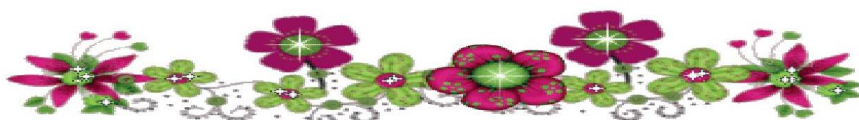
๓. เชื่อมใจความเป็นเหตุเป็นผลกัน ได้แก่ คำว่า จึง , เพราะ...จึง , เพราะฉะนั้น...จึง ตัวอย่างเช่น เขาวิ่งเร็วจึงหกล้ม ฉันกลัวรถติดเพราะฉะนั้นฉันจึงออกจากบ้านแต่เช้า เพราะเธอเรียนดีครูจึงรัก เขาไว้วางใจเราให้ทำงานนี้เพราะฉะนั้นเราจะเหลวไหลไม่ได้

๔. เชื่อมใจความให้เลือกอย่างใดอย่างหนึ่ง ได้แก่คำว่า หรือ หรือไม่ก็ , ไม่เช่นนั้น , มิฉะนั้น ตัวอย่างเช่น เธอต้องทำงานมิฉะนั้นเธอจะถูกไล่ออก นักเรียนจะทำการบ้านหรือไม่ก็อ่านหนังสือ คุณจะทานข้าวหรือกล้วยเตี้ยว

หน้าที่ของคำเชื่อม

๑. เชื่อมคำกับคำ เช่น ฉันเลี้ยงแมวและสุนัข นิดกับหน้อยไปโรงเรียน
๒. เชื่อมข้อความ เช่น คนเราต้องการปัจจัย ๔ ด้วยเหตุนี้เราจึงต้องประกอบอาชีพเพื่อให้ได้เงินมา
๓. เชื่อมประโยคกับประโยค เช่น พี่สาวสวยแต่น้องฉลาด เพราะเขาขยันจึงสอบได้
๔. เชื่อมความให้สละสลวย เช่น เขาก็เป็นคนดีคนหนึ่งเหมือนกัน คนเราก็มีเจ็บป่วยบ้างเป็นธรรมดา

ปรับปรุงมาจาก <https://site.google.com>

ใบงานที่ ๑๐
ชนิดของคำ

คำชี้แจง ตอนที่ ๑ พิจารณาคำสรรพนามที่ขีดเส้นใต้ แล้วเลือกตัวอักษร ก ข ค ง และ จ เป็นคำตอบที่ถูกต้องเติมลงในช่องว่างหน้าประโยค

- ก. คำบุรุษสรรพนาม
ข. คำสรรพนามถาม
ค. คำสรรพนามชี้เฉพาะ
ง. คำสรรพนามไม่ชี้เฉพาะ
จ. คำสรรพนามแยกฝ่าย

เติมอักษร	ข้อ	ประโยค
.....	๑.	ขอ <u>พระองค์</u> จงทรงพระเจริญ
.....	๒.	<u>ใคร</u> หยิบกล่องดินสอของฉันไป
.....	๓.	กระเป๋านี้ของ <u>พี่สาว</u> ฉันเอง
.....	๔.	<u>บ้าง</u> ก็วิ่ง <u>บ้าง</u> ก็เดินอย่างสนุกสนาน
.....	๕.	คุณจะไป <u>ที่ไหน</u> ก็เรื่องของ <u>คุณ</u>
.....	๖.	เขาจะ <u>ทำอะไร</u>
.....	๗.	<u>ใคร</u> จะมากับฉันก็ได้
.....	๘.	คุณแม่ <u>ท่าน</u> ร้อยมาลัยสวยงาม
.....	๙.	<u>นั่น</u> หนังสือการ์ตูนที่ <u>เด็ก ๆ</u> ชอบ
.....	๑๐.	<u>ต่าง</u> ทำหน้าที่ที่รับผิดชอบให้ดีที่สุด

ตอนที่ ๒ พิจารณาคำนามที่ขีดเส้นใต้ แล้วเลือกตัวอักษร ก ข ค และ ง ที่เป็นคำตอบที่ถูกต้องเติมลงในช่องว่างหน้าประโยค

- ก. คำนามสามัญ
ข. คำนามวิสามัญ
ค. คำลักษณนาม
ง. คำอาการนาม

เติมอักษร	ข้อ	ประโยค
.....	๑.	ฉันรัก <u>โรงเรียน</u> ของฉัน
.....	๒.	แม่ครัวซื้อปลา <u>มา</u> แกง <u>สองตัว</u>
.....	๓.	<u>ดอยตุง</u> อยู่ในจังหวัดเชียงราย
.....	๔.	วัดแห่งนี้มีพระสงฆ์อุปสมบทใหม่ ๙ รูป
.....	๕.	<u>การร้องเพลง</u> เป็นการพักผ่อนที่ดีอย่างหนึ่ง
.....	๖.	นักเรียนแสดง <u>ความยินดี</u> ที่เพื่อนได้รับรางวัล
.....	๗.	<u>ประชาชน</u> ต่างรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์
.....	๘.	<u>กรุงเทพมหานคร</u> เป็นเมืองหลวงของประเทศไทย
.....	๙.	บ้าน <u>หลังนั้น</u> เป็นบ้านของผู้ว่าราชการจังหวัดลพบุรี
.....	๑๐.	ทุกคนในหน่วยงานต่างมี <u>ความผูกพัน</u> รักใคร่สามัคคีกัน

ตอนที่ ๓ เลือกคำกริยาที่ไม่ต้องมีกรรมจากตัวเลือกที่กำหนด เติมลงในช่องว่างในประโยคให้ถูกต้อง

ข้อ	ประโยค	ตัวเลือก
๑.	นกยูง.....	ตัวเล็ก, รำแพน, ตัวใหญ่
๒.	คุณยาย.....	เป็นคนดี, สดมณฑ, สูง
๓.	ต้นไม้นในสวน.....	เตี้ย, โค่น, แห้ง
๔.	เด็กน้อย.....เสียงดัง	กิน, เล่น, ร้อง
๕.	ดอกไม้ในแจกัน.....	สวย, สด, หล่น

ตอนที่ ๔ เลือกประโยคที่มีคำกริยากรรม โดยใส่เครื่องหมาย ✓ หน้าประโยค

เติมเครื่องหมาย ✓	ข้อ	ประโยค
	๑.	ปลื้มจิตเล่นวอลเลย์บอล
	๒.	แมงมุมตัวใหญ่ชักใยเก่ง
	๓.	ชาวสวนเก็บผลไม้ในสวน
	๔.	พี่เดือนขายเสื้อผ้าในตลาด
	๕.	โลกหมุนรอบดวงอาทิตย์

ใบงานที่ ๑๑
ชนิดของคำ

คำชี้แจง ตอนที่ ๑ เขียนประโยคที่มีคำบุพบท ตามความสัมพันธ์ระหว่างคำที่กำหนดให้

ข้อ	ความสัมพันธ์ระหว่างคำ	เขียนประโยคที่มีคำบุพบท
๑.	นำหน้าคำนาม	
๒.	นำหน้าคำสรรพนาม	
๓.	นำหน้าคำกริยา	
๔.	นำหน้าคำวิเศษณ์	
๕.	นำหน้าคำนาม	

ตอนที่ ๒ เขียนประโยคที่มีคำบุพบท ตามที่กำหนดให้

ข้อ	คำบุพบท	เขียนประโยคที่มีคำบุพบท
๑.	แก่	
๒.	แต่	
๓.	แต่	
๔.	ต่อ	
๕.	เพื่อ	

ตอนที่ ๓ เขียนประโยคที่มีคำเชื่อม ตามที่กำหนดให้

ข้อ	คำเชื่อม	เขียนประโยคที่มีคำบุพบท
๑.	เพราะ	
๒.	และ	
๓.	จึง	
๔.	แต่	
๕.	หรือ	
๖.	จนกระทั่ง	
๗.	อัน	
๘.	แต่ทว่า	
๙.	ที่	
๑๐.	ในที่สุด.....ก็	

ใบงานที่ ๑๒

การเขียนประโยค

คำชี้แจง เขียนประโยคที่มีคำบุพบทและคำเชื่อมให้สอดคล้องกับภาพ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

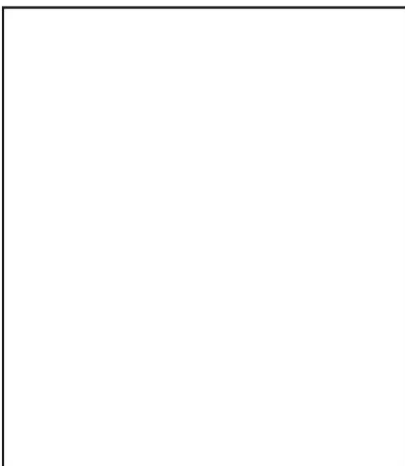
.....

.....

.....

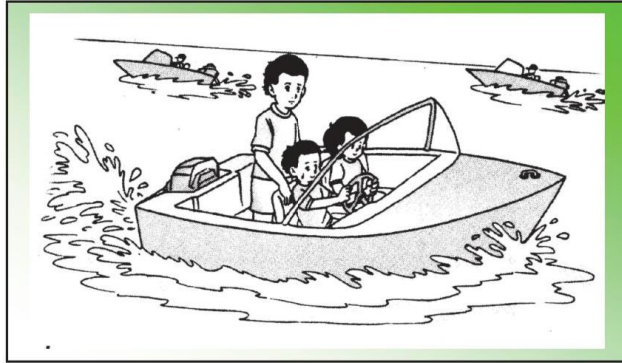
.....

วาดภาพแล้วเขียนข้อความที่มีคำบุพบทและคำเชื่อมให้สอดคล้องกับภาพที่วาด

ใบงานที่ ๑๓
การเขียนข้อความที่มีคำบุพบทและคำเชื่อม

คำชี้แจง เขียนข้อความที่มีคำบุพบทและคำเชื่อมให้สอดคล้องกับภาพตามความคิด

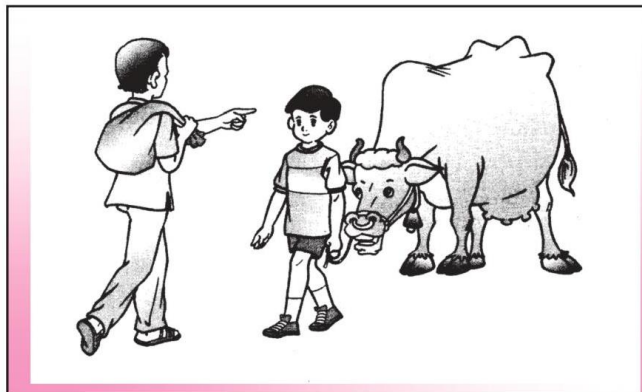

.....

.....

.....

.....

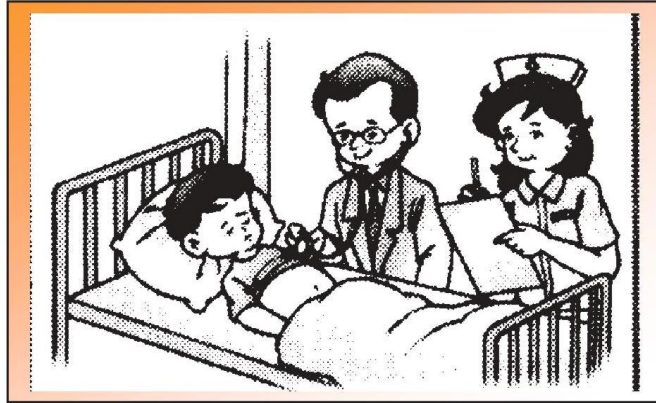
.....

.....

.....

.....

คำชี้แจง เขียนข้อความที่มีคำบุพบทและคำเชื่อมให้สอดคล้องกับภาพ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

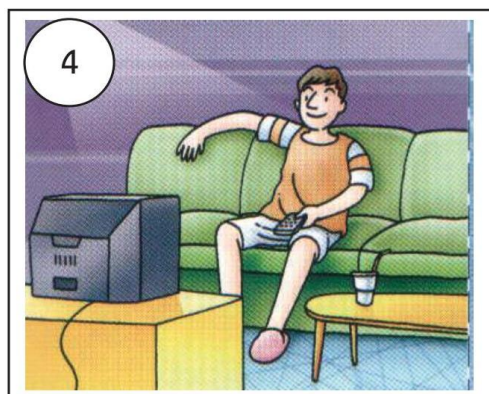
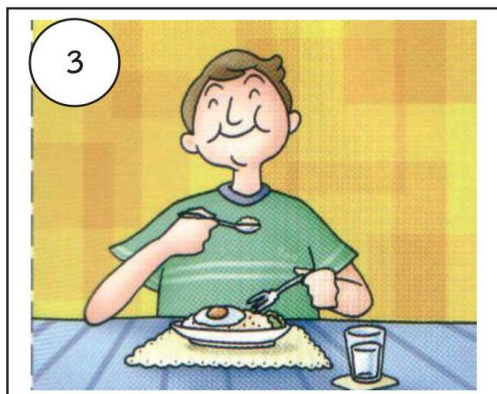
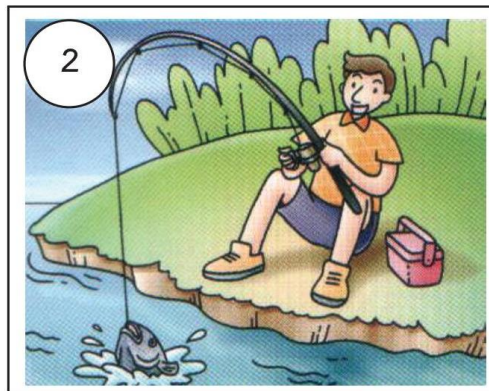
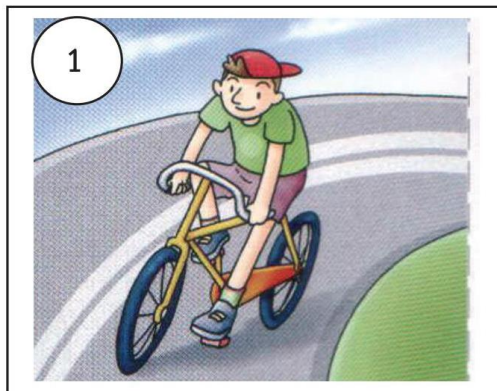
.....

.....

ใบงานที่ ๑๔

การเขียนข้อความที่มีสำนวนเปรียบเทียบ

คำชี้แจง เขียนข้อความที่มีสำนวนเปรียบเทียบ

[illegible]

เขียนข้อความโดยมีสำนวนเปรียบเทียบ พร้อมตั้งชื่อให้สอดคล้องกับภาพ

[illegible]

แบบทดสอบหลังเรียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ การใช้ภาษาเพื่อสื่อสาร ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

คำชี้แจง เขียนเครื่องหมาย × ทับอักษรหน้าคำตอบที่ถูกต้องที่สุด

๑. " จับได้ในขณะทำความผิด " ตรงกับสำนวนใด

ก. สู้จนยับตา	ข. คาหนังคาเขา
ค. สู้จนจนตรอก	ง. คาบลูกคาบดอก

๒. ข้อใดเป็นคำบุพบทบอกความเป็นเจ้าของ

ก. บ้านฉันอยู่ใกล้โรงเรียน	ข. หนังสือเล่มนี้เป็นของฉัน
ค. รถคันนั้นวิ่งเร็วกว่ารถคันนี้	ง. สวนน้ำเป็นสวนสาธารณะสำหรับประชาชน

๓. ประโยคใดใช้คำเชื่อมถูกต้องที่สุด

- ก. เงินทองเป็นของหายาก
- ข. ผมชอบอ่านหนังสือบ้างเป็นบางครั้ง
- ค. เธอไม่ชอบออกไปท่องเที่ยวต่างจังหวัด
- ง. พี่สาวและน้องชายชอบเรียนวิชาศิลปะ

๔. ประโยคใดใช้คำกริยากรรม ได้ถูกต้องที่สุด

- ก. นักเรียนอ่านทุกวันจนคล่องแคล่วและเก่งขึ้น
- ข. ฝนตกมากในภาคใต้และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
- ค. นักกีฬาทุกคนต้องเล่นกีฬาอย่างมีน้ำใจเป็นนักกีฬา
- ง. แผ่นดินไทยเป็นแผ่นดินทองในน้ำมีปลาในนามีข้าว

๕. ข้อใดมีคำสรรพนามถาม

- ก. คำถามและคำตอบต้องสัมพันธ์กัน
- ข. อะไรๆ ก็เกิดขึ้นได้เสมอไม่ควรประมาท
- ค. ใครใคร่ก็ต้องการมีสุขภาพที่แข็งแรงทั้งนั้น
- ง. การปลูกพืชผักสวนครัวควรใช้ปุ๋ยชนิดใดจึงจะปลอดภัย

๖. ในการเขียนจดหมายต้องระวังเรื่องใดมากที่สุด

- ก. การเขียน วัน เดือน ปี
- ข. การใช้ภาษาให้สุภาพ
- ค. การใช้ซองจดหมายให้ถูกขนาด
- ง. การผนึกดวงตราไปรษณียากร

๗. ข้อใดใช้คำบุรุษสรรพนามไม่ถูกต้อง

- ก. พวกเขาเป็นสัตว์เลี้ยงที่อยู่ใกล้ชิดคนมาก
- ข. คุณพ่อคุณแม่ท่านรักและห่วงใยลูกๆ เสมอ
- ค. เธอเป็นผู้หญิงที่สวยและเก่งจึงมีคนชื่นชมมาก
- ง. ประชาชนนับถือหลวงพ่อก็เพราะท่านอยู่ในพระธรรมวินัย

๘. ข้อใดใช้คำที่มีความหมายเชิงอุปมา

- ก. ทางแคบเดินจะหลีกกันไม่พ้น
- ข. กางเกงเธอคับจนตะเข็บปริแล้ว
- ค. ซอยนี้แคบคงกลับรถไม่สะดวก
- ง. ภาวะเศรษฐกิจตกต่ำทำให้คนใจคอคับแคบ

๙. " แสวงหาผลประโยชน์โดยตัวเองไม่ลงทุน " ตรงกับสำนวนข้อใด

- ก. จับปูใส่กระดัง
- ข. จับแพะชนแกะ
- ค. จับเสือมือเปล่า
- ง. จับปลาสองมือ

๑๐. จดหมายลาครูจะไม่สมบูรณ์ถ้าขาดส่วนใด

- ก. วันที่ลา
- ข. สาเหตุที่ลา
- ค. สถานที่เขียน
- ง. คำรับรองจากผู้ปกครอง

Handwriting practice lines consisting of 20 horizontal dotted lines.

#####

วิชาภาษาไทย ป.6

Level 4

แบบทดสอบก่อนเรียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕

วรรณกรรมคำสอน

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

คำชี้แจง ตอบคำถามต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

๑. อธิบายคำสอนที่กำหนดให้

“จงเตือนตนด้วยตนเอง” หมายความว่า.....

๒. “จะนุ่งห่มพอสวมศักดิ์สงวน
จะแต่งหน้าทาแป้งแต่งอินทรี
คำประพันธ์นี้ต้องการสอนอะไร

นักเรียนเห็นด้วยหรือไม่ เพราะอะไร

๓. แต่งประโยค โดยให้มีคำอุทานในประโยคด้วย

எ.உ.

எ.எ.

எ.எ
.....

๔. จัดกลุ่มคำที่กำหนดให้ ให้ถูกต้อง

เพื่อนๆ แม่ค้า ไกลๆ ช่างไฟฟ้า เรือสวน นักการเมือง
พ่อครัว บ้านเรือน ลูกๆ หลานๆ ทริพย์สิน เข้าค่า ลมๆ แล้งๆ

[illegible]

๕. เลือกคำที่นักเรียนชอบในข้อ ๔ แต่งประโยค

ประโยคคำสั่ง
 ประโยคขอร้อง
 ประโยคคำถาม

๖. อ่านประกาศต่อไปนี้ แล้วตอบคำถาม

**ประกาศรับสมัครนักเรียนเข้าศึกษาต่อ
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ หลักสูตรปกติ**

คุณสมบัติ

๑. สำเร็จการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการ หรือเทียบเท่า หรือกำลังศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ปีการศึกษา ๒๕๖... หรือเทียบเท่า
๒. ไม่จำกัดอายุ
๓. เป็นโสด

๔. มีความประพฤติเรียบร้อย

เอกสารประกอบการรับสมัคร

๑. สำเนาทะเบียนบ้าน ๑ ฉบับ (พร้อมฉบับจริง)
๒. รูปถ่าย ๒ นิ้ว จำนวน ๒ รูป
๓. สำเนา ปพ ๑ : ป พร้อมฉบับจริง
๔. หลักฐานแสดงผลการสอบ O-NET

กำหนดวันและเวลา

๑. นักเรียนในเขตพื้นที่บริการรับ ร้อยละ ๕๐ และนักเรียนทั่วไปรับ ร้อยละ ๕๐ โดยคัดเลือกจากผล การสอบ ร้อยละ ๘๐ คะแนน O-NET ร้อยละ ๒๐
๒. รับสมัครวันที่ ๑๔ - ๑๘ มีนาคม ๒๕๖.... เวลา ๐๘.๓๐ - ๑๖.๓๐ น. ไม่เว้นวันหยุดราชการ
๓. สอบคัดเลือก วันที่ ๒๓ มีนาคม ๒๕๖.... สอบเวลา ๐๙.๐๐ - ๑๒.๐๐ น.
วิชาที่สอบ ไทย คณิต วิทยาศาสตร์ สังคม ภาษาอังกฤษ (วิชาภาษาไทยมีการสอบปฏิบัติทักษะการอ่าน)
๔. ประกาศผล วันที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๖.....
๕. รายงานตัว วันที่ ๑ เมษายน ๒๕๖..... เวลา ๐๙.๐๐ - ๑๖.๓๐ น.
๖. มอบตัว วันที่ ๗ เมษายน ๒๕๖..... เวลา ๐๙.๐๐ - ๑๖.๓๐ น.

๖.๑ เรื่องที่ประกาศเกี่ยวกับเรื่องอะไร

.....

๖.๒ ผู้ที่ประสงค์ยื่นใบสมัครตามประกาศดังกล่าว ต้องมีคุณสมบัติอย่างไร

.....

๖.๓ ผู้มีสิทธิ์เข้าศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ตามประกาศนี้ต้องผ่านเกณฑ์การประเมินอย่างไร

.....

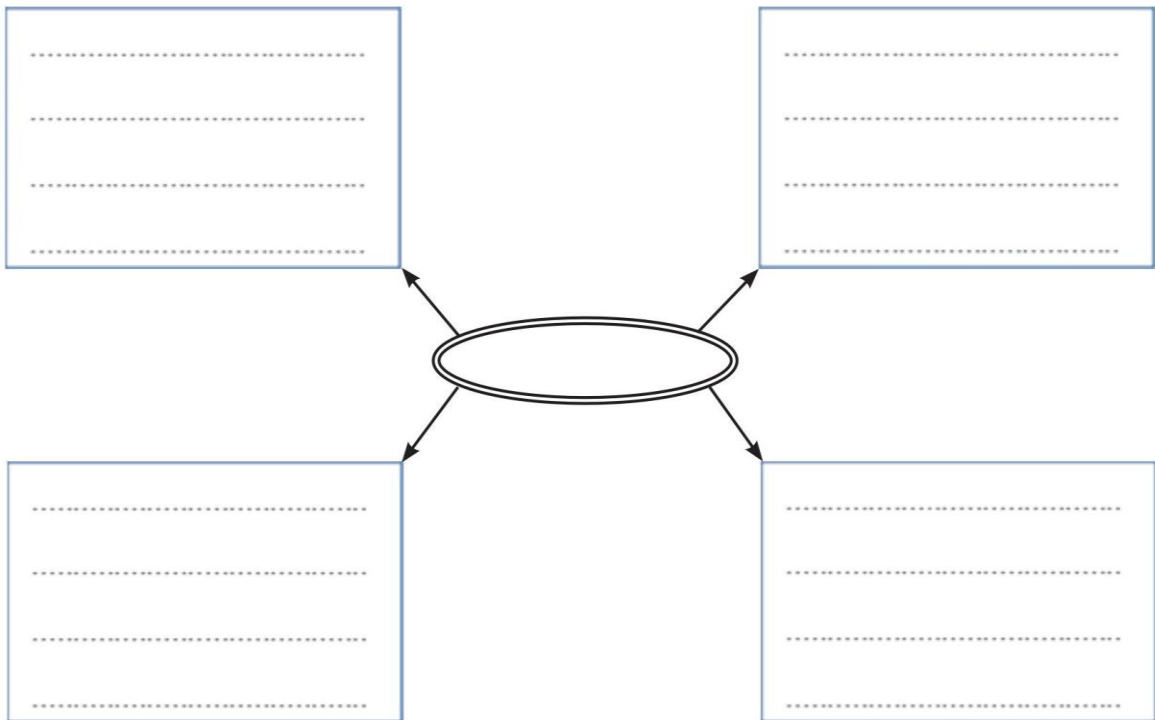

ใบงานที่ ๐๑ คิดได้นำไปใช้เป็น

คำชี้แจง อ่านสุภาษิตสอนหญิงในใบความรู้ชุดที่ ๑ แล้วพิจารณาว่าคำสอนในเรื่องใดที่สามารถนำมาเป็นหลักปฏิบัติในชีวิตได้ โดยใช้แผนภาพความคิดพัฒนางานเขียน (๑๒ คะแนน)

❖ ฉันคิดว่าคำสอนในสุภาษิตสอนหญิง ที่สามารถนำมาปฏิบัติได้คือเรื่อง

..... สอนไว้ดังนี้

❖ เหตุผลคือ

.....

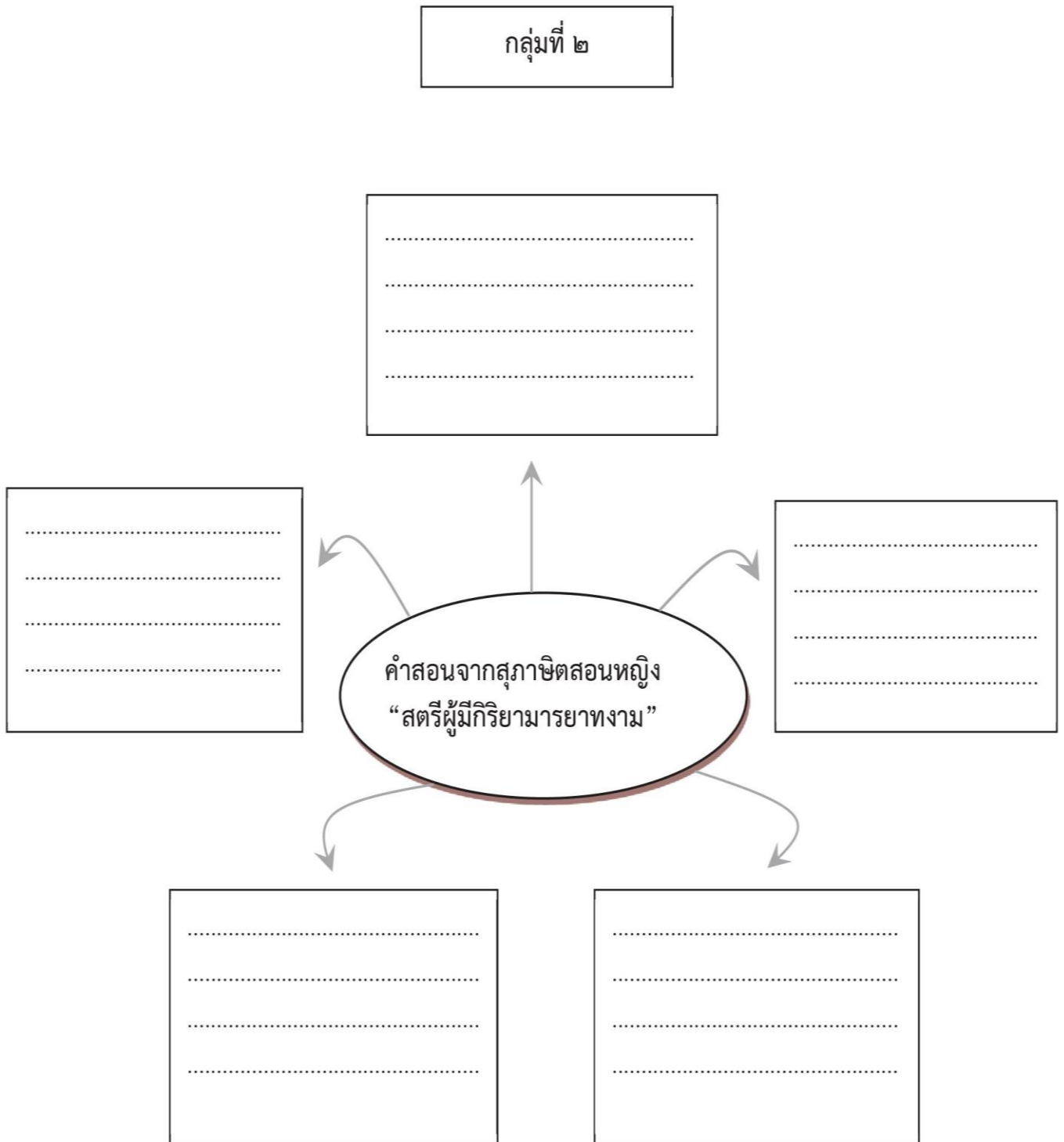
.....

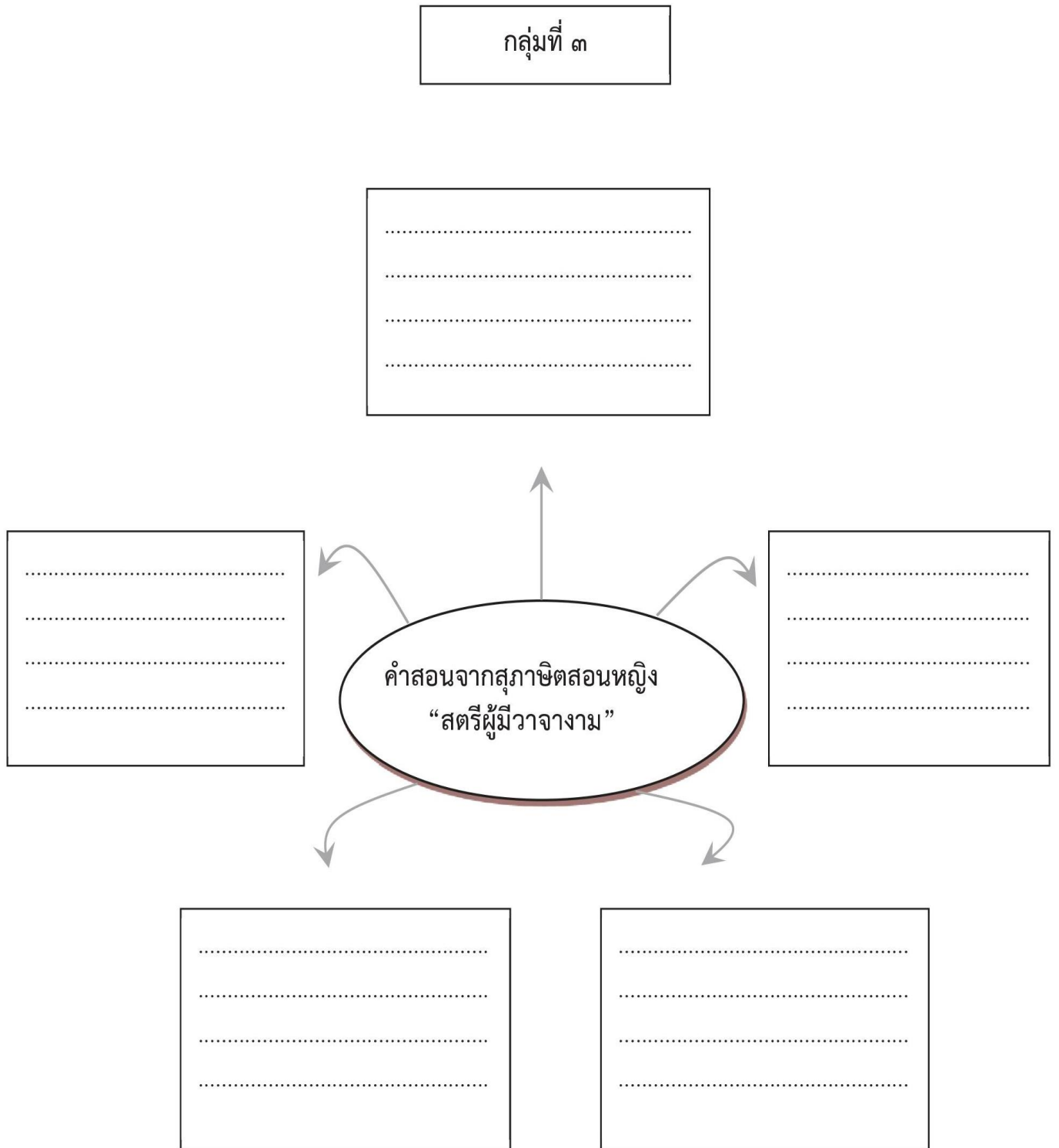
.....

.....

❖ ผลที่เกิดจากการปฏิบัติคือ

.....

ใบความรู้ สุภาชิตสอนหญิง

๑. ที่มาของสุภาชิตสอนหญิง

สุภาชิตสอนหญิงนี้สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ ทรงสันนิษฐานว่าเป็นบทประพันธ์ของสุนทรภู่ ที่แต่งขึ้นในช่วงสมัยรัชกาลที่ ๓-๔ แห่ง กรุงรัตนโกสินทร์ นอกจากนี้ยังมีผู้สันนิษฐานแตกต่างกันไปว่า ผู้แต่งอาจไม่ใช่สุนทรภู่ก็ได้ เพราะ มีกวีที่มีนามว่า “ภู่” หลายคน จึงไม่อาจสรุปได้แน่ชัดว่าเป็นผลงานของใคร

สุภาชิตสอนหญิงเป็นวรรณคดีประเภทคำสอนที่แสดงวัตถุประสงค์ไว้ในเนื้อหา อย่างชัดเจนว่า ต้องการให้เป็นเครื่องเตือนสติ สอนใจสตรี มีเนื้อหาสอนหญิงทุกวัย และมีสาระ ครอบคลุมแทบทุกเรื่องทั้งทางกาย วาจา ใจ และการครองตนให้เหมาะสมตามค่านิยมที่ดี การปฏิบัติตนต่อบิดามารดา สามีย และบุคคลทั่วไป ซึ่งยังใช้ได้ตราบถึงปัจจุบัน

๒. ลักษณะการแต่ง

เป็นคำประพันธ์ประเภท **กลอนสุภาพ** เริ่มคำประพันธ์ด้วยการกล่าวบูชาพระพุทธเจ้า เพื่อเป็นสิริมงคลในการแต่งหนังสือตามธรรมเนียม ดังนี้

ต่างประทีปโกสุมปทุมเทียน	ประนมหัตถ์นมัสการขึ้นเหนือเศียร
อันเป็นมิ่งโมลีสีทวีป	จ้านงเนียนนบบาทพระศาสดา
ก็ล่องลับดับไกลนัยนา	ดังประทีปส่องทั่วทุกทิศา
ฉันทชื่อภู่ประดิษฐ์คิดสนอง	สุมหาห้องนิพพานสำราญรมย์
ให้ประเสริฐเลิศล้ำด้วยคำคม	ขอประคองคุณใส่ไว้เหนือผม
	โดยอารมณ์ดาร์รักชกภิปรายฯ

จากนั้นเริ่มคำสอนด้วยการให้ข้อคิดเตือนใจ และหลักในการประพฤติตนแก่สตรีในเรื่องต่าง ๆ ตามมารยาทและประเพณีไทยในยุคนั้น เริ่มตั้งแต่เมื่ออย่างเข้าสู่วัยสาวจนกระทั่งมีครอบครัวแล้ว เช่น

- คุณค่าของสตรีในวัยสาว	- การแต่งกาย
- กิริยามารยาทในเรื่องต่าง ๆ	- ความขยันหมั่นเพียร
- การคบเพื่อน	- การรู้จักเก็บออมและการใช้จ่าย
- พระคุณบิดามารดา	ฯลฯ

สุภาษิตสอนหญิง (ชุดที่ ๑)

ผู้ใดเกิดเป็นสตรีอันมีศักดิ์
สงวนงามตามระบอบให้ชอบกล
เป็นสาวสั้แร้ววยสวสอาด
แม้แตกร้าวรานร่อยถอยราคา
อันตัวต่ำแล้วอย่าทำให้กายสูง
ค่อยเสียมเจียมใจจะไ้วาง

จะนุ่งห่มพอสมศักดิ์สงวน
จะผัดหน้าทาแป้งแต่งอินทรีย์
ประการหนึ่งซึ่งจะเดินดำเนินนาด
อย่าไกวแขนสุดแขนเขาห้ามปราม
อย่าเดินกรายย้ายอกยกผ้าห่ม
อย่าพูดเพ้อเจ้อไปไม่สู้ดี
ให้กำหนดจดจำแต่คำชอบ
อย่านุ่งผ้าพกใหญ่ไ้สะตือ
อย่าลืมห่มตัวมัวเดินให้เพลนจิต
เป็นนารีมีที่อายหลายกระบวน
แม้ลูกดีก็จะมีศรีสง่า
ถึงเพื่อนบ้านฐานถิ่นที่ใกล้ไกล

บำรุงรักษากายไว้ให้เป็นผล
จึงจะพ้นภัยพาลการนินทา
ก็หมายมาดเหมือนมณีอันมีค่า
จะพลอยพาหอมหายจากกายนาง
ดูเยี่ยงยุงแววยังมีที่วงหาง
ให้ต้องอย่างกิริยาเป็นนารีฯ
ให้สมควรรับพัศตร์ตามศักดิ์ศรี
ดูฉวีผิวเนื้ออย่าเหลือเกิน
ค่อยเยื้องยาตรยกย่างไปกลางสนาม
เสียมงามสงวนไว้แต่ในที่
อย่าเสียผมกลางทางหว่างวิถี
เหยาเรือนมีกลับมาจึงหาหรือ
ผิดระบอบแบบกระบวนอย่าควรถือ
เขาจะถือว่าเล่นไม่เห็นควร
ระวังปิดปกป้องของสงวน
จงสงวนศักดิ์สง่าอย่าให้อาย
ญาติวงศ์พงศาก็ผ่องใส
ก็มีใจสรรเสริญเจริญพร

สุภาษิตสอนหญิง (ชุดที่ ๒)

จงรักนวลสงวนงามห้ามใจไว้
คิดถึงหน้าบิดาแลมารดร
เมื่อสุกงอมหอมหวานจึงควรหล่น
อย่าชิงสุกก่อนห่ามไม่งามดี
อย่าคิดเลยคู่เขยคงหาได้
อย่าเกียจคร้านการสตรีจรรยา
ถ้ามั่นทำสิ่งใดให้ตลอด
เขม้นขะมัก่งการงานของตน
เมื่อเหนื่อยอ่อนนอนหลับอยู่กับบ้าน
อะไรฉาวกราวเกรียวอย่าเหลียวแล
ระวังดูเรือนเหยาแลข้าวของ
เห็นไม่มีแล้วอย่าอ้างว่าช่างมัน

อย่าหลงไหลจำคำที่ร่ำสอน
อย่ารีบร้อนเร็วนักมักไม่ดี
อยู่กับต้นอย่าให้พรากไปจากที่
เมื่อบุญมีคงจะมาอย่าปรารมภ์
อุตส่าห์ทำลำไ้ไฟเก็บประสม
จะอุดมสินทรัพย์ไม่อัจน
อย่าทิ้งทอดเทียวไปไม่เป็นผล
อย่าชุกชนคบเพื่อนไพร่เชื่อนแซ
อย่าเทียวพล่านพูดผลอประจ้อประแจ
ฟังให้แน่นเนื้อความค่อยถากกัน
จะบกพร่องอะไรที่ไหนนั้น
จงผ่อนผันเก็บเล็มให้เต็มลง

มีสสิ่งพึงประจบให้ครบบาท
จงมักน้อยกินน้อยค่อยบรรจง
ไม่ควรซื้อก็อย่าไปพิไรซื้อ
เมื่อพ่อแม่แก่เฒ่าชรากาล
ด้วยชนกชนนีนั้นมีคุณ
อุมุทรป้อนข้าวเป็นเท่าไร
ถ้าเราดีมีจิตอุปถัมภ์
จะปรากฏยศยั้งสิ่งทั้งปวง
เทพไทในห้องสืบทกชั้น
ว่าสตรีนี้เป็นยอดยุพาพาล

อย่าให้ขาดสิ่งของต้องประสงค์
อย่าจ่ายลงให้มากจะยากนาน
ให้เป็นมือเป็นคราวทั้งคาวหวาน
จงเลี้ยงท่านอย่าให้อดระทดใจ
ได้การุณเลี้ยงรักษามาจนใหญ่
หมายจะได้พึ่งพาธิดาดวง
กุศลล้ำเลิศเท่าภูเขาหลวง
กว่าจะล่วงลุดถึงซึ่งพิมาน
จะชวนกันสรรเสริญเจริญสาร
ได้เลี้ยงท่านชนกชนนีฯ

จะพูดจาปราศรัยกับใครนั้น
 ไม่ควรพูดอ้ออิงขึ้นมึงกู
 แม้จะเรียนวิชาทางค้าขาย
 จึ่งซื่อง่ายขายดีมีกำไร
 เป็นมนุษย์สุคนิยมเพียงลมปาก
 แม้นพูดดีมีคนเขาเมตตา

อย่าตะคั่นตะคอกให้เคืองหู
 คนจะหลอกลวงถามไม่ขามใจ
 อย่าปากร้ายพูดจาอัชฌาสัย
 ด้วยเขาไม่เคืองจิตระอิดระอา
 จะได้ยากโหยหิวเพราะชีวหา
 จะพูดจาจงพิเคราะห์ให้เหมาะสมความ

ใบงานที่ ๐๓ ท่องจำบทร้อยกรองที่มีคุณค่า

คำชี้แจง เลือกท่องจำบทร้อยกรองที่มีคุณค่า จากสุภาษิตสอนหญิง (๑๖ ค่ะแนน)

ท่องจำบทร้อยกรองที่มีคุณค่า

นักเรียนเลือกท่องจำบทร้อยกรองจากสุภาษิตสอนหญิง อย่างน้อยคนละ ๒ บท ตามความถนัดและความสนใจ โดยปฏิบัติดังนี้

๑. ท่องเป็นกลุ่ม/จับคู่
๒. ท่องรายบุคคล
๓. เพื่อนๆ ในกลุ่มให้คำแนะนำ แก้ไขปรับปรุงน้ำเสียง การออกเสียงคำถูกต้อง การเว้นวรรคตอน ท่องได้ถูกต้องตามฉันทลักษณ์คำประพันธ์ แลกเปลี่ยนเรียนรู้กันในกลุ่ม
๔. ท่องกับครู

การท่องบทร้อยกรองที่มีคุณค่าเป็นการฝึกความจำที่ดี ผู้ท่องจะเกิดความภาคภูมิใจและร่วมสืบสานภูมิปัญญาทางภาษาของไทยนะคะ

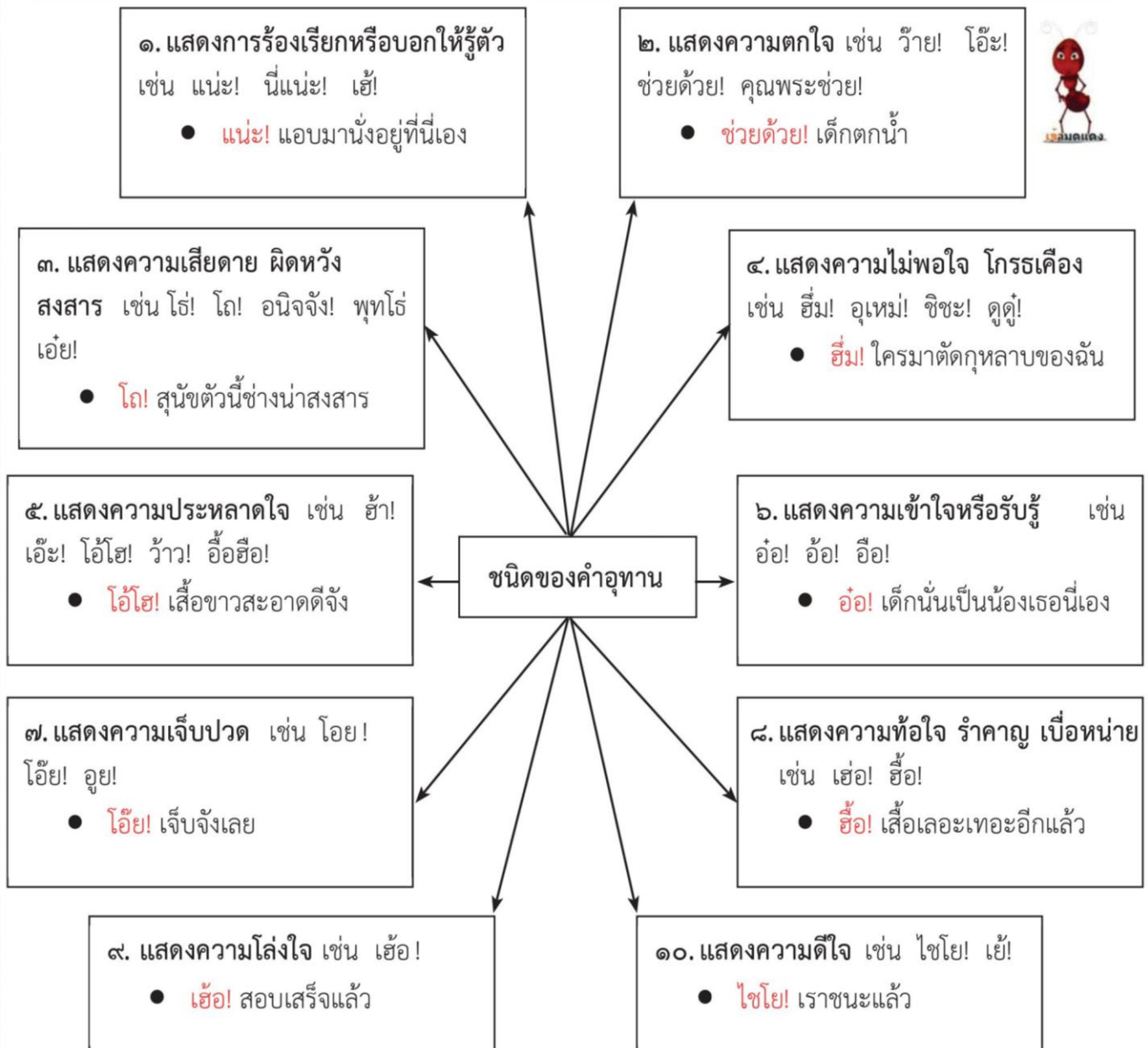

ใบความรู้ ชนิดของคำ (คำอุทาน)

คำอุทาน

คือคำที่พูดออกมาด้วยน้ำเสียงแตกต่างจากเสียงของคำธรรมดาเพื่อแสดงอารมณ์ ความรู้สึกต่าง ๆ ของผู้พูด คำอุทานมักปรากฏอยู่หน้าประโยค ในการเขียนนิยมใช้เครื่องหมายอัศเจรีย์ (!) กำกับหลังคำอุทาน

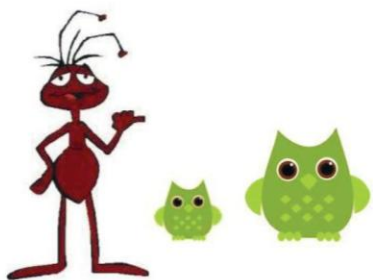

สรุปความรู้ คำอุทานใช้แสดงอารมณ์ ความรู้สึกต่าง ๆ ของผู้พูด ทำให้ผู้ฟังเข้าใจสิ่งที่พูดชัดเจนยิ่งขึ้น

เฮ้! ไปทำแบบฝึกกัน

อ้อ! เข้าใจ

ใบงานที่ ๐๔ คำอุทานสื่ออารมณ์

คำชี้แจง ตอนที่ ๑ อ่านนิทาน เรื่อง “แตงโม เจ้ามดแดงจอมขี้เกียจ” แล้วตอบคำถาม (๑๐ คะแนน)

แตงโม เจ้ามดแดงจอมขี้เกียจ

ณ หนองน้ำกลางป่าใหญ่ เป็นที่อยู่อาศัยของสัตว์นานาชนิด และข้างหนองน้ำนั้นเป็นที่อาศัยทำรังของมดแดงฝูงหนึ่งมานานแล้ว มดแดงฝูงนี้มีการแบ่งหน้าที่กันรับผิดชอบทุกตัว ทั้งออกหาอาหาร ดูแลรักษาอาณาจักร รวมทั้งการเฝ้าเวรยามป้องกันภัยต่าง ๆ ที่อาจจะเกิดแก่อาณาจักรมดแดง

“เจ้าแตงโม” เป็นทหารหน่วยรับเฝ้าระวังภัยหน้าหนองน้ำ ทุกวันไม่เคยได้ผจญภัยกับผองเพื่อน มันจึงเบื่อหน่ายในหน้าที่ของตนเองมาก จึงมักจะแอบงีบหลับเป็นประจำ

วันนี้เจ้าแตงโมไม่ได้ออกลาดตระเวนรอบหนองน้ำ เพราะเห็นว่าเหตุการณ์ปกติเช่นทุกวัน จึงแอบงีบหลับ โดยไม่เห็นว่าน้ำในหนองน้ำเริ่มสูงขึ้นเรื่อย ๆ จนปรี่มเกือบจะท่วมผืนดินอาณาจักร เพราะเกิดน้ำป่าไหลหลากลงมาจากภูเขาสูง

“เฮ้ย! เจ้าแตงโม ตื่นเร็ว น้ำจะท่วมแล้ว รีบยกก้นขึ้นเร็ว” เพื่อนทหารมดตัวหนึ่งมองเห็นจึงรีบบอก

“ฮือ! ...โอ๊ะ!... เกือบแย่ไปแล้วซิ” แตงโมตกใจตื่น รีบทำหน้าที่อย่างแข็งขัน

“นี่! แตงโม เจ้าแอบงีบหลับอีกแล้วนะ ข่างไม่มีความรับผิดชอบเอาเสียเลย เกือบทำให้พวกเราเดือดร้อนกันแล้ว ถ้าน้ำท่วมขึ้นถึงอาณาจักรโดยไม่ทันได้ตั้งตัว จะเป็นอย่างไร เจ้าคิดดูสิ” เพื่อนๆ ดุแตงโม

“เชอะ! เจ้าอย่าตกอกตกใจไปหน่อยเลย น้ารำคาญ น้ำก็ได้ท่วมชะหน่อย ฮึ่ม! หลีกไป”

เพื่อนมดแดงเห็นว่าตักเตือนไป เจ้าแตงโมก็ไม่เชื่อฟัง จึงนำเรื่องไปปรึกษานางพญามด

“ซิชะ! เจ้าแตงโม เราต้องสั่งสอนมันให้รู้ว่า การไม่รับผิดชอบหน้าที่ของตนเองนั้น ไม่เพียงแต่ส่งผลเสียต่อตัวเองเท่านั้น ยังทำให้ผู้อื่นเดือดร้อนอีกด้วย” พวกมดจึงไปรายงานนางพญามด นางพญามดคิดจะสั่งสอนเจ้าแตงโมให้รู้สำนึก โดยให้จับเจ้าแตงโมซึ่งกำลังแอบงีบหลับอยู่ โยนลงไปในหนองน้ำทันที

“ช่วยด้วย! พวกเรา....น้ำท่วมแล้ว หนีเร็ว ช่วยด้วย! จะจมน้ำตายแล้ว” แตงโมตะเกียกตะกายอยู่ในน้ำร้องตะโกนให้เพื่อนช่วย

“คราวนี้เจ้ารู้แล้วใช่ไหมว่า ความเดือดร้อนจากการละทิ้งหน้าที่ของตนเอง จะนำมาซึ่งภัยเช่นใด” นางพญามดพูดกับแตงโมหลังจากที่เหล่าทหารมดช่วยมันขึ้นมาจากหนองน้ำแล้ว

“ข้าขอโทษท่านนางพญา ข้าสำนึกผิดแล้ว ต่อไปข้าจะตั้งใจทำหน้าที่ให้ดีที่สุดครับ” แตงโมกล่าวอย่างสำนึกผิด ตั้งแต่นั้นมา แตงโมก็ไม่เคยงีบหลับในขณะที่เฝ้ายามอีกเลย

ตอนที่ ๑

๑. จงยกตัวอย่างประโยคที่มีคำอุทานจากเรื่อง “แตงโม เจ้ามดแดงจอมขี้เกียจ” แล้ววิเคราะห์อารมณ์ความรู้สึกของคำอุทานในประโยคนั้น (๕ คะแนน)

ตัวอย่างคำอุทาน

อนิจจา ! เจ้าแตงโมถูกลงโทษอีกแล้ว

แสดงอารมณ์

สงสาร

๑.....

แสดงอารมณ์

๒.....

แสดงอารมณ์

๓.....

แสดงอารมณ์

๔.....

แสดงอารมณ์

๕.....

แสดงอารมณ์

๒. นักเรียนคิดว่าอุปนิสัยของแตงโมเป็นอย่างไร (๓ คะแนน)

.....
.....

๓. ข้อคิดที่ได้จากการอ่าน และการนำไปใช้ในชีวิตจริง (๒ คะแนน)

.....
.....

ตอนที่ ๒ เขียนเรื่องสร้างสรรค์ตามจินตนาการ กำหนดให้มีคำอุทานในเรื่องไม่น้อยกว่า ๕ คำ
ความยาวประมาณ ๑๕ บรรทัด (๒๐ คะแนน)

This image shows a single sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are approximately 20 lines visible. The paper has a thin black border around its edges.

ใบความรู้

การสร้างคำในภาษาไทย

เมื่อโลกวิวัฒนาการ มีสิ่งแปลกใหม่เพิ่มขึ้น มีเครื่องมือ เครื่องใช้ วัสดุ หรือสิ่งของต่าง ๆ มาใช้ในชีวิตประจำวันมากมาย ดังนั้น คำที่เคยมีอยู่ในภาษาไทยจึงมีไม่พอที่จะใช้เรียกวัตถุสิ่งของเหล่านั้น เราจึงต้องมีการสร้างคำเพิ่มขึ้นด้วยวิธีต่าง ๆ เพื่อให้มีถ้อยคำใช้ในภาษาไทยได้มากขึ้น

การสร้างคำในภาษาไทยมี ๓ ลักษณะ คือ คำประสม คำซ้อน คำซ้ำ

คำมูล

คำมูล คือ คำ ๆ เดียวที่มีได้ประสมกับคำอื่น อาจมี ๑ พยางค์ หรือหลายพยางค์ก็ได้ แต่เมื่อแยกพยางค์แล้ว แต่ละพยางค์ไม่มีความหมาย คำภาษาไทยที่ใช้มาแต่เดิมส่วนใหญ่เป็นคำมูลที่มีพยางค์เดียวโดด ๆ เช่น พ่อ แม่ กิน เดิน ร้อง คำมูลหลายพยางค์ เป็นคำสองพยางค์ขึ้นไป มีความหมายในตัว ไม่สามารถแยกพยางค์ภายในคำได้ เพราะทำให้ไม่มีความหมาย อาจเป็นคำไทยแท้ หรือคำภาษาต่างประเทศก็ได้ เช่น มะละกอ เกเร โหระพา นาฬิกา บิดา วิทยุ เป็นต้น

ตัวอย่างแบบสร้างของคำมูล

คน	มี ๑ พยางค์ คือ คน
สิงโต	มี ๒ พยางค์ คือ สิง + โต
นาฬิกา	มี ๓ พยางค์ คือ นา + ฬิ + กา
ทะมัดทะแมง	มี ๔ พยางค์ คือ ทะ + มัด + ทะ + แมง
กระเหียนกระหือรือ	มี ๕ พยางค์ คือ กระ + เหียน + กระ + หือ + รือ

คำประสม

คำประสม คือ คำที่สร้างขึ้นใหม่โดยนำคำมูลตั้งแต่ ๒ คำขึ้นไปมาประสมกัน ให้เกิดเป็นคำใหม่ ความหมายใหม่ โดยอาจมีเค้าความหมายเดิมหรือมีความหมายใหม่ก็ได้

ลักษณะของคำประสม

๑. คำประสมที่เกิดความหมายใหม่ มีเค้าความหมายเดิม เช่น

เตา + ถ่าน	-	เตาถ่าน	หมายถึง	เตาที่ใช้ถ่านเป็นเชื้อเพลิง
เตา + รีด	-	เตารีด	หมายถึง	เครื่องใช้ที่ใช้รีดเสื้อผ้า
รถ + ไฟฟ้า	-	รถไฟฟ้า	หมายถึง	รถที่ใช้ไฟฟ้าเป็นพลังงานขับเคลื่อน
รถ + ยนต์	-	รถยนต์	หมายถึง	ยานพาหนะทางบกที่ขับเคลื่อนที่ด้วยพลังงาน อย่างใดอย่างหนึ่งและถ่ายทอดลงสู่ล้อ

๒. คำประสมที่เกิดความหมายใหม่เปลี่ยนไปจากเดิม เช่น

ขาย + หน้า	-	ขายหน้า	หมายถึง	รู้สึกอับอาย
ราด + หน้า	-	ราดหน้า	หมายถึง	อาหารประเภทก๋วยเตี๋ยวมีน้ำปรุงข้นๆ
ลูก + น้ำ	-	ลูกน้ำ	หมายถึง	ลูกอ่อนของยุงซึ่งยังอาศัยอยู่ในน้ำ
ผี + เสื่อ	-	ผีเสื่อ	หมายถึง	แมลงพวกหนึ่งมีปีกเป็นแผ่นบางสีต่าง ๆ
หาง + เสื่อ	-	หางเสื่อ	หมายถึง	เครื่องถือท้ายเรือ

๓. คำประสมที่มาจาก อากัรนาม มีคำว่า “การ” หรือ “ความ” นำหน้าคำกริยาหรือคำวิเศษณ์ เช่น การกิน การบ้าน การเมือง การกระทำ ความดี ความชั่ว ความสวย ความขยันหมั่นเพียร

๔. คำประสมที่เกิดจากการย่อคำให้กะทัดรัดขึ้น มักขึ้นต้นด้วยคำว่า ชาว ช่าง นัก ที่ เครื่อง ผู้ หมอ ของ เช่น

ชาวบ้าน	ชาววัง	ชาวนา	ชาวประมง	ชาวสวน
ช่างยนต์	ช่างภาพ	ช่างเสริมสวย	ช่างไฟฟ้า	ช่างไม้
การค้า	การเรือน	นักเรียน	นักการเมือง	นักข่าว
เครื่องเขียน	เครื่องใช้	ที่นอน	ที่อยู่	ที่พัก
หมอหู	หมอลำ	ของกิน	ของใช้	ผู้ดี

คำซ้อน

คำซ้อน เป็นการสร้างคำโดยนำคำมูลที่มีความหมายเหมือนกัน ใกล้เคียงกัน หรือตรงข้ามกัน มาวางซ้อนกันทำให้เกิดคำใหม่ มีความหมายใหม่ โดยความหมายใหม่อาจกว้างขึ้น หนักแน่นขึ้น หรือ เบาลงก็ได้

ชนิดของคำซ้อน

๑. คำซ้อนเพื่อความหมาย คือ คำซ้อนที่เกิดจากคำมูลที่มีความหมายเหมือนกัน ใกล้เคียงกัน หรือ ตรงข้ามกันมาวางชิดกัน เช่น

ความหมายเหมือนกัน	เสื่อสาต	เหาะเหิน	พูดจา	บ้านเรือน
ความหมายใกล้เคียงกัน	คัดเลือก	แนะนำ	เกรงกลัว	ขัดขวาง
ความหมายตรงกันข้าม	ผิดชอบ	ชั่วดี	ได้เสีย	เข้าค่า

๒. คำซ้อนเพื่อเสียง คือ คำซ้อนที่เกิดจากการนำคำที่มีเสียงคล้องจองและมีความหมายสัมพันธ์กัน มาซ้อนกัน เพื่อให้ออกเสียงได้ง่าย ไพเราะ เช่น

เรื้อร่า	ท้อแท้	จริงจัง	ตมตาม	ซุบซิบ
ราบคาบ	จิ้มลิ้ม	แร้นแค้น	เบื้อเรื้อ	อ้างว้าง
ออกฉ้อน	อัดอั้น	รวบรวม	กระดุกกระดิก	กระดุกกระเดี้ยว
ประเจิดประเจ้อ	ถั่วโยโง้อชาม	ขโมยขโจร	ทรัพย์สินในดินสินในน้ำ	

ตัวอย่างคำซ้อน

พร้อมเพรียง	ครบครัน	แข็งแรง	ขัดข้อง	ผิดชอบชั่วดี
ถิ่นฐาน	จิตใจ	ทุกข์ยาก	ทรัพย์สิน	ทรัพย์สินสมบัติ
รูปภาพ	รูปพรรณ	โศกเศร้า	ยวดยาน	กุ่มนัยมสิน
สูญหาย	กุ่มม	อดทน	ขัดขวาง	หนักอกหนักใจ

ใบงานที่ ๐๕ การสร้างคำในภาษาไทย

คำชี้แจง ตอนที่ ๑ สร้างคำจากคำที่กำหนดให้ แล้วเลือกคำมาแต่งประโยค (๑๐ คะแนน)

ตัวอย่าง

แผนการ วางแผน แผนที่ แผนผัง แผนซ้อนแผน

ตำรวจทราบ**แผนการ**ของคนร้ายจึงวาง**แผนซ้อนแผน**เข้าจับกุมโดยไม่เสียเลือดเนื้อ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ตอนที่ ๒ สร้างคำประสม คำซ้อน ตามที่กำหนด อย่างละ ๓ คำ (๑๕ คะแนน)

คำประสมที่เป็นชื่ออาชีพ

.....

.....

.....

คำประสมที่เป็นชื่ออาหาร

.....

.....

.....

คำประสมที่เป็นชื่อเครื่องใช้

.....

.....

.....

คำซ้อนที่มีความหมาย
เหมือนกัน

.....

.....

.....

คำซ้อนที่มีความหมาย
ใกล้เคียงกัน

.....

.....

.....

ใบความรู้ ประโยคสามัญ ประโยครวม ประโยคซ้อน

ประโยค แบ่งตามโครงสร้างได้ ๓ ชนิด คือ ประโยคสามัญ หรือประโยคพื้นฐาน ประโยครวม และ ประโยคซ้อน

ประโยคสามัญหรือประโยคพื้นฐาน

ประโยคสามัญหรือประโยคพื้นฐาน ประกอบด้วยส่วนสำคัญ ๒ ส่วน คือ ประธานและภาคแสดง บางประโยค ประธาน อาจเป็นคำนามหรือสรรพนาม และภาคแสดงเป็นคำกริยา ที่เรียกว่า กริยา อกกรรม เช่น

ประธาน		ภาคแสดง
คำนาม	สรรพนาม	คำกริยากรรม
นักเรียน	-	ดีใจ
-	ฉัน	วิ่ง

บางประโยคอาจมีคำนามหรือคำสรรพนามอยู่หลังคำกริยาที่เรียกว่า กริยากรรม เช่น

ประธาน		ภาคแสดง		
คำนาม	คำสรรพนาม	คำกริยากรรม	คำนาม	คำสรรพนาม
ตำรวจ	-	สืบค้น	ข้อมูล	-
-	เขา	เตือน	-	ฉัน

บางประโยคมีโครงสร้างซับซ้อนขึ้น คือ มีส่วนขยายประธาน มีส่วนขยายคำกริยา เช่น

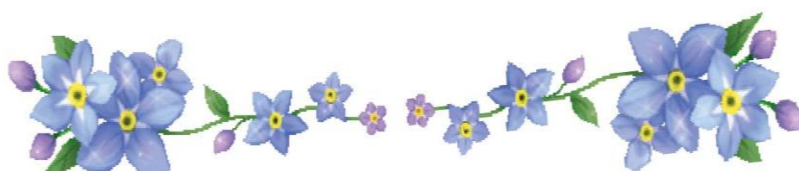
ประธาน			ภาคแสดง			
คำนาม	คำสรรพนาม	ส่วนขยาย	คำกริยา	คำนาม	คำสรรพนาม	ส่วนขยายคำกริยา
มด	-	ตัวน้อย	กิน	น้ำหวาน	-	
-	เขา	คนนั้น	ชอบ	-	เธอ	
เจ้าหน้าที่	-		กด	ปุ่ม	-	ทันที
ลิง	-	ของคุณลุง	กิน	กล้วย	-	รวดเร็ว

ประโยครวม

ประโยครวม คือ ประโยคย่อยที่เป็นประโยคพื้นฐาน หรือประโยคสามัญตั้งแต่ ๒ ประโยคขึ้นไปมารวมกัน โดยมีคำเชื่อม เชื่อมประโยค เพื่อให้ได้ใจความติดต่อกันเป็นประโยคเดียวกัน ถ้าประธานหรือกริยาของประโยคเป็นคำเดียวกันก็อาจละได้ ดังตัวอย่าง

ประโยค	ชนิดของประโยค
- ขวัญข้าวชอบอ่านหนังสือทุกวัน - ขวัญข้าวชอบเขียนหนังสือทุกวัน - ขวัญข้าวชอบอ่านและชอบเขียนหนังสือทุกวัน	ประโยคสามัญ ประโยคสามัญ ประโยครวม เชื่อมด้วยคำเชื่อม และ
- วันนี้ฉันอยากจะไปดูนิทรรศการ - วันนี้แม่ให้เลี้ยงน้อง - วันนี้ฉันอยากจะไปดูนิทรรศการแต่แม่ให้เลี้ยงน้อง	ประโยคสามัญ ประโยคสามัญ ประโยครวม เชื่อมด้วยคำเชื่อม แต่
- เขาอยากจะเป็นนักกีฬา - เขาอยากจะเป็นนักดนตรี - เขาอยากจะเป็นนักกีฬาหรืออยากจะเป็นนักดนตรี	ประโยคสามัญ ประโยคสามัญ ประโยครวม เชื่อมด้วยคำเชื่อม หรือ
- ดวงดาวชอบฟังเพลง - ดวงดาวชอบดูโทรทัศน์ - ดวงดาวชอบอ่านหนังสือ - ดวงดาวชอบฟังเพลงและดูโทรทัศน์ แต่ดวงดาวชอบอ่านหนังสือ	ประโยคสามัญ ประโยคสามัญ ประโยคสามัญ ประโยครวม เชื่อมด้วยคำเชื่อม และ , แต่ (ละประธาน ดวงดาว และ ละกริยา ชอบ)

ภาษาพาที ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ กระทรวงศึกษาธิการ : ๒๕๕๖.

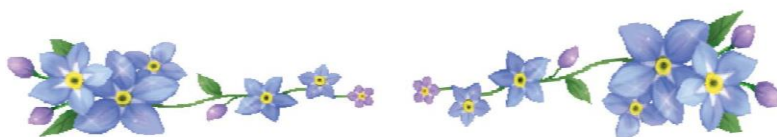

ประโยคซ้อน

ประโยคซ้อน คือ ประโยคที่มีใจความสำคัญเป็นประโยคหลัก และมีอนุประโยคซึ่งมีคำเชื่อมอยู่ข้างหน้าอนุประโยคนั้น เช่น ที่ ซึ่ง อัน เมื่อ จน เพื่อ ตั้งแต่ เพราะ ฯลฯ ดังตัวอย่าง

ประโยค	ชนิดของประโยค
๑. นักเรียนเขียนรายงาน ที่ คิดหัวข้อขึ้นเอง ● นักเรียนเขียนรายงาน ● ที่คิดหัวข้อขึ้นเอง	ประโยคซ้อน ประโยคหลัก อนุประโยค ทำหน้าที่ขยายคำนาม รายงาน ที่ เป็นคำเชื่อม
๒. ขวัญข้าว ซึ่ง เป็นคนขยันกังวลใจเกี่ยวกับการบ้าน ● ขวัญข้าวกังวลใจเกี่ยวกับการบ้าน ● ซึ่งเป็นคนขยัน	ประโยคซ้อน ประโยคหลัก อนุประโยค ทำหน้าที่ขยายคำนาม ขวัญข้าว ซึ่ง เป็นคำเชื่อม
๓. นักเรียนกลับบ้าน เมื่อ โรงเรียนเลิก ● นักเรียนกลับบ้าน ● เมื่อโรงเรียนเลิก	ประโยคซ้อน ประโยคหลัก อนุประโยค ทำหน้าที่ขยายคำกริยา กลับบ้าน เมื่อ เป็นคำเชื่อม
๔. เขาทำงาน จน หมดแรง ● เขาทำงาน ● จนหมดแรง	ประโยคซ้อน ประโยคหลัก อนุประโยค ทำหน้าที่ขยายคำกริยา ทำงาน จน เป็นคำเชื่อม
๕. คุณครูอธิบาย เพื่อ ให้นักเรียนเข้าใจ ● คุณครูอธิบาย ● เพื่อให้นักเรียนเข้าใจ	ประโยคซ้อน ประโยคหลัก อนุประโยค ทำหน้าที่ขยายคำกริยา อธิบาย เพื่อ เป็นคำเชื่อม

ภาษาพาที ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ กระทรวงศึกษาธิการ : ๒๕๕๖.

ใบงานที่ ๐๖ ประโยคและส่วนประกอบของประโยค

คำชี้แจง ตอนที่ ๑ อ่านข้อความที่กำหนด ชิดเส้นใต้คำเชื่อม และระบุว่าเป็นประโยคชนิดใด
(๑๐ คะแนน)

ตัวอย่าง แพทย์รักษาผู้ป่วยซึ่งเป็นโรคเบาหวาน
ชนิดของประโยคประโยคซ้อน.....

๑. พ่อและแม่เป็นร่มโพธิ์ร่มไทรของลูก

ชนิดของประโยค

๒. เด็กนักเรียนที่มีวินัยจะรู้จักเข้าแถวซื้ออาหาร

ชนิดของประโยค

๓. คุณยายอ่านหนังสือธรรมะ แต่คุณตาसानปลาตะเพียนให้หลาน

ชนิดของประโยค

๔. ลมพายุพัดแรงจนต้นไม้หักโค่นจำนวนมาก

ชนิดของประโยค

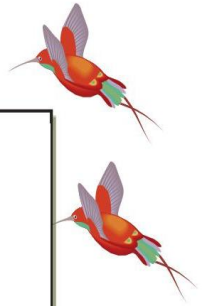
๕. ฉันชอบไปเที่ยวทะเลในหน้าร้อน

ชนิดของประโยค

คำชี้แจง ตอนที่ ๒ พิจารณาประโยคข้อต่อไปนี แล้วจำแนกเป็นประโยคหลัก
และประโยคย่อยให้ถูกต้อง (๑๐ คะแนน)

ตัวอย่าง เขามีผักสดปลอดสารพิษรับประทานเสมอ

ประโยคหลัก **เขามีผักสดรับประทานเสมอ**

ประโยคย่อย **ผักสดปลอดสารพิษ**

๑. มดแดงเป็นมดชนิดหนึ่งซึ่งมีมากกว่า ๑๕,๐๐๐ ชนิด

ประโยคหลัก

ประโยคย่อย

๒. คุณปู่ปล่อยนกพิราบที่ติดตามขาย

ประโยคหลัก

ประโยคย่อย

๓. นักเรียนผู้ที่ได้รับรางวัลดีเด่นเป็นพี่ชายของตนเอง

ประโยคหลัก

ประโยคย่อย

๔. ตำรวจจับผู้ร้ายซึ่งขายยาเสพติด

ประโยคหลัก

ประโยคย่อย

๕. คักดีชัยกินอัมจนพุงกาง

ประโยคหลัก

ประโยคย่อย

ใบความรู้ ประโยคเพื่อการสื่อสาร

ประโยคที่ใช้ในการสื่อสาร มีหลายชนิด ต้องพิจารณาเลือกใช้ให้ตรงตามจุดประสงค์ เช่น

๑. ประโยคบอกเล่า ใช้บอกเล่าเรื่องราวต่าง ๆ ให้ผู้อื่นรู้เรื่อง เช่น

วันนี้คุณยายจะพาผมไปดูละคร
จัดรวมความสนใจอยู่ที่เวทีการแสดง
ผมจะฝึกตีกลองมโนราห์

๒. ประโยคปฏิเสธ ใช้บอกว่าเรื่องราวนั้น ๆ ไม่ใช่ ไม่ต้องการ หรือไม่จริง มักมีคำว่า ไม่ ไม่ใช่ ไม่ได้ อยู่ด้วย เช่น

ฉันไม่ชอบชมการแสดง
นี่ไม่ใช่นิสัยของโอม
ผมไม่ได้ไปเที่ยวกับเพื่อนเพราะพาคุณยายไปชมละคร

๓. ประโยคคำถาม ใช้ถามผู้อื่นเมื่อต้องการคำตอบ มักมีคำแสดงคำถาม ใคร อะไร ที่ไหน เมื่อไร ทำไม ไหม ฯลฯ เช่น

ใครแสดงเป็นนางมโนราห์
โอมประทับใจอะไรจากการชมการแสดง
หิวไหม เข้าห้องน้ำไหม

๔. ประโยคขอร้อง ใช้ขอร้องให้ผู้อื่นทำอย่างหนึ่งอย่างใด มักมีคำว่า กรุณา โปรด ช่วย ฯลฯ อยู่ด้วย เช่น

กรุณาปิดโทรศัพท์มือถือระหว่างชมการแสดง
โปรดร่วมมือกับโรงละครแห่งชาติในการรักษาความสะอาด
ช่วยรักษาสมบัติของชาติด้านนาฏศิลป์ด้วย

๔. ประโยคแสดงความต้องการ ใช้บอกความต้องการของตนเองให้ผู้อื่นรับรู้ มักมีคำว่า อยาก
ต้องการ ประสงค์ อยู่ด้วย เช่น

ฉันอยากไปซื้อจักรยานร่วมรณรงค์ประหยัดพลังงาน
ผมต้องการไปโรงละครแห่งชาติเพื่อเป็นเพื่อนคุณยาย
เราทุกคนประสงค์จะมีคอนเสิร์ตทำนองกลองไทยที่มีชื่อเสียง

๕. ประโยคคำสั่ง ใช้สั่งให้ผู้อื่นทำอะไรอย่างใดอย่างหนึ่ง อาจให้ทำหรือห้ามมิให้ทำก็ได้ เช่น

ห้ามถ่ายภาพ
ห้ามนำอาหารเข้ามารับประทาน
จงปฏิบัติตามระเบียบการเข้าชมโรงละครแห่งชาติ
อย่าลืมไปเป็นเพื่อนคุณยายนะลูก

ใบงานที่ ๐๗ ประโยคเพื่อการสื่อสาร

คำชี้แจง อ่านป้ายที่กำหนดให้ แล้วนำสาระสำคัญจากป้ายมาแต่งประโยคเพื่อการสื่อสาร ที่กำหนดให้
(๑๐ คะแนน)

ระวังงูลาย!
ด้วย ๕ ป.๑ข.

สาเหตุใช้เลือดออกกระบาดหนักในฤดูฝน
ควรป้องกันและเฝ้าระวังอย่างใกล้ชิด

ปิด

ฝาภาชนะ
ใส่น้ำ

เปลี่ยน

น้ำในภาชนะ
ทุก 7 วัน

ปล่อย

ปลากินลูกน้ำ
ในอ่างน้ำ

ปรับปรุง

สภาพ
แวดล้อม

ปฏิบัติ

จนเป็น
นิสัย

ขัด

ภาชนะ
กำจัดไขยุ่ง

ประโยคบอกเล่า

ประโยคปฏิเสธ

ประโยคคำถาม

ประโยคคำสั่ง

ประโยคขอร้อง

ใบความรู้ การอ่านและเขียนประกาศ

การอ่านข่าวสารของทางราชการ

การอ่านข่าวสารของทางราชการ เป็นการสื่อสารข้อความจากหน่วยงานราชการถึงประชาชนบุคคลทั่วไป อาจจัดทำในรูปแบบต่าง ๆ

จุดมุ่งหมายของการอ่านข่าวสารของทางราชการ มีดังนี้

๑. อ่านเพื่อรับทราบ
๒. อ่านเพื่อนำไปปฏิบัติ

ประกาศ เป็นข้อความที่แจ้งเรื่องราวให้ผู้อื่นทราบ เช่น ประกาศทางราชการ ประกาศบริษัท ห้างร้าน

การเขียนประกาศ เป็นการบอกความต้องการ หรือข้อเท็จจริงของหน่วยงานหรือบุคคล เพื่อให้ทราบทั่วกันอย่างกว้างขวาง มี ๒ ประเภท คือ ประกาศที่ไม่เป็นทางการ และประกาศที่เป็นทางการ

๑. ประกาศที่ไม่เป็นทางการ

เป็นการเขียนแจ้งเรื่องให้ผู้อื่นทราบและให้ปฏิบัติตามความต้องการของผู้ประกาศ โดยจะบอกความต้องการและหรือจุดประสงค์ และให้รายละเอียดประกอบตามความจำเป็น ภาพ หรือคุณลักษณะที่เด่นชัด

ตัวอย่าง การประกาศสัตว์เลี้ยงหาย

ใครพบมีรางวัล

แมวพันธุ์.....อายุ.....ปี

ลักษณะพิเศษ.....

.....

ผู้พบเห็นกรุณาติดต่อที่

บ้านเลขที่.....

โทรศัพท์.....

๒. ประกาศที่เป็นทางการ ส่วนใหญ่เป็นประกาศทางราชการ มีหลักการเขียนที่สำคัญคือ

๑. บอกใจความสำคัญให้ครบว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร ทำไม ตามจุดประสงค์
๒. ลำดับความจากบอกเหตุไปหาผล หรือบอกความต้องการ แล้วให้ผู้เกี่ยวข้องปฏิบัติตาม
๓. ใช้ถ้อยคำที่กระชับ ชัดเจน ภาษาที่เป็นแบบแผนหรือกึ่งแบบแผน ไม่ใช่ภาษาพูด
๔. การเขียนตามรูปแบบของประกาศ

ตัวอย่าง

ประกาศ...(ชื่อหน่วยงานราชการที่ออกประกาศ)

เรื่อง...(ชื่อเรื่องที่ประกาศ)

(ย่อหน้า).....อ้างเรื่องที่ประกาศ.....

(ย่อหน้า).....จุดประสงค์สำคัญ รายละเอียด เงื่อนไขต่าง ๆ และขั้นตอนการปฏิบัติ

จึงประกาศมาให้ทราบโดยทั่วกัน

ประกาศ ณ วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ลายมือชื่อผู้ประกาศ
(ชื่อเต็มของเจ้าของลายมือ)
ตำแหน่งของผู้ออกประกาศ

ตัวอย่าง

ประกาศสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

เรื่อง อนุญาตให้ใช้สื่อการเรียนรู้ในสถานศึกษา

ด้วยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้จัดทำหนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชุดภาษาเพื่อชีวิต ภาษาพาที ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตาม หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐานพิจารณาแล้ว อนุญาตให้ใช้ในสถานศึกษาได้

ประกาศ ณ วันที่ ๒๐ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๓

ชินภัทร ภูมิรัตน์

(นายชินภัทร ภูมิรัตน์)

เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ใบงานที่ ๐๘ ประกาศนํ้ารู้

คำชี้แจง ตอนที่ ๑ อ่านประกาศที่กำหนดให้ แล้วตอบคำถาม (๑๕ คะแนน)

๑.

๑.๑ หน่วยงานใดน่าจะเป็นผู้ออกประกาศนี้

.....

๑.๒ จุดประสงค์สำคัญคือ

.....

ประกาศอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่

หากพบว่ามีฝนตกหนักในพื้นที่ ระดับน้ำในลำห้วยสูงขึ้นอย่างรวดเร็ว และสื่อน้ำเริ่มขุ่นเป็นสีน้ำตาล หรือมีเสียงดังอย่างผิดปกติ ให้ท่านสันนิษฐาน ก่อนว่าจะเกิดน้ำป่าไหลหลาก

คำเตือน น้ำตกเหวนรก เป็นน้ำตกที่มีความล่อแหลม อันตราย โปรดระมัดระวังอย่าประมาท ห้ามเล่นน้ำ และอย่าเข้าใกล้หน้าผา

BE CAREFUL , NO SWIMMING

๒.

๒.๑ ใครเป็นผู้ออกประกาศ

.....

๒.๒ จุดประสงค์สำคัญคือ

.....

.....

Take Care of the Earth

ชมสม

๙๙ ค.ศ. รักโลก

๓.

๓.๑ ใครเป็นผู้ออกประกาศ

๓.๒ จุดประสงค์สำคัญคือ

๓.๓ การนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงคือ

ประกาศ

๔.

เรื่อง รับสมัครเจ้าหน้าที่ประสานงานอาคารที่พัก
จำนวน 2 อัตรา

คุณสมบัติ

1. เพศหญิง อายุ 25 ปีขึ้นไป
2. วุฒิกการศึกษาปริญญาตรี สาขาที่เกี่ยวข้อง
3. มีความสามารถในการสื่อสารและประสานงานได้ดี
4. สามารถพูด อ่าน เขียนภาษาอังกฤษเบื้องต้นได้
5. มีมนุษยสัมพันธ์ และบุคลิกภาพที่ดี
6. มีใจรักงานบริการ
7. มีความรอบคอบ

สนใจติดต่อได้ที่ สำนักงานบริการอาคารวิทยาศาสตร์
ถนนสีรินธร โทร.02-423-9492

สำนักงานบริการอาคารวิทยาศาสตร์

วันที่ 30 มกราคม 2555

๔.๑ ใครเป็นผู้ออกประกาศ

๔.๒ จุดประสงค์สำคัญคือ

๔.๓ คุณสมบัติพิเศษของผู้สมัครตำแหน่งนี้คือ

๔.๔ นักเรียนคิดว่าประกาศนี้ควรระบุข้อมูล
สำคัญใดเพิ่มเติม

๕.

**ประกาศรับสมัครนักเรียนเข้าศึกษาต่อ
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ หลักสูตรปกติ
คุณสมบัติ**

๑. สำเร็จการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการ หรือเทียบเท่า หรือกำลังศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ปีการศึกษา ๒๕๖... หรือเทียบเท่า
๒. ไม่จำกัดอายุ
๓. เป็นโสด

๔. มีความประพฤติเรียบร้อย

เอกสารประกอบการรับสมัคร

๑. สำเนาทะเบียนบ้าน ๑ ฉบับ (พร้อมฉบับจริง)
๒. รูปถ่าย ๒ นิ้ว จำนวน ๒ รูป
๓. สำเนา ปพ ๑ : ป พร้อมฉบับจริง
๔. หลักฐานแสดงผลการสอบ O-NET

กำหนดวันและเวลา

๑. นักเรียนในเขตพื้นที่บริการรับ ร้อยละ ๕๐ และนักเรียนทั่วไปรับ ร้อยละ ๕๐ โดยคัดเลือกจากผล การสอบ ร้อยละ ๘๐ คะแนน O-NET ร้อยละ ๒๐
๒. รับสมัครวันที่ ๑๔ - ๑๘ มีนาคม ๒๕๖.... เวลา ๐๘.๓๐ - ๑๖.๓๐ น. ไม่เว้นวันหยุดราชการ
๓. สอบคัดเลือก วันที่ ๒๓ มีนาคม ๒๕๖.... สอบเวลา ๐๙.๐๐ - ๑๒.๐๐ น. วิชาที่สอบ ไทย คณิต วิทยาศาสตร์ สังคม ภาษาอังกฤษ (วิชาภาษาไทยมีการสอบปฏิบัติทักษะการอ่าน)
๔. ประกาศผล วันที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๖....
๕. รายงานตัว วันที่ ๑ เมษายน ๒๕๖.... เวลา ๐๙.๐๐ - ๑๖.๓๐ น.
๖. มอบตัว วันที่ ๗ เมษายน ๒๕๖.... เวลา ๐๙.๐๐ - ๑๖.๓๐ น.

๑. นักเรียนคิดว่าตนเองเป็นผู้มีสิทธิ์ตามประกาศนี้หรือไม่ เพราะเหตุใด

.....

.....

๒. หลักฐานใดบ้างที่ขาดไม่ได้ในการสมัคร

.....

.....

๓. นักเรียนต้องเตรียมตัวอย่างไรก่อนสอบ

.....

.....

๔. ผู้มีสิทธิ์เข้าศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ต้องผ่านเกณฑ์การประเมินอย่างไร

.....

.....

คำชี้แจง ตอนที่ ๒ อ่านประกาศกรมอุตุนิยมวิทยา เรื่อง พายุมังคุด แล้วตอบคำถาม (๑๐ คะแนน)

ประกาศกรมอุตุนิยมวิทยา พายุ “มังคุด”

ฉบับที่ ๑ ลงวันที่ ๐๗ สิงหาคม ๒๕๕๖

เมื่อเวลา ๐๕.๐๐ น. วันที่ (๗ ส.ค. ๕๖) พายุโซนร้อน “มังคุด” (MANGKHUT) ได้ทวีกำลังแรงขึ้นจากพายุดีเปรสชันบริเวณทะเลจีนใต้ตอนกลาง มีศูนย์กลางอยู่ห่างประมาณ ๕๕๐ กม. ทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ของกรุงฮานอย ประเทศเวียดนาม หรือที่ละติจูด ๑๗.๐ องศาเหนือ ลองจิจูด ๑๐๙.๕ องศาตะวันออก มีความเร็วลมสูงสุดใกล้ศูนย์กลางประมาณ ๖๕ กม./ชม. พายุนี้กำลังเคลื่อนตัวทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือ ด้วยความเร็วประมาณ ๒๕ กม./ชม. มีแนวโน้มเคลื่อนขึ้นฝั่งบริเวณประเทศเวียดนามตอนบนในวันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๕๖ นี้ ลักษณะเช่นนี้ทำให้ในช่วงวันที่ ๗-๙ สิงหาคม ๒๕๕๖ จะมีฝนตกหนักในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ บริเวณจังหวัดเลย หนองคาย บึงกาฬ อุดรธานี หนองบัวลำภู สกลนคร นครพนม และมุกดาหาร ส่วนภาคเหนือ บริเวณจังหวัดเชียงราย พะเยา น่าน แพร่ อุตรดิตถ์ และเพชรบูรณ์ ขอให้ประชาชนระวังอันตรายจากสภาวะอากาศดังกล่าวไว้ด้วย

อนึ่ง มรสุมตะวันตกเฉียงใต้ที่พัดปกคลุมทะเลอันดามัน ประเทศไทย และอ่าวไทย มีกำลังแรงขึ้นทำให้บริเวณด้านตะวันตกของภาคกลาง ภาคตะวันออก และภาคใต้ฝั่งตะวันตก ยังคงมีฝนตกหนักได้บางแห่ง ขอให้ประชาชนบริเวณจังหวัดจันทบุรี ตราด ระนอง พังงา ภูเก็ต กระบี่ ตรัง และสตูล ระวังอันตรายจากฝนตกหนัก ส่วนคลื่นลมในทะเลอันดามันและอ่าวไทยตอนบนสูงประมาณ ๒ เมตร ขอให้ชาวเรือเพิ่มความระมัดระวังในการเดินเรือในระยะนี้ไว้ด้วย

ประกาศ ณ วันที่ ๗ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๖ เวลา ๐๕.๐๐ น.

(ลงชื่อ) วรพัฒน์ ทิวถนอม

(นายวรพัฒน์ ทิวถนอม)

อธิบดีกรมอุตุนิยมวิทยา

ตอบคำถามจากการอ่านประกาศ

๑. หน่วยงานที่ออกประกาศคือหน่วยงาน

.....

๒. เรื่องที่ออกประกาศคือเรื่องใด

.....

๓. ทำไมต้องออกประกาศ

.....

๔. ผู้ได้รับผลกระทบตามข้อความในประกาศ

.....

๕. เงื่อนไขและขั้นตอนการปฏิบัติคืออะไร

.....

๖. ประกาศนี้น่าเชื่อถือหรือไม่ เพราะเหตุใด

.....

คำชี้แจง ตอนที่ ๓ เลือกหัวข้อเรื่องตามความสนใจแล้วเขียนประกาศ ๑ ฉบับ

โดยออกแบบและเขียนรายละเอียดให้ชัดเจน (๒๐ คะแนน)

- ❖ ประกาศหาเสียงเลือกตั้งประธานสภานักเรียน
- ❖ เชิญชวนรณรงค์ป้องกันภัยไข้เลือดออก / โรคมือเท้าปาก หรือสิ่งเสพติด

๕. เลือกคำที่นักเรียนชอบในข้อ ๔ แล้วแต่งประโยค

ประโยคคำสั่ง

ประโยคขอร้อง

ประโยคคำถาม

๖. อ่านประกาศต่อไปนี้ แล้วตอบคำถาม

**ประกาศรับสมัครนักเรียนเข้าศึกษาต่อ
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ หลักสูตรปกติ
คุณสมบัติ**

๑. สำเร็จการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ตาม
หลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการ หรือเทียบเท่า
หรือกำลังศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖
ปีการศึกษา ๒๕๖... หรือเทียบเท่า

๒. ไม่จำกัดอายุ

๓. เป็นโสด

๔. มีความประพฤติเรียบร้อย

เอกสารประกอบการรับสมัคร

๑. สำเนาทะเบียนบ้าน ๑ ฉบับ (พร้อมฉบับจริง)

๒. รูปถ่าย ๒ นิ้วจำนวน ๒ รูป

๓. สำเนา ปพ ๑ : ป พร้อมฉบับจริง

๔. หลักฐานแสดงผลการสอบ O-NET

กำหนดวันและเวลา

๑. นักเรียนในเขตพื้นที่บริการรับ ร้อยละ ๕๐ และ
นักเรียนทั่วไปรับ ร้อยละ ๕๐ โดยคัดเลือกจากผล
การสอบ ร้อยละ ๘๐ คะแนน O-NET ร้อยละ ๒๐

๒. รับสมัครวันที่ ๑๔ - ๑๘ มีนาคม ๒๕๖....

เวลา ๐๘.๓๐ - ๑๖.๓๐ น. ไม่เว้นวันหยุดราชการ

๓. สอบคัดเลือก วันที่ ๒๓ มีนาคม ๒๕๖....

สอบเวลา ๐๙.๐๐ - ๑๒.๐๐ น.

วิชาที่สอบ ไทย คณิต วิทยาศาสตร์ สังคม ภาษาอังกฤษ
(วิชาภาษาไทยมีการสอบปฏิบัติทักษะการอ่าน)

๔. ประกาศผล วันที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๖.....

๕. รายงานตัว วันที่ ๑ เมษายน ๒๕๖.....

เวลา ๐๙.๐๐ - ๑๖.๓๐ น.

๖. มอบตัว วันที่ ๗ เมษายน ๒๕๖.....

เวลา ๐๙.๐๐ - ๑๖.๓๐ น.

๖.๑ เรื่องที่ประกาศเกี่ยวกับเรื่องอะไร

.....

๖.๒ ผู้ที่ประสงค์ยื่นใบสมัครตามประกาศดังกล่าว ต้องมีคุณสมบัติอย่างไร

.....

.....

.....

๖.๓ ผู้มีสิทธิ์เข้าศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ตามประกาศนี้ต้องผ่านเกณฑ์การประเมินอย่างไร

.....

.....

A series of horizontal dotted lines for writing.